

Urząd Miejski w Bytomiu
Biuro Rozwoju Miasta

Raport o stanie miasta Bytom 2008

Bytom, kwiecień 2009

Biuro Rozwoju Miasta przedstawia kolejną edycję „Raportu o stanie miasta. Bytom 2008”, zawierającego podstawowe informacje charakteryzujące różne dziedziny funkcjonowania miasta w 2008 r.

Niniejszy dokument obejmuje 7 bloków tematycznych, do których należą:

1. Ogólna charakterystyka miasta
2. Użytkowanie przestrzeni
3. Sfera gospodarcza
4. Sfera społeczna
5. Środowisko naturalne
6. Finanse miasta
7. Zarządzanie miastem

Podstawowym założeniem przygotowanego raportu jest zaprezentowanie możliwie pełnego spektrum życia miasta w oparciu o publicznie udostępniane dane statystyczne oraz inne informacje pozyskane i przetworzone na potrzeby tego dokumentu.

Niniejszy raport został opracowany w pionie I Zastępcy Prezydenta, Mariana Maciejczyka, przez pracowników Biura Rozwoju Miasta, pod nadzorem Brygidy Skrzypczyk-Kogut.

Kierownictwo i redakcja opracowania: Brygida Skrzypczyk-Kogut

Zespół redakcyjny w składzie:

Maciej Brzezina	- rozdz.: 4.2, 4.8, 5.1, 5.2
Izabela Domogała	- rozdz.: 4.6, 4.7, 7.4
Lucjan Goczoł	- rozdz.: 3.1, 7.1
Zofia Graniczna	- rozdz.: 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 3.3, 3.4, 7.2, 7.3
Ilona Jaworska-Kapica	- rozdz.: 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 5.3
Agnieszka Potkańska-Ćwikła	- rozdz.: 1.2, 3.2, 6.1, 6.2

Oprawa graficzna: Maciej Brzezina

Zdjęcia: archiwum Urzędu Miejskiego w Bytomiu, sieć Internet

1.	Ogólna charakterystyka miasta.....	5
1.1	Położenie.....	5
1.2	Demografia.....	6
2.	Użytkowanie przestrzeni	10
2.1	Planowanie przestrzenne	10
2.2	Gospodarka nieruchomościami.....	12
2.2.1	Sprzedaż i oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości	12
2.2.2	Nieruchomości nabyte do gminnego zasobu nieruchomości.....	13
2.3	System informacji o terenie	13
3.	Sfera Gospodarcza	15
3.1	Przedsiębiorczość w mieście.....	15
3.2	Poziom i struktura bezrobocia	19
3.3	Infrastruktura techniczna i usługi komunalne	24
3.3.1	Gospodarka wodno-kanalizacyjna	24
3.3.2	Gospodarka odpadami komunalnymi i oczyszczanie miasta	27
3.3.3	Ciepłownictwo.....	28
3.3.4	Telekomunikacja	29
3.3.5	Komunikacja	29
3.3.6	Transport publiczny	33
3.4	Inwestycje w mieście	35
3.4.1	Realizacja inwestycji gminnych.....	35
3.4.2	Inne inwestycje w mieście	38
4.	Sfera społeczna.....	40
4.1	Zasoby mieszkaniowe w mieście	40
4.2	Oświata i wychowanie	44
4.3	Ochrona zdrowia.....	54
4.4	Stan sanitarny miasta.....	61
4.5	Pomoc społeczna	62
4.6	Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	67
4.7	Sport i rekreacja	75
4.8	Bezpieczeństwo Publiczne.....	77
5.	Środowisko naturalne	83
5.1	Działania na rzecz ochrony środowiska	83
5.2	Skutki eksploatacji górniczej	86
5.3	Bytomski Park Przemysłowy.....	90
6.	Finanse miasta	91
6.1	Budżet miasta.....	91
6.1.1	Dochody i przychody budżetu miasta.....	91
6.1.2	Wydatki i rozchody budżetu miasta.....	93
6.2	Środki pomocowe.....	96
7.	Zarządzanie miastem	100
7.1	Planowanie rozwoju miasta.....	100
7.1.1	Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Bytomia na lata 2001-2015 do roku 2020.	100
7.1.2	Program Rozwoju Subregionu Centralnego.....	100
7.1.3	Udział miasta Bytomia w projekcie LUMASEC, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego URBACT II	101
7.2	Doskonalenie systemu obsługi klientów	102
7.3	Przynależność Bytomia do organizacji krajowych.....	103
7.4	Promocja miasta i współpraca z zagranicą	103
7.4.1	Promocja miasta	103
7.4.2	Promocja ofert inwestycyjnych miasta	105
7.4.3	Współpraca z zagranicą	108
8.	Spis map	110
9.	Spis tabel.....	111
10.	Spis wykresów	112
11.	Spis fotografii.....	114

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1 Położenie

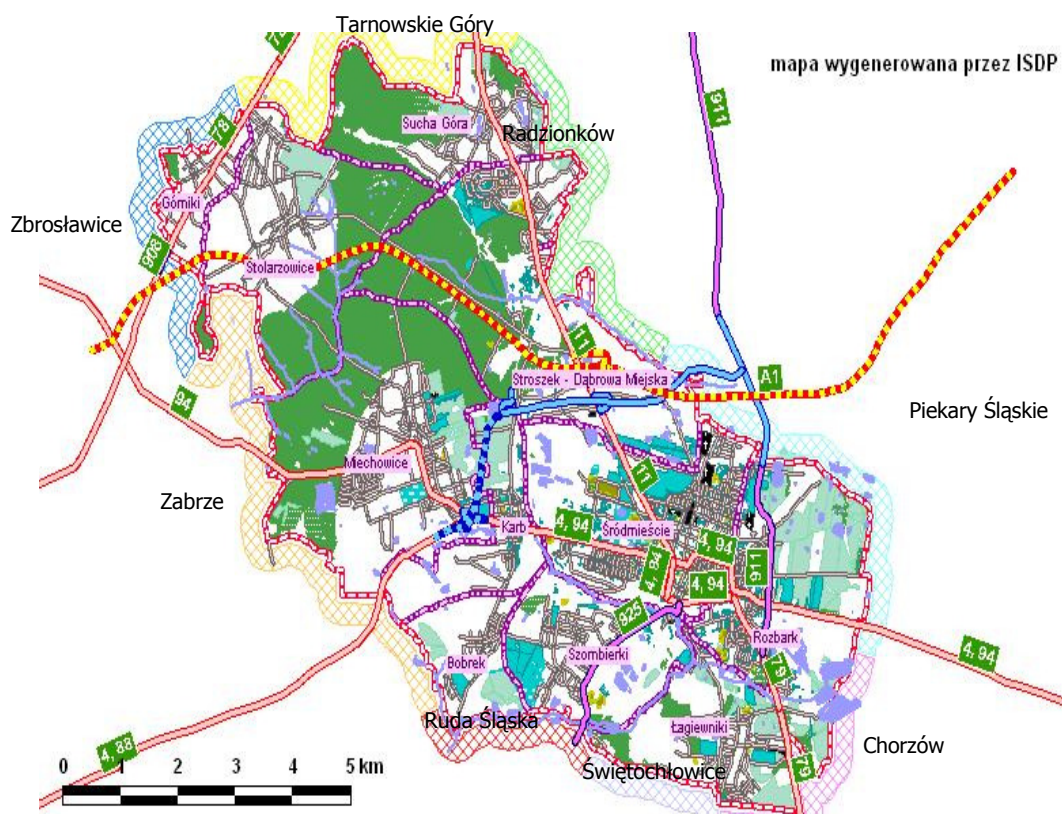

Bytom to miasto położone w południowej Polsce, w województwie śląskim, w blisko 2 milionowej aglomeracji Górnośląskiego Związku Metropolitalnego. Leży w południowo-zachodniej części Wyżyny Śląskiej na wysokości 280-290 m n.p.m. Ukształtowanie terenu miasta jest urozmaicone, a mianowicie tworzą je liczne wzniesienia i obniżenia powierzchni. Położenie geograficzne wyznaczają współrzędne: 50°19' i 50°26' szerokości oraz 18°47' i 18°58' długości geograficznej.

Znajduje się w odległości ok. 15 km od centrum aglomeracji Katowic i zajmuje obszar o powierzchni 69,44 km².

Bytom sąsiaduje bezpośrednio z: Chorzowem, Piekarami Śląskimi, Radzionkowem, Rudą Śląską, Świętochłowicami, Tarnowskimi Górami, Zabrzem i Zbrosławicami. Łączna długość granic administracyjnych miasta wynosi 54,32 km.

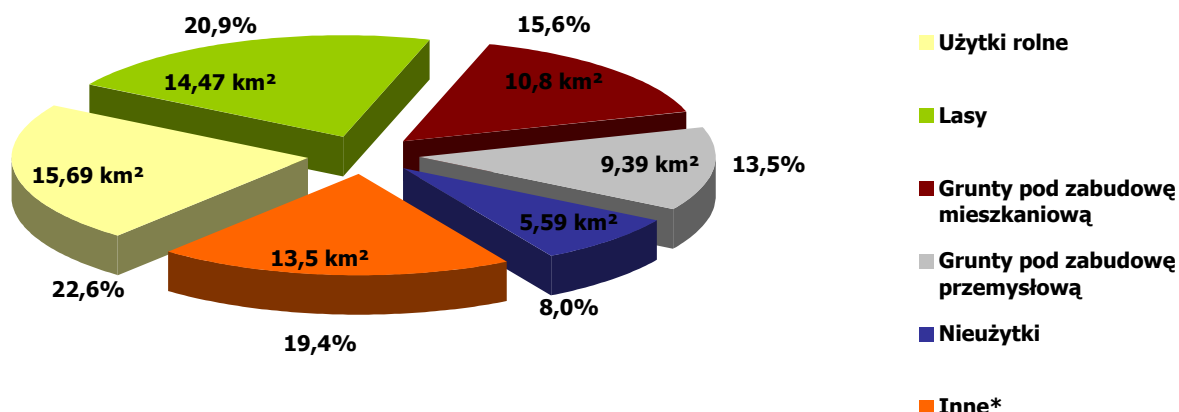
Mapa nr 1: Powierzchnia i granice miasta Bytomia

Granice Bytomia z:

	Miastem Tarnowskie Góry		Miastem Świętochłowice
	Gminą Radzionków		Miastem Ruda Śląska
	Miastem Piekary Śląskie		Miastem Zabrze
	Miastem Chorzów		Gminą Zbrosławice

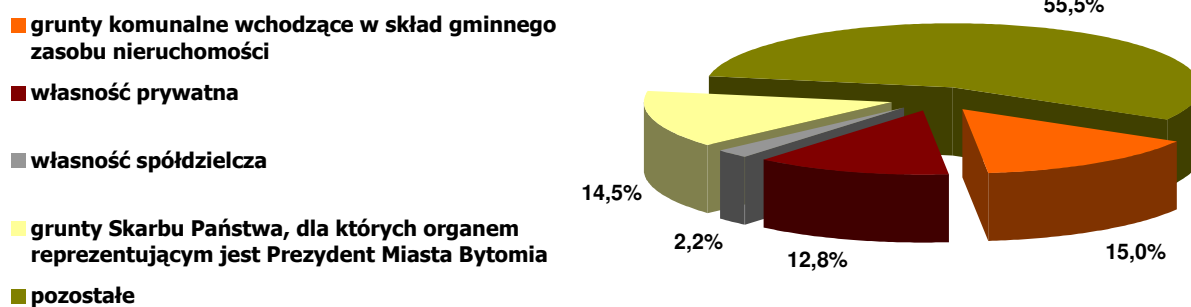
Wykres nr 1: Struktura i powierzchnia gruntów według sposobu użytkowania

*m.in. grunty zadrzewione i zakrzewione, tereny pod wodami, rekreacyjno – wypoczynkowe, komunikacyjne, zurbanizowane tereny niezabudowane, inne tereny zabudowane

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

Wykres nr 2: Struktura gruntów według form własności

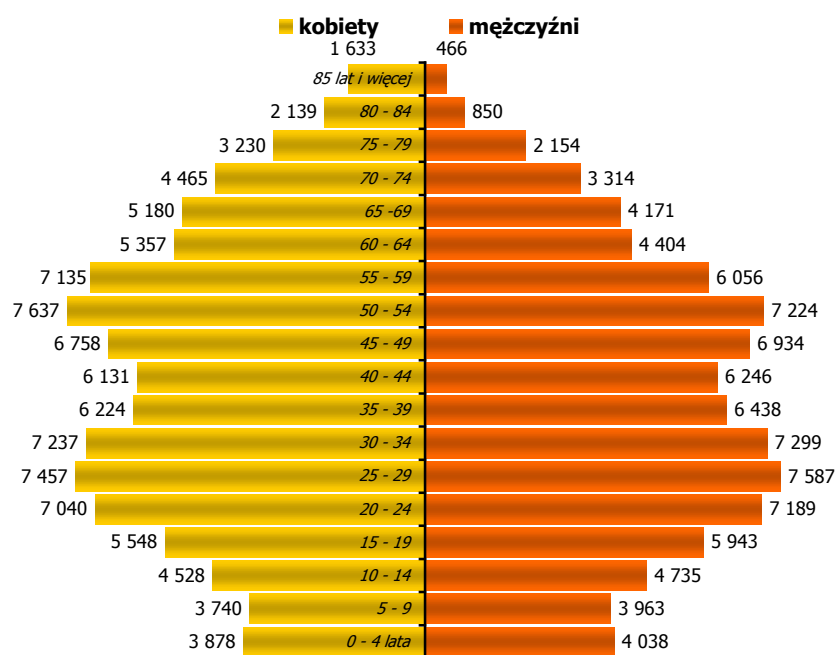

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

1.2 Demografia

Na 30 czerwca 2008 r., według danych Urzędu Statystycznego w Katowicach, Bytom liczył 184 328 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosiła 2 654 osób na 1 km² powierzchni miasta.

Wykres nr 3: Mieszkańcy Bytomia według płci i wieku w I półroczu 2008 r.

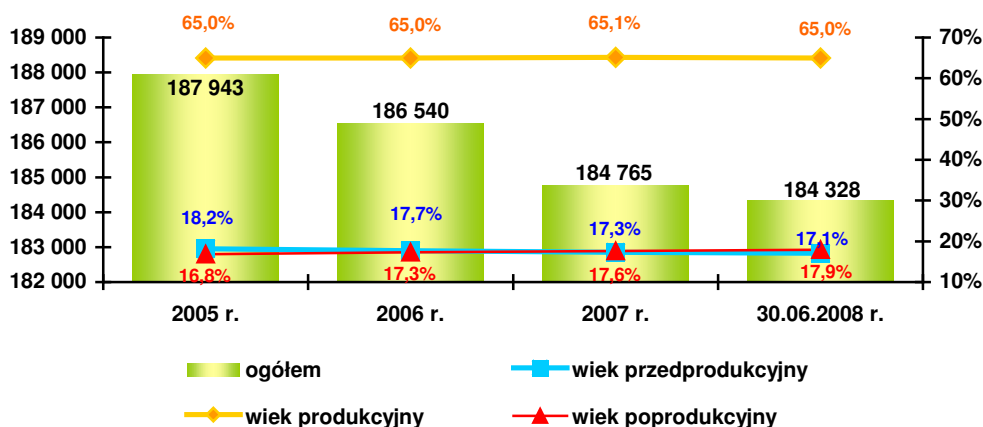
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Katowicach

Tabela nr 1: Struktura mieszkańców Bytomia wg grup ekonomicznych

Grupy ekonomiczne mieszkańców	Płeć	30.06.2008r	
		liczba	%
Ogółem	Kobiety	95 317	51,7
	Mężczyźni	89 011	48,3
	Razem	184 328	100
Wiek przedprodukcyjny	K	15 348	8,3
	M	16 177	8,8
	R	31 525	17,1
Wiek produkcyjny	K	57 965	31,4
	M	61 879	33,6
	R	119 844	65,0
Wiek poprodukcyjny	K	22 004	11,9
	M	10 955	6,0
	R	32 959	17,9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Katowicach

W strukturze mieszkańców Bytomia wg grup ekonomicznych na dzień 30.06.2008 r. udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 17,1%, w wieku produkcyjnym 65,0%, a w wieku poprodukcyjnym 17,9%.

Wykres nr 4: Mieszkańcy Bytomia wg grup ekonomicznych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Katowicach

W okresie analizowanych 4 lat obserwujemy systematyczny spadek liczby mieszkańców Bytomia, który w porównaniu do 2005 r. wyniósł 3 615 osób, przy czym:

- ❑ liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 2 624,
- ❑ liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 2 434,
- ❑ liczba osób w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się o 1 443.

W strukturze mieszkańców Bytomia odnotowujemy spadek udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym o 1,1 %, przy jednoczesnym wzroście udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym o 1,1 %, natomiast udział mieszkańców w wieku produkcyjnym utrzymuje się na takim samym poziomie.

Wybrane wskaźniki demograficzne dot. mieszkańców Bytomia kształtują się następująco:

- ❑ na 100 mężczyzn podobnie jak w latach poprzednich przypadało blisko 107 kobiet,
- ❑ na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 53,8 osoby w wieku nieprodukcyjnym, wskaźnik od 2005 r. utrzymuje się na podobnym poziomie,
- ❑ wskaźnik starości demograficznej wynosił 20,3% i wzrósł w porównaniu do 2005 r. o 1,2%.

Tabela nr 2: Wybrane wskaźniki demograficzne dot. mieszkańców Bytomia

WSKAŹNIKI	2005 r.	2006 r.	2007 r.	30.06.2008 r.
liczba kobiet na 100 mężczyzn	106,4	106,6	107,0	107,1
wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności: liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	53,7	53,7	53,7	53,8
Wskaźnik starości demograficznej¹ (% mieszkańców w wieku 60 i więcej lat)	19,1	19,5	20,0	20,3

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Katowicach

W latach 2005 – 2008 w Bytomiu wystąpiły: ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji stałych, będące najistotniejszymi czynnikami wpływającymi na zmniejszanie się liczby mieszkańców.

¹ Według kryteriów przyjętych w demografii, społeczność uznaje się za starą demograficznie, jeśli odsetek osób w wieku 60 i więcej lat wynosił co najmniej 12 % jej ogółu.

Tabela nr 3: Ruch naturalny i wędrownkowy mieszkańców Bytomia

RUCH NATURALNY	2005 r.	2006 r.	2007 r.	30.06.2008 r.
urodzenia żywe	1 595	1 656	1 709	862
zgony	2 046	1 982	2 120	1 015
przyrost naturalny	-451	-326	-411	-153
RUCH WĘDRÓWKOWY	X	X	X	X
przyjazdy na stałe do Bytomia:	1 310	1 399	1 510	699
z terenu kraju	1 276	1 367	1 473	667
z zagranicy	34	32	37	32
wyjazdy na stałe z Bytomia:	2 396	2 447	2 596	983
do innych miejscowości na terenie kraju	1 905	2 004	2 138	818
za granicę	491	443	458	165
saldo migracji	-1 086	- 1 048	-1 086	-284

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Katowicach

2. UŻYTKOWANIE PRZESTRZENI

2.1 Planowanie przestrzenne

W zakresie planowania przestrzennego podjęto następujące działania:

- opracowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla:
 - fragmentu obszaru Rozbarku,
 - rejonu ulicy Kędzierzyńskiej,
- przystąpiono do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla:
 - terenu „Starych Miechowic”,
 - obszaru położonego w rejonie węzła planowanej budowy Autostrady A1, zwanego planem „Dąbrowa Miejska”,
 - terenu położonego w rejonie ulic Dworskiej i Strzelców Bytomskich, zwanego planem „Dworska – Zachód”,
 - obszaru położonego na przemysłowych terenach południowej części miasta Bytomia, zwanego planem „Szombierki – Południe”,
 - obszaru położonego w południowej części miasta Bytomia, pn. „Łagiewniki – Zachód”,
 - północno-zachodniej części miasta Bytomia, obejmującego tereny dzielnic Stolarzowice i Górniki,
 - północnej części miasta Bytomia, pn. „Blachówka”,
- przystąpiono do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Śródmieścia Bytomia - „Planu Rewitalizacji i Rozwoju Śródmieścia (ReRoŚ)”,
- kontynuowano procedury dot. opracowania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom”,
- kontynuowano procedury dotyczące opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu:
 - położonego na północ od ul. Powstańców Śląskich, obejmującego obszar w rejonie ul. Dworskiej i Al. Jana Pawła II, zwanego planem „Dworska – Wschód”,
 - położonego w dzielnicy Miechowice, obejmującego zabudowę pomiędzy ulicami Ks. Jana Frenzla i Jana Dzierżonia,
 - północnej części dzielnicy Miechowice,
 - dawnej KWK „Rozbark”.

Fot.: nr 1: Śródmieście Bytomia z lotu ptaka

W minionym roku opracowane zostały koncepcje zagospodarowania terenów miejskich, takie jak:

- koncepcja programowo-przestrzenna zagospodarowania terenu położonego w Bytomiu–Szombierkach przy ul. Frycza-Modrzewskiego. Opracowanie przedstawia propozycję zagospodarowania terenu położonego w rejonie projektowanej hali sportowej w celu pełnienia funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, wystawienniczej i sportowej,
- koncepcja przebiegu Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej – IV etap. Opracowanie dotyczy odcinka od Pl. Szpitalnego w Miechowicach do połączenia z III etapem obwodnicy. Koncepcja ma za zadanie uściślenie przebiegu drogi w celu rezerwacji terenu pod tę inwestycję w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Starych Miechowic”.

Mapa nr 2: Koncepcja przebiegu Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej

Ponadto, prowadzono postępowania administracyjne dotyczące znaczących zamierzeń inwestycyjnych, w tym m.in.:

- postępowania lokalizacyjne – decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - szkolnej hali widowiskowo – sportowej przy ul. Suchogórskiej,
 - zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych przy Al. Jana Pawła II,
 - kompleksu sportowego pn. „Moje boisko – Orlik 2012” przy ul. Chorzowskiej 28 h,
 - centrum plazmowego przetwarzania odpadów przy ul. Brzezińskiej,
 - 47 budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 4 zespołów budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
 - 5 budynków mieszkalnych wielorodzinnych.
- pozwolenia na budowę:
 - budynku biurowego oraz budynku handlowo-usługowego przy ul. Puskina,
 - hali sportowej przy ul. Frycza-Modrzewskiego,
 - hali magazynowej przy ul. Blachówka,
 - sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Stolarzowicach i Górnikach,
 - poprawy gospodarki wodno-ściekowej „Rów Miechowski” oraz przy ulicach: Stolarzowickiej, Matki Ewy i Francuskiej,
 - przebudowy kanalizacji sanitarnej w ul. Przy Kopalni,
 - budowy kanalizacji rozdzielczej przy ul. Lazarówka,
 - 45 budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 17 zespołów budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
 - 18 budynków mieszkalnych wielorodzinnych, w tym: 3 o dwóch mieszkaniach i 15 o trzech i więcej mieszkaniach.

2.2 Gospodarka nieruchomościami

2.2.1 Sprzedaż i oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości

Nieruchomości, stanowiące własność gminy lub Skarbu Państwa, są sprzedawane lub oddawane w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu lub w trybie bezprzetargowym. Przetargi na zbycie powyższych nieruchomości przeprowadzane są w oparciu o zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r., w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Zastosowanie trybu bezprzetargowego następuje w przypadkach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. (t. jedn. Dz. U. nr 261 z 2004 r.) o gospodarce nieruchomościami, tj. w sytuacji, kiedy nieruchomość zbywana jest na rzecz osoby, której przysługuje pierwszeństwo w jej nabyciu; sprzedaż nieruchomości następuje na rzecz jej użytkownika wieczystego; zbycie następuje między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego.

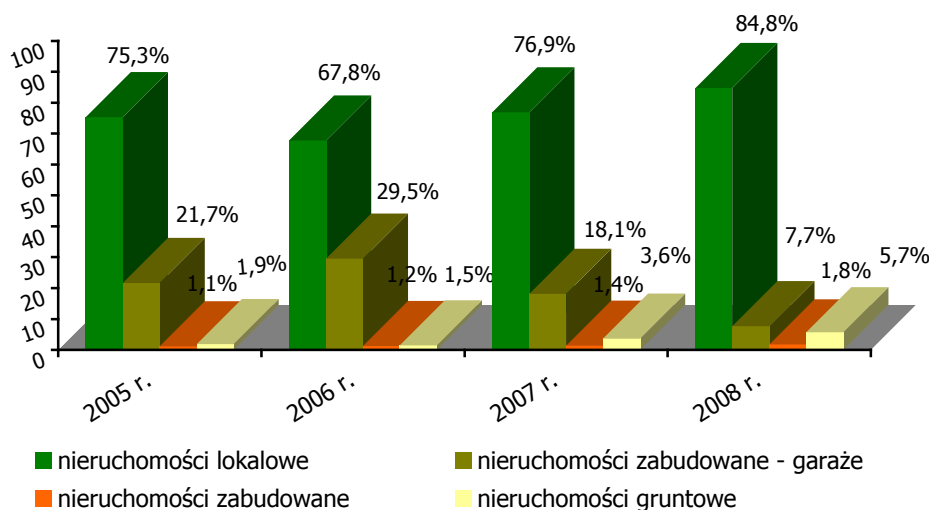
Tabela nr 4: Sprzedaż nieruchomości będących własnością Gminy i Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	2005 r.		2006 r.		2007 r.		2008 r.	
	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)
Nieruchomości lokalowe	908	3 869,68	725	3 732,31	833	7 135,31	1366	10 172,82
Nieruchomości zabudowane	13	316,88	13	1 184,39	15	1 512,33	16	5 190,41
Nieruchomości zabudowane - garaże	262	209,13	315	220,64	196	211,98	80	154,11
Nieruchomości gruntowe	23	2 282,96	16	16 438,56	39	3 901,60	52	3 071,08
Razem	1 206	6 678,65	1 069	21 575,9	1 083	12 761,22	1 514	18 588,42

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM

W latach 2005 – 2008 zbyto łącznie ok. 5 tys. nieruchomości, w tym najwięcej tj. 1 514 w 2008 r. łączna wartość sprzedanych w ciągu czterech lat nieruchomości wyniosła 59,6 mln zł, z tym, że najwyższą wartość osiągnięto w 2006 r. – 21,6 mln zł, a następnie w 2008 r. – 18,6 mln zł.

Wykres nr 5: Struktura nieruchomości zbytych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM

Dominujący udział w strukturze zbytych nieruchomości, miały nieruchomości lokalowe stanowiące 90,2%. Trybem bezprzetargowym objęta była sprzedaż 1 304 lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców, z zastosowaniem 95% bonifikaty ceny lokalu.

2.2.2 Nieruchomości nabyte do gminnego zasobu nieruchomości

Do gminnego zasobu nieruchomości zostało zakupionych dwanaście nieruchomości gruntowych, położonych na terenie miasta, o łącznej powierzchni 35 172 m², za kwotę 1 487,44 tys. zł. Kontrahentami były zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Przeważająca część nieruchomości nabyta została na własność, tj. siedem nieruchomości, natomiast w przypadku pięciu nieruchomości nabyte zostało prawo wieczystego użytkowania.

Tabela nr 5: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy

Obręb	Kontrahent	2008 r.		
		Ilość	Powierzchnia [m ²]	Wartość [tys. zł]
Bytom	os. pr.	1	226	11,37
Łagiewniki	os. pr.	1	1 187	61,00
Miechowice	os. fiz.	5	2 867	54,36
	os. pr.	1	84	5,43
Szombierki	os. pr.	1	2 128	47,34
Rozbark	os. pr.	2	28 481	1 302,96
Stolarzowice	os. fiz.	1	199	4,98
Razem	X	12	35 172	1 487,44

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrótu Nieruchomościami UM.

Tabela nr 6: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy w latach 2005 - 2008

ROK	Ilość nieruchomości	Powierzchnia działek (m ²)	Wartość (w tys. zł)
2005	18	525 346	23 819,01
2006	28	319 006	4 207,92
2007	20	325 698	21 099,86
2008	12	35 172	1 487,44
RAZEM	78	1 205 222	50 614,23

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrótu Nieruchomościami UM.

2.3 System informacji o terenie

Działania systemu informacji o terenie mają na celu zwiększenie szybkości zarządzania miastem, a także poprawienie obsługi planowania i realizowania nowych inwestycji.

Szczególny nacisk położono na następujące zadania:

- koordynacja działań oraz stworzenie warunków umożliwiających uzyskanie dotacji unijnych dla projektu pn. „Wspomaganie zarządzania kryzysowego zasobem mapowym miasta”,
- zorganizowanie ogólnopolskiej konferencji „Gis Day”, czyli Dnia Systemów Informacji Geograficznej, w ramach której, własnymi dokonaniem podzielili się członkowie grupy roboczej LUMASEC, działającej w ramach programu URBACT II,

Fot. nr 2: Model 3D Śródmieścia Bytomia

- ❑ rozbudowy Wirtualnego Planu Budynku Urzędu Miejskiego, który obejmował wdrożenie pozostałych placówek UM, tj. budynku przy ul. Strzelców Bytomskich, budynku przy ul. Smolenia oraz budynku USC,
- ❑ zakup ortofotomapy o wysokiej rozdzielczości,
- ❑ rozszerzenie funkcjonalności systemu wspomagającego pracę Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej „Interośrodek”. Geodeci posiadający dostęp do internetu, mają możliwość wprost ze swojego miejsca pracy zgłosić planowaną robotę geodezyjną,
- ❑ opracowanie i wdrożenie „Przewodnika Inwestora”,
- ❑ przeniesienie do postaci numerycznej danych z zakresu geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) dla obrębu ewidencyjnego Łagiewniki oraz dla obszaru obejmującego karty mapy nr 1 dod. 19-22 w obrębie ewidencyjnym Rozbark,
- ❑ inwentaryzacja geodezyjnej poziomej osnowy szczegółowej dla południowej części miasta.

3. SFERA GOSPODARCZA

3.1 Przedsiębiorczość w mieście

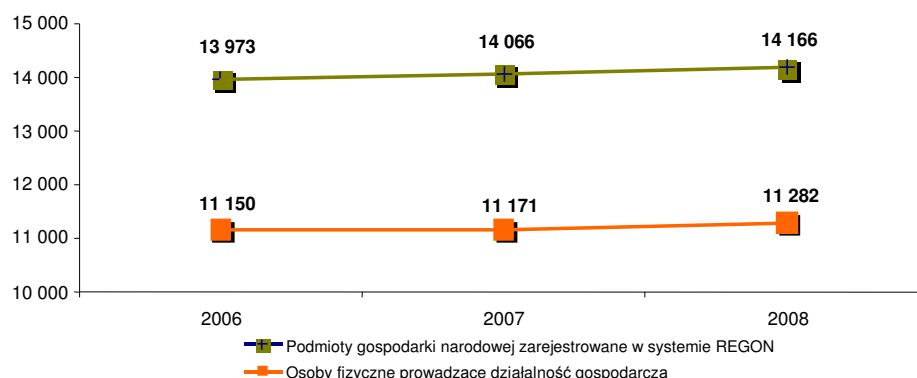
Na koniec 2008 r. w systemie REGON zarejestrowanych było ok. 14,2 tys. podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Bytomia, w tym ok. 11,3 tys. osób fizycznych oraz 2,9 tys. osób prawnych i jednostek nie mających osobowości prawnej. W stosunku do analogicznego okresu 2007 r. ilość podmiotów gospodarczych ogółem zwiększyła się o 1,38%, a osób fizycznych o 1,18%. Natomiast ilość osób prawnych i jednostek nie mających osobowości prawnej wzrosła o 2,41%, gdzie największy wzrost o 12,22% odnotowano w spółkach handlowych.

Tabela nr 7: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Wg stanu na dzień 31.12.2005 r.	Wg stanu na dzień 31.12.2006 r.	Wg stanu na dzień 31.12.2007 r.	Wg stanu na dzień 31.12.2008 r.
Podmioty gospodarki narodowej, w tym:	15 978	15 947	16 116	16 288
I. Przedsiębiorcy, z tego:	14 550	13 973	14 066	14 166
Osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej:	2 803	2 823	2 895	2 884
przedsiębiorstwa państwowe	6	6	5	4
spółdzielnie	37	38	41	37
spółki handlowe, w tym m.in.:	734	761	823	854
akcyjne	34	34	34	33
- z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	2	3
z ograniczoną odpowiedzialnością	614	636	676	695
- z udziałem kapitału zagranicznego	97	94	100	90
spółki cywilne	1 794	1 781	1 786	1 764
Osoby fizyczne	11 747	11 150 ²	11 171	11 282
II. Wspólnoty mieszkaniowe, organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, fundacje	1 428	1 974	2 050	2 122

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biuletynu Statystycznego Województwa Śląskiego – IV kwartał 2006 i 2007 oraz systemu REGON US Katowice.

Wykres nr 6: Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu w latach 2006-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biuletynu Statystycznego Województwa Śląskiego – IV kwartał 2006, 2007 i 2008 oraz systemu REGON US Katowice.

² Od 2006 r. indywidualne gospodarstwa rolne zostały wyodrębnione z osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, stąd spadek liczby tych osób w 2006 r.

Spółród 14,2 tys. przedsiębiorców zarejestrowanych w systemie REGON, ok. 92,1% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne. Wśród osób fizycznych najwięcej prowadziło działalność gospodarczą w sekcjach:

- ❑ handel i naprawy – 35,5%,
- ❑ obsługa nieruchomości – 14,2%,
- ❑ budownictwo – 12,5%,
- ❑ transport, gospodarka magazynowa i łączność – 8,8%,
- ❑ przetwórstwo przemysłowe – 7,7%,
- ❑ pośrednictwo finansowe – 6,6%.

Warty odnotowania jest wzrost o 0,7% w stosunku do roku ubiegłego w sekcji budownictwo.

W 2008r. działalność gospodarczą prowadziło 728 (wzrost o 2,53%) spółek kapitałowych³, z tego:

- ❑ z wyłącznym kapitałem krajowym 635 (wzrost o 4,44%), w tym:
 - 605 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 30 spółek akcyjnych;
- ❑ z udziałem kapitału zagranicznego 93 (spadek o 8,82%), w tym:
 - 90 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 3 spółki akcyjne.

W strukturze zarejestrowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą spółki z wyłącznym kapitałem krajowym stanowiły 4,5%, natomiast spółki z udziałem kapitału zagranicznego 0,7%. Wśród spółek kapitałowych z wyłącznym kapitałem krajowym, działalność w zakresie:

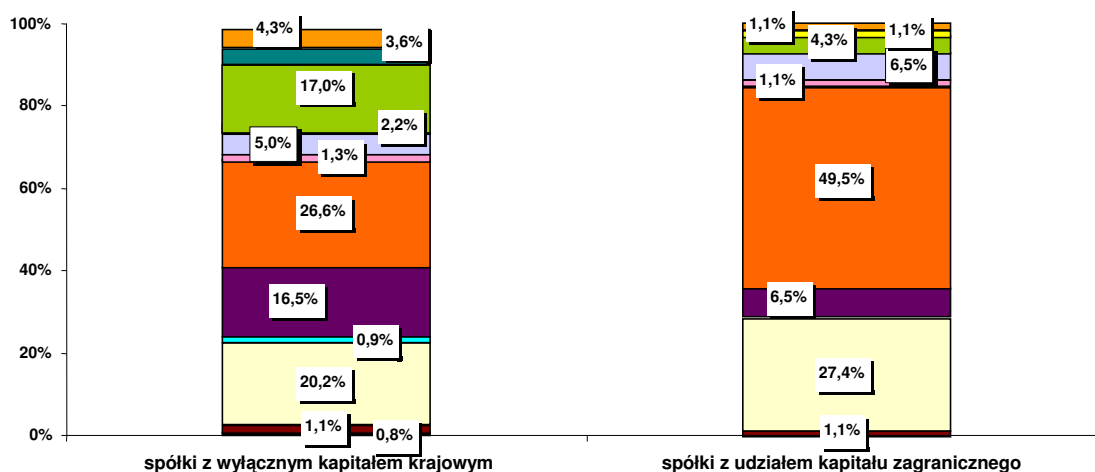
- ❑ handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego prowadziło 26,6% spółek;
- ❑ przetwórstwa przemysłowego prowadziło 20,2% spółek;
- ❑ budownictwa prowadziło 16,5% spółek;
- ❑ obsługi nieruchomości, wynajmu i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej prowadziło 17,0% spółek⁴.

Wśród spółek z udziałem kapitału zagranicznego, dominujący udział mają spółki prowadzące działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 49,5%. Działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego prowadziło 27,4% podmiotów.

³ Spółki kapitałowe to spółki z o.o. i spółki akcyjne.

⁴ Według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Wykres nr 7: Spółki z udziałem kapitału krajowego oraz z udziałem kapitału zagranicznego według wybranych sekcji PKD w 2008 r.

- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała
- ochrona zdrowia i opieka społeczna
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
- pośrednictwo finansowe
- transport, gospodarka magazynowa i łączność
- hotele i restauracje
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
- budownictwo
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę
- przetwórstwo przemysłowe
- górnictwo i kopalnictwo
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice.

Analiza struktury podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON dokonana według liczby zatrudnienia wykazuje dominujący udział podmiotów zatrudniających do 9 osób, które na koniec 2008 r. stanowiły 94,27% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów. Pozostaje to w bezpośrednim związku z bardzo wysokim udziałem przedsiębiorstw osób fizycznych i spółek cywilnych w ogólnej zbiorowości zarejestrowanych podmiotów.

Tabela nr 8: Liczba przedsiębiorców z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia w 2008 r.

Lp	Forma prawna	Ogółem	Liczba zatrudnionych				
			A 0-9	B 10-49	C 50-249	D 250-999	E pow. 999
1.	Ogółem	14 173	13 361	688	110	12	2
2.	Osoby prawne i jednostki nie posiadające osobowości prawnej, w tym m.in.:	2 891	2 289	487	103	10	2
a.	spółki akcyjne	33	14	11	5	3	-
b.	spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	695	463	190	41	1	-
c.	spółki jawne	98	62	33	2	1	-
d.	spółki cywilne	1 764	1 656	108	-	-	-
e.	spółki komandytowe	23	22	1	-	-	-

cd. Tabeli nr 8

f.	Spółki komandytowo-akcyjne	1	1	-	-	-	-
g.	przedsiębiorstwa państwowe	4	2	1	1	-	-
h.	spółdzielnie	37	19	9	8	1	-
i.	przedstawicielstwa zagraniczne	3	3	-	-	-	-
j.	oddziały przedsiębiorców zagranicznych	2	2	-	-	-	-
3.	Osoby fizyczne	11 282	11 072	201	7	2	-

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biuletynu Statystycznego Województwa Śląskiego – IV kwartał 2008 i systemu REGON US Katowice.

Wśród 2 891 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zarejestrowanych w systemie REGON podmioty o liczbie zatrudnienia:

- ☐ od 0 - 9 stanowiły 79,2%,
- ☐ od 10 - 49 stanowiły 16,8%,
- ☐ od 50 - 249 stanowiły 3,6%,
- ☐ od 250 - 999 stanowiły 0,3%,
- ☐ pow. 999 stanowiły 0,1%.

Natomiast struktura spółek z ograniczoną odpowiedzialnością według liczby pracujących w poszczególnych przedziałach kształtowała się następująco:

- ☐ od 0 - 9 wynosiła 66,6%,
- ☐ od 10 - 49 wynosiła 27,4%,
- ☐ od 50 - 249 wynosiła 5,9%,
- ☐ od 250 - 999 wynosiła 0,1%.

Banki i instytucje finansowe⁵

1. ING BANK ŚLĄSKI S.A.:
 - Oddział w Bytomiu, ul. Strzelców Bytomskich 1,
 - Oddział w Bytomiu, pl. Jana III Sobieskiego 2,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Dworcowa 12,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Reptowska 53a,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Strzelców Bytomskich 250a,
 - Oddział w Bytomiu, ul. Świętochłowicka 3a.
2. PKO Bank Polski S.A.:
 - Oddział 1 w Bytomiu, ul. Dworcowa 8,
 - Oddział 2 w Bytomiu, al. Jana Nowaka Jeziorańskiego 25,
 - Oddział 4 w Bytomiu, ul. Orzegowska 32,
 - Oddział 5 w Bytomiu, ul. Narutowicza 4
3. Bank PEKAO S.A., I Oddział w Gliwicach
 - Filia nr 1 w Bytomiu, ul. Strażacka 5,
 - Filia nr 4 w Bytomiu, ul. Dworcowa 39
4. Bank Zachodni WBK S.A.:
 - 1 Oddział w Bytomiu, ul. Dworcowa 4,
 - 2 Oddział w Bytomiu, ul. Krakowska 1,
 - 3 Oddział w Bytomiu, ul. Zabrzeńska 30a.
5. GETIN Bank S.A., Oddział Bytom, ul. Katowicka 16:
6. Citibank Handlowy:
 - Oddział w Bytomiu, ul. Gliwicka 17 (klienci indywidualni i korporacyjni),
 - Oddział CitiFinacial w Bytomiu, ul. Dworcowa 31.
7. Bank Spółdzielczy w Bytomiu, ul. Krawiecka 4,
8. Kredyt Bank S.A., I Oddział w Katowicach:
 - Filia nr 2, ul. Gliwicka 15.
9. Bank BPH S.A.:
 - Oddział w Bytomiu, ul. Dworcowa 25-27,

⁵ Źródło: witryny internetowe banków i instytucji finansowych.

- Oddział w Bytomiu, ul. Stolarzowicka 40.
- 10. Invest Bank S.A., Oddział w Bytomiu, ul. Rycerska 4,
- 11. Bank Millenium S.A. Oddział w Bytomiu (placówki: Millenium i Millenium Biznes), ul. Dworcowa 13,
- 12. Lukas Bank S.A.:
 - Oddział Banku w Bytomiu, ul. Dworcowa 25,
 - Punkt Kredytowy w Bytomiu, ul. Gliwicka 12,
 - Punkt Kredytowy w Bytomiu, ul. Strzelców Bytomskich 96.
- 13. Polbank EFG (EFG Eurobank Ergasias S.A.), ul. Dworcowa 2,
- 14. Eurobank w Bytomiu, placówki:
 - ul. Dworcowa 1,
 - ul. Strzelców Bytomskich 96 (CH M1),
 - al. Jana Nowaka Jeziorańskiego 25 (CH Plejada).
- 15. Dominet Bank – placówka nr 455 w Bytomiu, ul. Dworcowa 22,
- 16. AIGO Bytom – centrum pożyczkowe banku AIG Bank Polska S.A., ul. Dworcowa 11,
- 17. GE Money Bank S.A., oddział w Bytomiu, pl. Wolskiego 5a,
- 18. ALIOR BANK, Oddział w Bytomiu, ul. Jainty 22.

Ponadto na terenie miasta działalność prowadziły min.:

- ❑ Biuro terenowe ZUS w Bytomiu (Oddział ZUS w Zabrze), ul. Sądowa 8;
- ❑ Inspektorat PZU S.A. w Bytomiu, ul. Rynek 12,
- ❑ Agencja Generalna Grupy Ergo Hestia S.A. w Bytomiu, ul. Żeromskiego 18,
- ❑ Commercial Union Polska Sp. z o.o., oddział w Bytomiu przy ul. Strzelców Bytomskich 13/4,
- ❑ NFZ Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach, Sekcja obsługi Ubezpieczonych w Bytomiu, ul. Karola Miarki 10,
- ❑ 13 placówek Spółdzielczej klasy Oszczędnościowo-Kredytowej (SKOK).

Organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego

Środowisko przedsiębiorców w Bytomiu reprezentują organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego, do których należą:

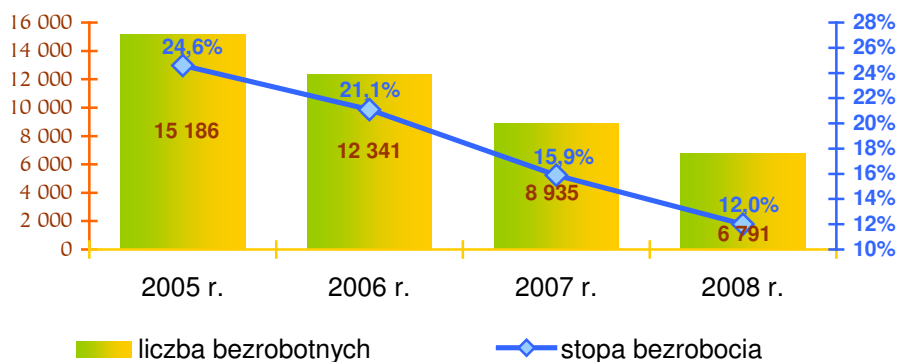
- ❑ Bytomska Izba Przemysłowo-Handlowa,
- ❑ Delegatura Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach,
- ❑ Związek Pracodawców Miasta Bytomia i Aglomeracji Górnośląskiej,
- ❑ Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości.

W ramach zadań statutowych organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego prowadzą działalność w zakresie doradztwa organizacyjno-prawno-finansowego, szkoleń, pomocy w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych oraz promocji osiągnięć bytomskich przedsiębiorców.

W 2008 r. w Bytomiu kontynuował działalność Punkt Konsultacyjny Górnośląskiej Agencji Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. Punkt mieści się w siedzibie Cechu Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Bytomiu przy ul. Pułaskiego 3. W ramach punktu bytomscy przedsiębiorcy mogą bezpłatnie uzyskać informacje nt. dostępnych środków pomocowych (bezzwrotnych oraz preferencyjnych pożyczek) oraz poprawnego przygotowywania dokumentów aplikacyjnych (wniosków z załącznikami, biznes planów).

3.2 Poziom i struktura bezrobocia

Na koniec 2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu zarejestrowanych było 6 791 osób tj. o 8 395 osób mniej niż w 2005 r. W okresie 2005 – 2008 stopa bezrobocia zmniejszyła się o 12,6 % i na koniec 2008 r. ukształtowała się na poziomie 12,0 %

Wykres nr 8: Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu i stopa bezrobocia

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i PS-01 z PUP Bytom.

Tabela nr 9: Poziom i struktura bezrobocia rejestrowanego w Bytomiu

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31 XII:				Dynamika w % (5:2)
	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	
Zarejestrowani bezrobotni, w tym:	15 186	12 341	8 935	6 791	44,7
kobiety	8 451	7 402	5 661	4 277	50,6
mężczyźni	6 735	4 939	3 274	2 514	37,3
zarejestrowani po raz pierwszy	3 782	2 869	1 646	1 001	26,5
zarejestrowani po raz kolejny	11 404	9 472	7 289	5 790	50,8
uprzednio pracujący	11 459	9 541	7 070	5 342	46,6
pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy	10 764	8 491	6 143	4 079	37,9

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i PS-01 z PUP Bytom.

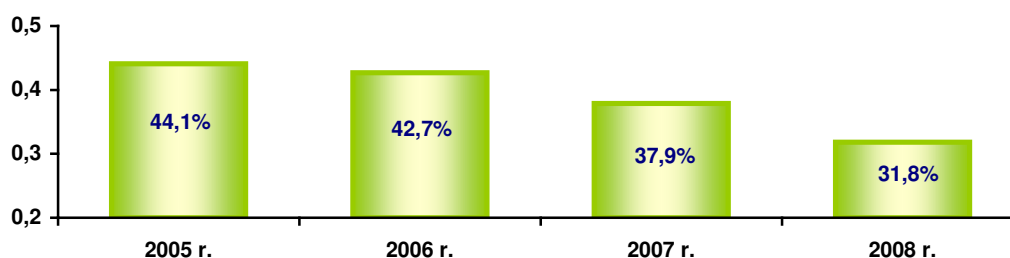
W okresie od stycznia do grudnia 2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowało się jako bezrobotne 13 001 osób, tj. o 5,8 % mniej niż w tym samym okresie roku 2005. Natomiast wyłączonych zostało z ewidencji bezrobotnych 14 157 osób tj. o 8,8 % mniej niż w roku 2005.

Tabela nr 10: Bezrobotni nowo rejestrowani i wyłączeni z ewidencji PUP

Wyszczególnienie	Razem w okresie roku:				Dynamika w % (5:2)
	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	
Bezrobotni rejestrujący się, w tym:	13 799	14 593	13 739	13 001	94,2
po raz pierwszy	3 084	2 702	2 145	1 910	61,9
po raz kolejny	10 715	11 891	11 594	11 091	103,5
Bezrobotni wyłączeni z ewidencji, w tym z powodu:	15 525	17 438	17 145	14 157	91,2
podjęcia pracy	6 092	6 235	5 213	4 130	67,8
rozpoczęcia szkolenia lub stażu	1 621	2 218	1 868	1 572	97,0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	6 406	7 166	7 285	5 670	88,5
z innych powodów	1 406	1 819	2 388	2 785	198,1

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i P-01 z PUP Bytom.

Wykres nr 9: Średnioroczny współczynnik rynku pracy

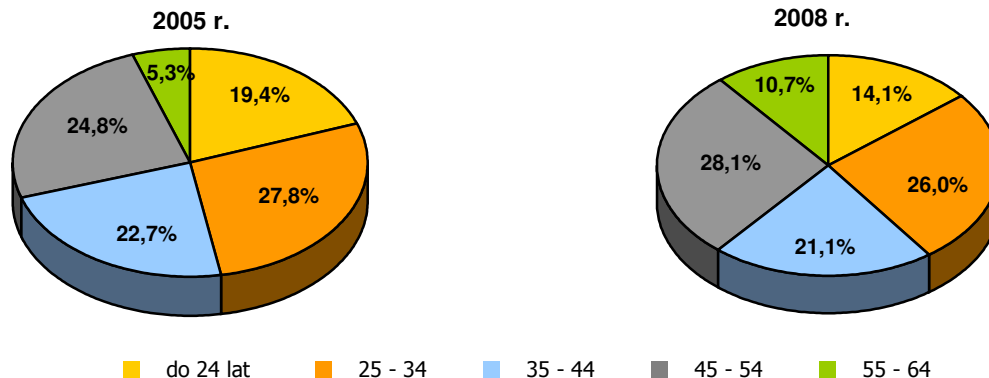

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i P-01 z PUP Bytom.

Średnioroczny współczynnik płynności rynku pracy, liczony jako procentowy stosunek liczby bezrobotnych podejmujących pracę do liczby nowo rejestrowanych bezrobotnych, będący ważnym miernikiem szans osób bezrobotnych na uzyskanie zatrudnienia, stopniowo spada począwszy od roku 2006 i w 2008 r. wyniósł 31,8% tj. o 12,3 punktu procentowego mniej niż w 2005 r.

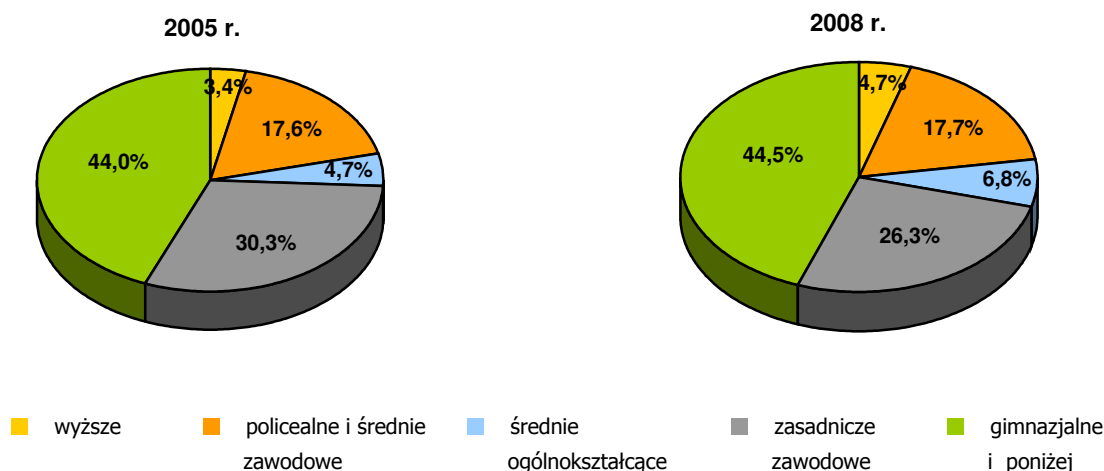
Strukturę demograficzną i społeczną zbiorowości bezrobotnych przedstawiają wykresy:

Wykres nr 10: Bezrobotni według wieku

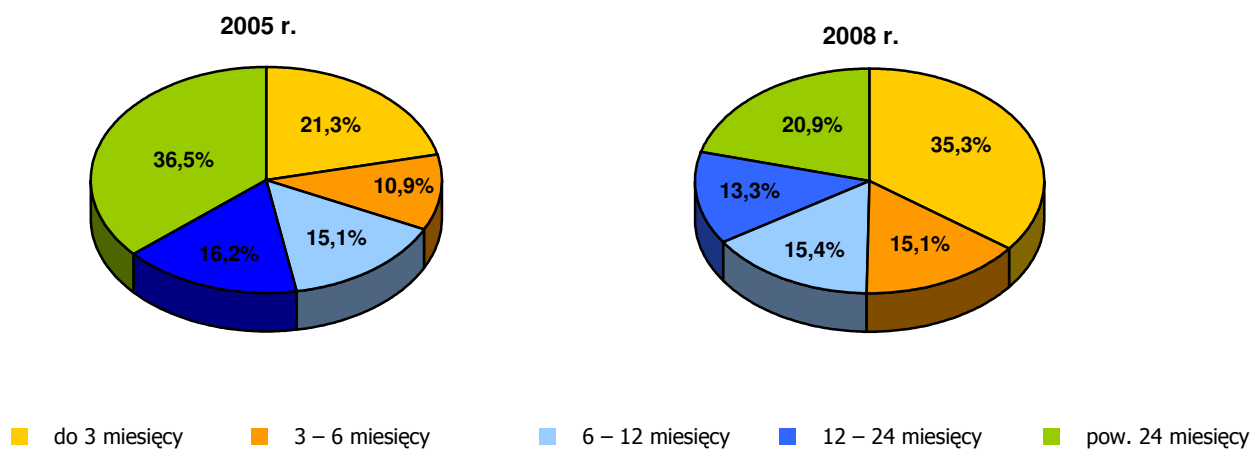
źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i P-01 z PUP Bytom.

W okresie 2005 – 2008 struktura bytomskich bezrobotnych wg wieku uległa zmianom, najbardziej widoczny jest spadek udziału bezrobotnych w wieku do 24 lat o 5,3% i zwiększenie udziału bezrobotnych w przedziale wiekowym 55 – 64 lat o 5,4%. Wiek statystycznej osoby bezrobotnej wzrósł z 36,6 lat w 2005 r. do 39,1 lat w 2008 r.

Wykres nr 11: Bezrobotni według poziomów wykształcenia

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i P-01 z PUP Bytom.

W 2008 r. podobnie jak w 2005 r. najliczniejszą kategorią wśród bezrobotnych były osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, bez kwalifikacji zawodowych. Drugą, pod względem wielkości udziału, kategorię stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym, jednak w porównaniu do 2005 r. udział tych osób zmniejszył się o 4 %. Wzrósł natomiast udział osób z wykształceniem wyższym o 1,3% i wykształceniem średnim ogólnokształcącym o 2,1%.

Wykres nr 12: Bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i P-01 z PUP Bytom.

Udział osób pozostających bez pracy nie dłużej niż 12 miesięcy wzrósł z 47,3 % w 2005 r. do 65,8 % w 2008 r., tj. o 18,5%, w tym do 3 miesięcy o 14 %. Udział osób długotrwale bezrobotnych, pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy, wynosił w 2005 r. 52,7% i zmniejszył się do 34,2 % w 2008 r., tj. o 18,5 %, w tym osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące o 15,6%. Czas pozostawania bez pracy statystycznej osoby bezrobotnej skrócił się z 14,2 miesiąca w 2005 r. do 10,2 miesięcy w 2008 r.

Do Powiatowego Urzędu Pracy zgłoszonych zostało 6 283 ofert pracy, o 3 227 więcej niż w 2005 r. W ujęciu statystycznym miesięczna liczba ofert pracy wynosiła 524, o 269 więcej niż w roku 2005. Średniorocznie na 1 ofertę pracy w 2008 r. przypadało 8 osób (w 2005 r. – 60 osób).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby osób bezrobotnych oraz ilości ofert pracy według zawodów.

Tabela nr 11: Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych

Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych			
2005 r.		2008 r.	
nazwa zawodu	liczba bezrobotnych	nazwa zawodu	liczba bezrobotnych
razem, w tym:	15 186	razem, w tym:	6 791
sprzedawca	1 310	pracownik administracyjny	547
ślusarz	467	sprzedawca	196
górnik eksploatacji podziemnej	435	pracownik biurowy	175
sprzątaczką	424	murarz	165
krawiec	419	sprzątaczką	156
kucharz	350	robotnik drogowy	152
asystent ekonomiczny	295	robotnik gospodarczy	140
pracownik biurowy	275	pracownik ochrony mienia i osób	102
robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	261	kierowca samochodu ciężarowego	88
murarz	240	ślusarz	79

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i P-01 z PUP Bytom.

Tabela nr 12: Zawody najczęściej występujące w ofertach pracy

Zawody najczęściej występujące w ofertach pracy			
2005 r.		2008 r.	
nazwa zawodu	liczba ofert pracy	nazwa zawodu	liczba ofert pracy
razem, w tym:	3 056	razem, w tym:	6 283
Sprzedawca	235	pracownik administracyjny	521
Ślusarz	195	sprzedawca	460
górnik eksploatacji podziemnej	164	pracownik biurowy	328
Sprzątaczką	156	murarz	299
krawiec	87	sprzątaczką	200
kucharz	69	robotnik drogowy	139
asystent ekonomiczny	67	robotnik gospodarczy	127
pracownik biurowy	58	pracownik ochrony mienia i osób	115
robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	57	kierowca samochodu ciężarowego	100
murarz	39	ślusarz	98

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MG i P-01 z PUP Bytom i Sprawozdania z działalności PUP w Bytomiu w 2008 r.

Powiatowy Urząd Pracy realizował szereg przedsięwzięć mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych i przeciwdziałanie bezrobociu, które finansowane były z Funduszu Pracy, środków PFRON i Europejskiego Funduszu Społecznego, łącznie wydatkowano kwotę 11 990,67 tys. zł.

Do przedsięwzięć tych należały przede wszystkim:

- ❑ staże zawodowe, którymi objęto 1 011 osób,
- ❑ szkolenia grupowe bezrobotnych i poszukujących pracy, w których uczestniczyły 1 003 osoby,
- ❑ przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, które rozpoczęły 323 osoby,
- ❑ prace interwencyjne, w ramach których pracę podjęło 17 osób,
- ❑ roboty publiczne, przy których zatrudniono 343 osoby,

- ❑ jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcia finansowego udzielono 152 osobom,
- ❑ doposażenie i wyposażenie stanowisk pracy, programem objęto 36 osób.

W ramach środków finansowych pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację zadań związanych z aktywną polityką rynku pracy oraz integracją zawodową i społeczną, realizowano projekty Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki⁶, w tym:

- ❑ projekt „Gotowi do pracy”,
- ❑ projekt „Stawiamy na profesjonalność”,
- ❑ projekt „Nowa Droga”,

na łączną kwotę 3 743,07 tys. zł, działaniami aktywizującymi zawodowo w ramach ww. projektów objęto 837 osób.

Dodatkowo Powiatowy Urząd Pracy pozyskał środki z rezerwy Samorządu Wojewódzkiego na realizację programu „Inwestycje w przedsiębiorczość”. Głównym celem programu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i wspieranie pracodawców na lokalnym rynku pracy poprzez refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz szkolenia⁷.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy inicjował i realizował przedsięwzięcia ukierunkowane na promocję zatrudnienia, aktywizację zawodową i ograniczanie bezrobocia, w tym przede wszystkim⁸:

- ❑ zorganizowano 33 giełdy pracy,
- ❑ prowadzono w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia działalność informacyjną, doradczą i wspomagającą osoby poszukujące pracy w innych krajach członkowskich,
- ❑ zorganizowano prace społecznie użyteczne dla 500 osób,
- ❑ zorganizowano konferencję „Działania Powiatowego Urzędu Pracy na rzecz lokalnych pracodawców” oraz Dzień Otwarty połączony z Targami Pracy,
- ❑ realizowano w ramach Centrum Kariery Zawodowej programy aktywizacji osób bezrobotnych w trudnej sytuacji zawodowej,
- ❑ organizowano w ramach działalności Klubu Pracy pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.

3.3 Infrastruktura techniczna i usługi komunalne

3.3.1 Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Zadania związane z infrastrukturą wodociagową i kanalizacyjną na terenie naszego miasta realizowane są przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., której właścicielem w 100% jest Gmina Bytom. Zadania spółki obejmują zaopatrzenie miasta w wodę i sprzedaż wody odbiorcom, odbiór i oczyszczanie ścieków oraz eksploatację: sieci wodociagowo-kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków i obiektów infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W ramach spółki prowadzone są także prace remontowe, modernizacje sieci, inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz eksploatacja składowiska odpadów komunalnych.

Fot. nr 3: Siedziba BPK Sp. z o.o.

Producentem i hurtowym dostawcą wody przeznaczonej do spożycia jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach. Woda transportowana jest siecią rurociągów

⁶ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2008; Bytom, luty 2009 r., str. 78-90, 98-105, 127

⁷ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2008; Bytom, luty 2009 r., str. 91

⁸ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2008; Bytom, luty 2009 r., str. 25-26, 30-31, 37, 48

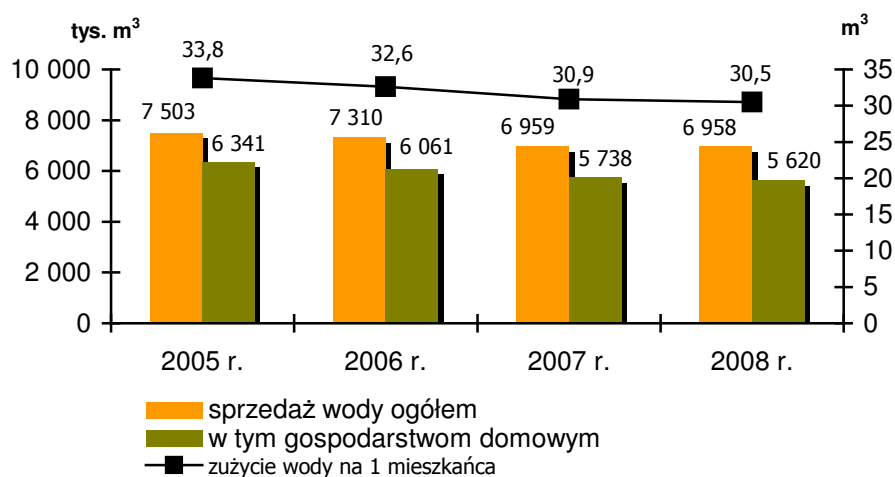
magistralnych do sieciowych zbiorników wyrównawczych. Na koniec roku długość sieci wodociągowej wynosiła 407,2 km z czego 72,9% stanowiła sieć rozdzielcza.

Tabela nr 13: Wybrane dane dotyczące gospodarki wodociągowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:			
		31.12.2005 r.	31.12.2006 r.	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.
Długość sieci wodociągowej, w tym:	km	376,0	377,7	406,7	407,2
- sieci magistralnej	km	12,6	12,7	12,7	12,7
- sieci rozdzielczej	km	277,4	278,3	296,9	297,0
- połączeń	km	86,0	86,7	97,1	97,5
Sprzedaż wody, w tym:	tys. m ³	7 503,51	7 309,96	6 958,85	6 957,79
- dla gospodarstw domowych	tys. m ³	6 340,73	6 061,20	5 738,68	5 619,78
- dla pozostałych odbiorców	tys. m ³	1 162,78	1 248,76	1 220,17	1 338,01
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	33,8	32,6	30,9	30,5
Liczba awarii sieci wodociągowej	ilość	506	560	559	554

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o. w Bytomiu

Wykres nr 13: Zużycie wody w mieście

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

Z roku na rok obserwuje się systematyczny spadek zapotrzebowania na wodę, co spowodowane jest malejącym zużyciem w gospodarstwach domowych. W 2008 r. zużycie wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca obniżyło się o 3,3 m³ w stosunku do roku 2005.

W 2008 r. odnotowano 554 awarie sieci wodociągowej. W celu likwidacji usterek przeprowadzono remont sieci, w tym: sieci wodociągowej w ul. Chorzowskiej, awaryjne wymiany wodociągów i połączeń, a także wymiany zasuw i hydrantów, remonty nawierzchni po robotach wodociagowych, remonty studni oraz wykonanie wcinki na łączną kwotę 2 966,10 tys. zł.

Tabela nr 14: Wybrane dane dotyczące gospodarki ściekowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:			
		31.12.2005 r.	31.12.2006 r.	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.
Długość sieci kanalizacyjnej, w tym:	km	388,0	395,3	431,5	431,8
- sanitarnej	km	145,2	145,2	158,4	158,6

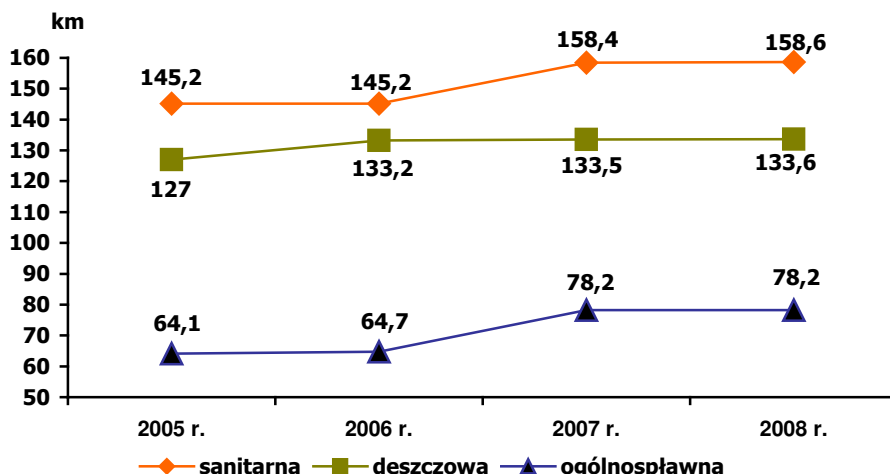
cd. Tabeli nr 14

- deszczowej	km	127,0	133,2	133,5	133,6
- ogólnospławnej	km	64,1	64,7	78,2	78,2
- połączeń	km	51,7	52,2	61,4	61,4
Liczba oczyszczalni ścieków	obiekt	4⁹	4⁹	4⁹	4¹⁰
Przepustowość oczyszczalni	m ³ /d	51 840	51 840	51 840	51 840
Ścieki odprowadzone miejską siecią kanalizacyjną, w tym:	tys. m ³	7 409,08	7 070,69	6 698,36	6 734,21
- z gospodarstw domowych	tys. m ³	6 488,56	5 829,30	5 515,02	5 469,18
- od pozostałych odbiorców	tys. m ³	920,52	1 241,39	1 183,34	1 265,03
Liczba awarii sieci kanalizacyjnej	ilość	48	39	58	89

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

System sieci kanalizacyjnej miasta obejmuje sieci: sanitarną, deszczową, ogólnospławną i połączenia do budynków. Długość sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez BPK Sp. z o.o. wynosiła 431,8 km i zwiększyła się w stosunku do roku 2005 o 43,8 km.

Wykres nr 14: Długość miejskiej sieci kanalizacyjnej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

Miejski system oczyszczania ścieków obejmuje 4¹⁰ oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne, które posiadają pozwolenia wodno-prawne. W ostatnim okresie łączna ilość odprowadzonych ścieków wynosiła 6 734,21 m³. Po raz pierwszy od czterech lat wykazała się ona tendencją rosnącą i w odniesieniu do 2007 r. wzrosła o 35,85 tys. m³. Było to spowodowane zwiększeniem odprowadzania ścieków od innych odbiorców, niż gospodarstwa domowe. Zdecydowana jednak większość ścieków pochodzi z gospodarstw domowych, tj. 81,6%.

W omawianym okresie odnotowano 89 awarii oraz przeprowadzono remonty sieci kanalizacyjnej sanitarnej, ogólnospławnej i deszczowej, w ramach których wykonano: remont kanalizacji sanitarnej w ul. Pomorskiej – Wyzwolenia etap I i II, awaryjną wymianę kanalizacji, remonty nawierzchni po awariach oraz remonty studni.

Poza remontami sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, podejmowane były działania inwestycyjne w ramach realizacji projektu „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Bytom”, o którym mowa jest w punkcie 3.4 – Inwestycje w mieście.

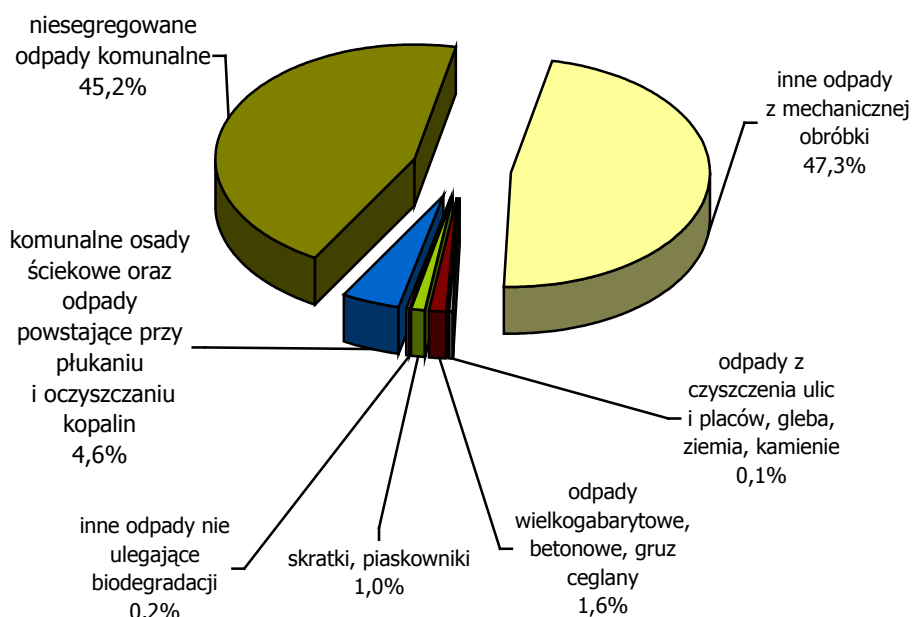
⁹ Bez oczyszczalni Stolarzowice o przepustowości 30m³/d.

¹⁰ Bez oczyszczalni Stolarzowice o przepustowości 40m³/d oraz oczyszczalni W.O.R.D. o przepustowości 3m³/d.

3.3.2 Gospodarka odpadami komunalnymi i oczyszczanie miasta

Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. prowadzi działalność polegającą na unieszkodliwianiu i odzysku odpadów na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanym w Bytomiu przy Al. Jana Pawła II. Przyjmowano odpady z terenu Bytomia, Radzionkowa, Piekar Śląskich oraz Rudy Śląskiej. W użytkowaniu były kwatery nr I i II o łącznej powierzchni 4,6 ha. Kontynuowano rozpoczęty w 2001 r. skup surowców wtórnych, dzięki czemu odzyskano w ten sposób z masy deponowanych odpadów – 4,5 tys. kg poużytkowych opakowań z tworzyw sztucznych typu PET.

Wykres nr 15: Struktura odpadów przyjętych na składowisko

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

Planowana jest rozbudowa składowiska odpadów przy Al. Jana Pawła II, która polegać będzie na budowie III i IV kwatery o łącznej powierzchni 4,53 ha. Uzyskano decyzję środowiskową w w/w sprawie. W toku jest postępowanie o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla planowanej rozbudowy.

Rozbudowa składowiska planowana jest w dwóch etapach, a mianowicie:

- ❑ uruchomienie kwatery III do grudnia 2010 r.,
- ❑ budowa kwatery IV, która zrealizowana zostanie w terminie wymaganym względami eksploatacyjnymi pozostałej części składowiska.

Ponadto w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy uzyskano wstępną akceptację dla finansowania działań zmierzających do likwidacji dzikich wysypisk i przywracania wartości środowiskowych zdegradowanym terenom z wykorzystaniem środków unijnych. Do działań tych należą:

- ❑ kompleksowa likwidacja dzikich składowisk odpadów – etap I,
- ❑ likwidacja dzikiego składowiska odpadów wraz z rekultywacją terenu zalewowego przy Kolonii Zgorzelec,
- ❑ rekultywacja zdegradowanych zalewisk wodnych,
- ❑ inwentaryzacja dzikich składowisk na terenie miasta,
- ❑ przeprowadzenie pilotażowej segregacji odpadów komunalnych na terenie dzielnicy Stolarzowice.

3.3.3 Ciepłownictwo

Głównym producentem energii cieplnej w mieście jest Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A., natomiast zadania w zakresie dostarczenia energii cieplnej dla celów grzewczych oraz ciepłej wody użytkowej w obszarze miasta Bytom oraz miasta Radzionków, wykonuje Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (PEC Sp. z o.o.).

Spółka zarządza siecią ciepłą o długości 123,1 km, z tego sieć ciepłownicza stanowiła 58,6%, a zewnętrzna instalacja odbiorcza 41,4%. Poza tym spółka prowadziła eksploatację 5 kotłowni o łącznej mocy 1,98 MW, w tym 2 lokalnych i 3 zdalnych.

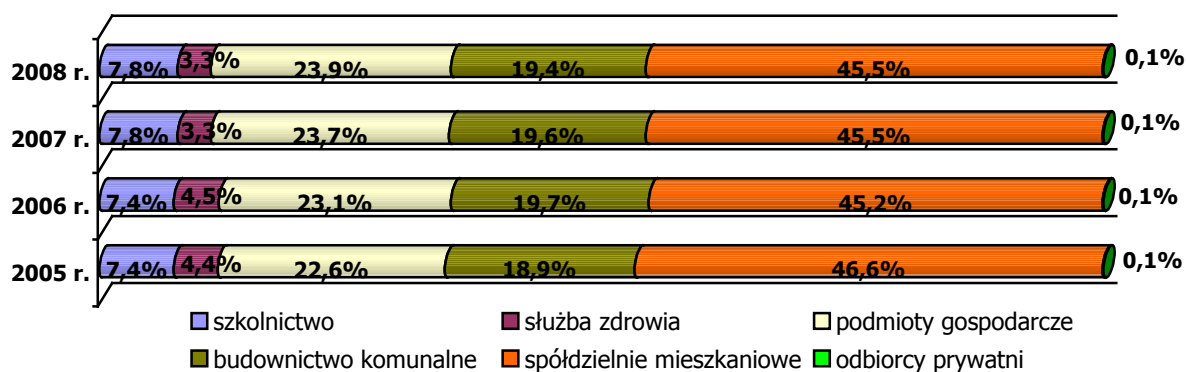
Tabela nr 15: Podstawowe dane dot. infrastruktury ciepłej PEC Sp. z o.o.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:			
		31.12.2005 r.	31.12.2006 r.	31.12.2007 r.	31.12.2008 r.
Długość sieci ciepłej, w tym:	km	115,3	117,4	117,5	123,1
- sieć ciepłownicza	km	64,4	66,5	66,5	72,1
- zewnętrzna instalacja odbiorcza	km	50,9	50,9	51,0	51,0
Liczba kotłowni ogółem, w tym:	ilość	7	6	6	5
- kotłownie lokalne	ilość	3	3	3	2
- kotłownie zdalne	ilość	4	3	3	3
Wielkość produkcji energii cieplnej z własnych źródeł ciepła ogółem, w tym:	GJ	11 102	9 276	8 673	7 433
- z kotłowni lokalnych	GJ	2 796	3 258	3 016	2 485
- z kotłowni zdalnych	GJ	8 306	6 018	5 657	4 948
Liczba węzłów ciepłych ogółem, w tym:	ilość	201	219	226	228
- grupowe węzły ciepłe	ilość	62	63	65	65
- indywidualne węzły ciepłe	ilość	134	151	156	158
- automatyczne pompy strumieniowe	ilość	5	5	5	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PEC Sp. z o.o. w Bytomiu

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2008 r. zachowana została tendencja spadkowa produkowanej energii cieplnej, pochodzącej ze źródeł własnych PEC Sp. z o.o. Około 76,3% energii cieplnej pochodziło z trzech kotłowni zdalnych o łącznej mocy 1,52 MW.

Wykres nr 16: Struktura odbiorców PEC Sp. z o.o. według zamówionej mocy ciepłej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PEC Sp. z o.o.

Wielkość zamówionej przez odbiorców mocy cieplnej również uległa zmniejszeniu do 223,62 MW z 237,10 MW w 2005 r., tj. o 6,0%. Największymi odbiorcami ciepła były spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające wielorodzinnymi budynkami mieszkalnymi.

W ramach inwestycji służących poprawie efektywności działania systemu ciepłowniczego wykonano:

- ❑ przyłącze sieci ciepłowniczej, zabudowę grupowego węzła ciepłego oraz montaż instalacji elektrycznej i automatyki do budynku hali KOPEX PBSz przy ul. Strzelców Bytomskich 127 w Bytomiu,
- ❑ przebudowę sieci ciepłowniczej w zakresie wymiany izolacji termicznej w rejonie Szombierek,
- ❑ likwidację kotłowni gazowych, zabudowy kompaktowych węzłów ciepłych oraz montaż instalacji elektrycznej i automatyki w budynku przy ul. Powstańców Śląskich 17 oraz w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich przy ul. Żeromskiego 26,
- ❑ wymiany pomp obiegowych na energooszczędne pompy nowej generacji w grupowych węzłach ciepłych przy ul. Nickla, Francuskiej 60, Kolejowej 27, Reptowskiej oraz Chełmońskiego 7 oraz w rejonie Bytom-Karb,
- ❑ przyłącza sieci ciepłowniczej do budynków przy ul. Miechowskiej 4 oraz Chełmońskiego 1.

W ramach zrealizowanych przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym:

- ❑ wdrożono komputerowy model sieci ciepłowniczej TERMIS, oparty na mapie cyfrowej, do wykonywania obliczeń hydraulicznych i ciepłych,
- ❑ uruchomiono monitoring w węźle ciepłym przy ul. Nowej 70 i Nowej 74,
- ❑ wykonano analizy stanu sieci ciepłowniczej i zewnętrznych instalacji odbiorczych na podstawie obrazu termograficznego pozyskanego drogą lotniczą.

3.3.4 Telekomunikacja

Potrzeby mieszkańców w zakresie telekomunikacji zaspokaja telefonia przewodowa i bezprzewodowa.

W zakresie telefonii przewodowej usługi telekomunikacyjne świadczą operatorzy: Telekomunikacja Polska S.A. i Netia S.A.

W mieście dostępne są usługi wszystkich operatorów sieci bezprzewodowej działających na terenie naszego kraju, tj. Polskiej Telefonii Cyfrowej Sp. z o.o. (sieć ERA i HEYAH), Polskiej Telefonii Komórkowej Centertel Sp. z o.o. (sieć ORANGE), Polkomtel S.A. (PLUS GSM) oraz P4 Sp. z o.o., która jest operatorem sieci PLAY.

W 2008 r. na terenie miasta znajdowały się:

- ❑ 2 salony firmowe i 1 autoryzowany salon sprzedaży sieci ORANGE,
- ❑ 4 sklepy firmowe i 1 autoryzowany punkt sprzedaży sieci ERA,
- ❑ 3 autoryzowane punkty sprzedaży sieci PLAY,
- ❑ 7 autoryzowanych punktów sprzedaży sieci PLUS.

3.3.5 Komunikacja

Zarząd nad siecią dróg publicznych oraz nad drogami wewnętrznymi, stanowiącymi własność Gminy lub Skarbu Państwa, placami i ciągami pieszymi w granicach miasta Bytomia, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, sprawuje jednostka budżetowa pod nazwą Miejski Zarząd Dróg i Mostów z siedzibą w Bytomiu.

O dostępności komunikacyjnej Bytomia w dużej mierze decyduje transport drogowy. Bytom jest ważnym węzłem logistycznym z uwagi na przebiegające przez miasto drogi krajowe:

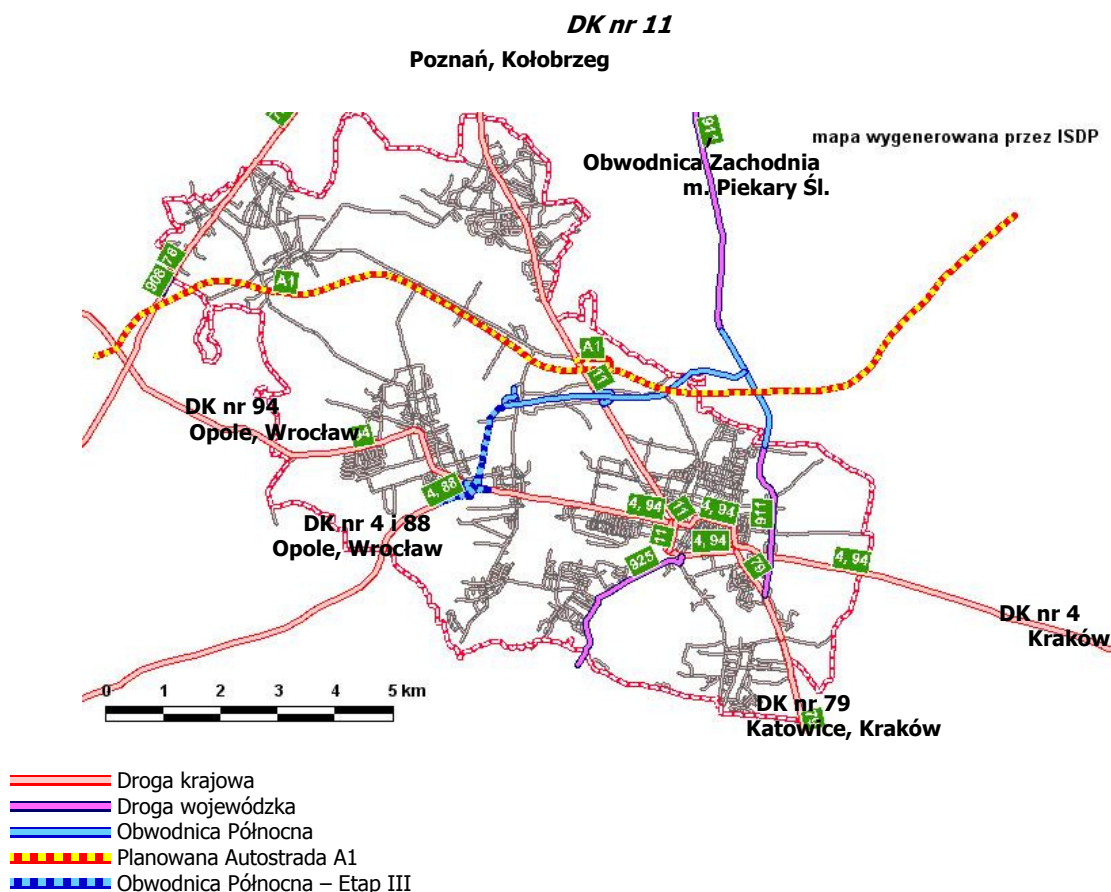
- ❑ DK nr 4 (droga międzynarodowa E-40) relacji: Zgorzelec – Wrocław – Opole – Gliwice – Bytom – Katowice – Kraków – Rzeszów – Przemyśl;
- ❑ DK nr 11 relacji: Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów Wlkp. – Kluczbork – Lubliniec – Bytom;

Fot. nr 4: Aleja Jana Pawła II – droga wojewódzka nr 911

- DK nr 78 relacji: Chałupki – Wodzisław Śl. - Rybnik – Gliwice – Bytom – Siewierz – Zawiercie – Chmielnik;
 - DK nr 79 relacji: Warszawa – Sandomierz – Kraków – Katowice – Bytom;
 - DK nr 88 relacji: Strzelce Opolskie – Gliwice – Bytom;
 - DK nr 94 relacji: Legnica – Wrocław – Opole – Bytom – Sosnowiec – Olkusz – Kraków.
- Dodatkowe połączenia zapewniają drogi wojewódzkie nr 911 oraz 925.

Mapa nr 3: Układ drogowy Bytomia

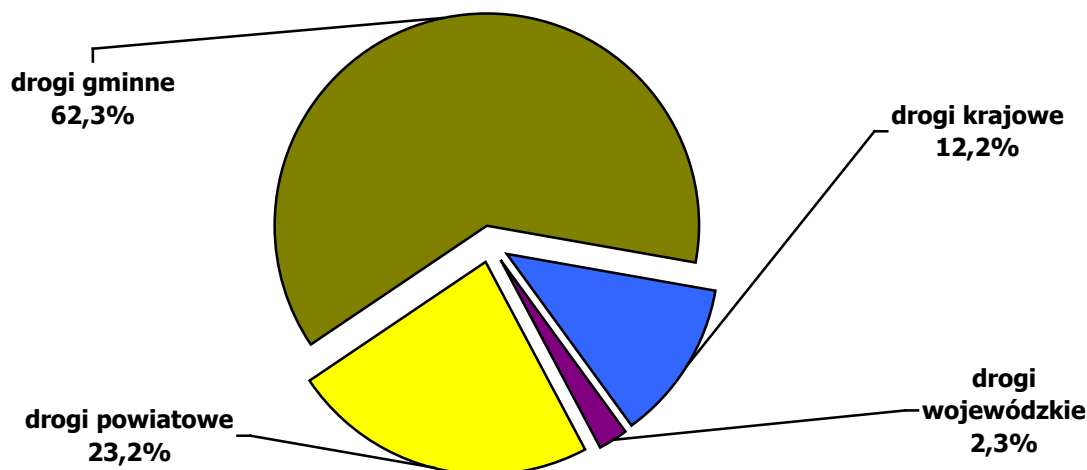
Sieć dróg w Bytomiu stanowią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Długość dróg znajdujących się w granicach miasta wynosiła 242,3 km, w tym:

- krajowe 29,5 km;
- wojewódzkie 5,5 km;
- powiatowe 56,3 km;
- gminne 151,0 km.

Zdecydowana większość sieci drogowej miasta stanowiły drogi gminne i powiatowe, których łączna długość wynosiła 207,3 km, tj. 85,5%.

W związku z uruchomieniem w 2008 r. elektronicznego systemu ewidencji dróg, dokonano korekty długości dróg w mieście o 30,4 km. Różnice pomiędzy 2007 r. a 2008 r. wynikają także z wybudowania nowego odcinka Bytomskiej Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej – Etap II.

Wykres nr 17: Struktura dróg w Bytomiu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MZDiM w Bytomiu

Na infrastrukturę drogową miasta składały się następujące obiekty: 5 mostów, 19 wiaduktów, 4 kładki, 4 przejścia podziemne, 7 przepustów i 43 sygnalizacje świetlne.

W ramach ważniejszych przedsięwzięć:

- ❑ wyremontowano most w ciągu ul. Hajdy,
- ❑ przebudowano parking przed Urzędem Miejskim w Bytomiu,
- ❑ zakupiono maszt fotoradaru który został ustawiony przy ul. Żołnierskiej w Bytomiu,
- ❑ przebudowano odcinek ul. Ks. Prym. Wyszyńskiego od ul. Kokota,
- ❑ rozebrano kładkę dla pieszych nad zlikwidowanym torem kolejowym oraz zabudowano nasyp z ciągiem pieszo-rowerowym dla parku Fazaniec w Bytomiu wraz z remontem wodociągu.

Niesprzyjające warunki atmosferyczne oraz ciągły wzrost natężenia ruchu wszystkich pojazdów, w tym pojazdów ciężarowych o dużym tonażu, znacząco wpływają na deformacje nawierzchni zarówno jezdni, jak i chodników. Remonty dróg, finansowane ze środków budżetu miasta, w 2008 r. obejmowały 71,82 tys. m² powierzchni jezdni oraz 7,20 tys. m² powierzchni chodników, z tego:

- ❑ na drogach gminnych wyremontowano łącznie 35,59 tys. m² powierzchni jezdni, w tym wykonano remonty o większych powierzchniach na ulicach:

• Reptowskiej	830 m ² ,
• Marszałka Edwarda Rydza Śmigłego	1.170 m ² ,
• Pl. Jana III Sobieskiego	6.018 m ² ,
• Nickla	3.643 m ² ,
• Pokoju	1.235 m ² ,
• Bratków	3.903 m ² ,
• Jana Kasprowicza – Kazimierza Wielkiego	878 m ² ,
• Różanej	660 m ² ,
• Franciszka i Wawrzyńca Holeczków	634 m ² .
- ❑ na drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych wyremontowano łącznie 36,23 tys. m² powierzchni jezdni, w tym wykonano remonty jezdni o większych powierzchniach na ulicach:

• Chorzowskiej	2.080 m ² ,
• Strzelców Bytomskich	6.596 m ² ,
• Al. Jana Pawła II	5.364 m ² ,
• Powstańców Warszawskich	1.360 m ² ,
• Konstytucji	1.402 m ² ,
• Zabrzeńskiej	852 m ² .
- ❑ na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych wyremontowano łącznie 7,20 tys. m² powierzchni chodników, w tym m.in. przy ul. Różanej, Konstytucji, Parkowej, Żołnierza Polskiego oraz Parku Miejskiego.

W ramach działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprzez zastosowanie budowlanych środków, wykonano zawężenie ul. Nickla w ramach uspokojenia ruchu i zabudowano kilka progów podrzutowych na drogach lokalnych.

Ponadto wykonano prace związane z zagospodarowaniem, kształtowaniem i eksploatacją gminnych terenów zieleni, placów zabaw, małej architektury, pomników i fontann, takie jak m.in.:

- ❑ przeprowadzenie kontroli i konserwacji techniczno-funkcjonalnych placów zabaw,
- ❑ wykonanie ogrodzenia boiska do gry w koszykówkę na placu zabaw przy ul. Zakątek,
- ❑ zakupienie nowych urządzeń zabawowych, które zostaną zamontowane w 2009 r.,
- ❑ wykonanie rabatów kwiatowych z kwiatów jednorocznych w okresie wiosennym i letnim przy ul. Wrocławskiej, Chrzanowskiego, Strzelców Bytomskich,
- ❑ zakupienie 12 720 sztuk krzewów do posadzenia w 2009 r.,
- ❑ wycięcie 507 szt. drzew na terenie miasta i posadzenie 52 szt. nowych drzew,
- ❑ prześwietlenie i poddanie pielęgnacji 1 738 sztuk drzew,
- ❑ zamontowanie 210 sztuk nowych ławek i 150 sztuk koszy na śmieci w Parku Miejskim,
- ❑ zamontowanie 142 sztuk nowych ławek na terenie Bytomia,
- ❑ wykonanie remontu mostu w Parku Miejskim,
- ❑ wykonanie remontów fontann miejskich.

Bytom jest oświetlony przez 8 965 punktów świetlnych.

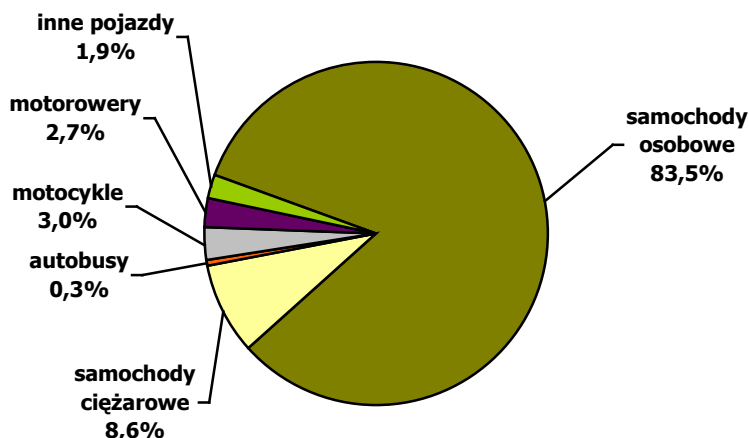
Na terenie miasta funkcjonowała Strefa Płatnego Parkowania, za którą odpowiedzialny był Miejski Zarząd Dróg i Mostów. Opłatę za parkowanie umieszcza się w parkometrze w strefie oznaczonej znakiem D-44 „strefa parkowania”. W strefie tej zabroniony jest postój pojazdu bez wniesienia opłaty, z wyjątkiem postoju pojazdów osób lub jednostek, dla których uznana została zerowa stawka opłaty, oraz postoju pojazdów komunikacji publicznej na wyznaczonych dla nich miejscach.

Zgodnie z uchwałą nr XXVI/369/08 Rady Miejskiej miasta Bytomia z dnia 24 kwietnia 2008 r., ustalono następujące stawki za postój w strefie płatnego parkowania:

- ❑ za pierwszą godzinę - 1,50 zł,
- ❑ za drugą godzinę - 1,80 zł,
- ❑ za trzecią godzinę - 2,10 zł,
- ❑ za czwartą godzinę i każdą kolejną - 1,50 zł.

Systematycznie wzrasta liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie Bytomia. Według stanu na koniec roku 2008, na terenie naszego miasta zarejestrowanych było 71 862 pojazdów, z czego 60 003 pojazdów to samochody osobowe. W stosunku do roku 2005 liczba pojazdów wzrosła o 12 933, tj. o 21,9%. W latach 2005–2007 nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu.

Wykres nr 18: Struktura pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji UM

Na terenie miasta funkcjonowało 7 stacji kontroli pojazdów oraz 21 ośrodków szkolenia kierowców. Uprawnienia do kierowania pojazdami uzyskały 4.994 osoby, z czego:

- prawo jazdy - 4 904 osoby,
- międzynarodowe prawo jazdy - 60 osób,
- pozwolenia na prowadzenie tramwaju - 30 osób.

3.3.6 Transport publiczny

Komunikacja autobusowa i tramwajowa

Bytom posiada dobrze rozwiniętą sieć połączeń drogowych oraz torowych. Organizatorem komunikacji zbiorowej jest Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego w Katowicach. Teren Bytomia obsługiwany jest przez kilkunastu przewoźników m.in. z: Gliwic, Katowic, Piekar Śląskich, Sosnowca, Świerklańca, Tychów, Tarnowskich Gór, Zbroławic, Jaworzna, Pacanowa, Nowego Chechła i Chorzowa.

Fot. nr 5: Zabytkowy tramwaj linii nr 38

Komunikację tramwajową na terenie całej aglomeracji realizuje przedsiębiorstwo Tramwaje Śląskie S.A. W dzielnicy Stroszek zlokalizowana jest jedna z zajezdni tramwajowych, funkcjonująca w ramach Rejonu Komunikacyjnego nr 3 w Gliwicach.

Mieszkańcy mogli korzystać z 49 linii autobusowych o łącznej długości 409 km i 10 linii tramwajowych o łącznej długości torowisk 49,85 km, w tym:

- 43 linii autobusowych ponadlokalnych – w tym 3 linie przyspieszone,
- 6 linii autobusowych lokalnych,
- 7 linii tramwajowych ponadlokalnych,
- 3 linii tramwajowych lokalnych.

Na terenie miasta usytuowane były 132 przystanki, w tym:

- autobusowych - 86,
- tramwajowych - 27,
- autobusowo-tramwajowych - 19.

Tabela nr 16: Dane na temat linii tramwajowych, autobusowych oraz przystanków na terenie Bytomia

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Komunikacja autobusowa	50	49	49	49
- ponadlokalna	45	44	44	43
- lokalna	5	5	5	6
Komunikacja tramwajowa	11	11	11	10
- ponadlokalna	9	8	8	7
- lokalna	2	3	3	3
Przystanki	155	152	153	132

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Gospodarki Komunalnej UM

W związku z wprowadzonymi zmianami po przebudowie torowiska w rejonie Pl. Gen. Sikorskiego w Bytomiu, decyzją KZK GOP zawieszona została linia tramwajowa nr 41 oraz wprowadzono inne trasy dla linii 31 i linii 19.

Górnośląska Kolej Wąskotorowa

Na terenie Bytomia funkcjonuje Górnośląska Kolej Wąskotorowa (GKW), której operatorem jest Stowarzyszenie Górnośląskich Kolei Wąskotorowych, posiadające licencję na wykonywanie transportu kolejowego. Przewozy kolejowe realizowane są na trasie: Bytom – Tarnowskie Góry – Miasteczko Śląskie, regularnie w okresie od czerwca do września, okazjonalnie w pozostałych miesiącach.

W omawianym okresie szczególną popularnością cieszyły się wycieczki pociągiem do Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach i Dolomitów Sportowej Doliny w Bytomiu. Łącznie w ubiegłym roku przewieziono 26,08 tys. pasażerów.

Fot. nr 6: Górnośląska Kolej Wąskotorowa

Inni przewoźnicy

Stałe połączenia lotnicze krajowe i zagraniczne, a także połączenia czarterowe umożliwia znajdujący się w odległości ok. 20 km od Bytomia Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach. Największą ze wszystkich inwestycji, realizowanych przez ponad 16 lat funkcjonowania Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego S.A., jest oddany do użytku Terminal Pasażerski B, dzięki któremu na pyrzowickim lotnisku może zostać rocznie odprawionych w komfortowych warunkach do 3,6 mln pasażerów. Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” cały czas się rozwija, a w niedalekiej przyszłości planowana jest kolejna rozbudowa płyt postojowych, budowa trzeciego terminalu pasażerskiego oraz nowego pasa startowego. Miniony rok to także dalszy rozwój siatki połączeń lotniczych.

W Katowice Airport odprawiono 2,4 mln pasażerów, czyli o 21,6% więcej niż w poprzednim roku. Lotnisko wzbogaciło się o sześć nowych tras regularnych oraz osiem czarterowych. W porównaniu z rokiem 2007 zanotowano wzrost ruchu regularnego oraz czarterowego. W ruchu regularnym odprawiono 1,8 mln pasażerów, o 18% więcej niż w roku poprzednim. Ruch czarterowy wzrósł o 39%, dzięki czemu katowickie lotnisko potwierdziło swoją silną pozycję Centrum Czarterowego Polski Południowej i drugiego w kraju, po Porcie Lotniczym Warszawa, lotniska pod względem obsługi tego rodzaju ruchu.

Należy również wspomnieć, iż w kwietniu 2008 r. firma Investment Support wraz z Ministerstwem Gospodarki zorganizowała II edycję konkursu pn.: „Dobre praktyki PPP”, mającego na celu promocję oraz przybliżenie zasad realizacji przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Gmina Bytom w porozumieniu z Kancelarią Radców Prawnych Tomiak & Żuchowski przygotowała projekt pod nazwą Zintegrowane połączenie Aglomeracji Górnośląskiej z Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice-Pyrzowice, który zajął pierwsze miejsce w kategorii: Infrastruktura sieciowa i który otrzymał 250 000 zł na wykonanie analiz przedrealizacyjnych projektu. Będzie to połączenie kolejowe łączące Katowice oraz Gliwice z MPL w Pyrzowicach, które nie tylko przebiegałoby przez Bytom, ale również przewidywałoby budowę dworca zintegrowanego w miejscu krzyżowania się połączeń z tych dwóch kierunków, tj. w dzielnicy Rozbark.

Komunikację pozamiejską realizuje także sieć linii autobusowych PKS, które zapewniają bezpośrednie połączenia z miastami, takimi jak m.in.: Bielsko-Biała, Cieszyn, Kielce, Kołobrzeg, Kraków, Lubliniec, Łańcut, Opole, Piła, Poznań, Wisła, Zakopane.

Połączenia autobusowe, w szczególności do krajów europejskich, takich jak: Austria, Belgia, Białoruś, Dania, Francja, Hiszpania, Holandia, Luksemburg, Niemcy, Norwegia, Szwajcaria, Szwecja, Wielka Brytania oraz Włochy zapewnia przystanek komunikacji międzynarodowej zlokalizowany w Bytomiu przy C.H. Plejada.

Sieć kolejowa PKP zapewnia połączenia podmiejskie z większością miast naszego regionu. Liczba możliwych połączeń wzrasta w okresie wakacyjnym.

W ubiegłym roku po wieloletniej przerwie przywrócono połączenie Bytom – Gliwice – Bytom.

Uzupełnieniem bytomskiej komunikacji miejskiej są taksówkarze. W roku 2008 wydano 20 nowych licencji na wykonywanie przewozu osób taksówkami, natomiast liczba ta na dzień 31 grudnia wynosiła 365.

3.4 Inwestycje w mieście

3.4.1 Realizacja inwestycji gminnych

Zadania inwestycyjne realizowane są przez gminę ze środków budżetu miasta oraz w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne, w tym m.in. z funduszy Unii Europejskiej. W 2008 r. na terenie miasta realizowane były zadania, mające na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej i drogowej oraz obiektów o charakterze edukacyjnym, sportowym i zdrowotnym, tj.:

Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Bytom

W 2004 r. dla realizacji ww. projektu Gmina Bytom pozyskała dofinansowanie w wysokości ok. 200 mln zł ze środków Funduszu Spójności. Przedsięwzięcie realizowane jest bezpośrednio przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

W omawianym roku kontynuowano i zakończono prace w ramach kontraktu nr 1, którego zakres obejmowały następujące czynności:

- w dzielnicy Łagiewniki:
 - przebudowa sieci wodociągowej dla całej dzielnicy o długości 4,42 km,
 - budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej dla os. Warzywna – Krótka, Karmańskiego, Adamka oraz dla rejonu ul. Jodłowej, Żółkiewskiego, Młyńskiej o łącznej długości 8,22 km,
 - budowa pompowni ścieków przy ul. Astrów;
- w dzielnicy Śródmieście:
 - przebudowa kanalizacji sanitarnej w ul. Pszczyńskiej oraz kanalizacji deszczowej w ul. Matejki – o łącznej dł. 0,7 km,
 - budowa przepompowni u zbiegu ulic Zabrzeńskiej i Łagiewnickiej.

Poza tym kontynuowano realizację zadań w ramach kontraktów nr 2, 3 i 4D, których termin ukończenia planowany jest w 2009 r. W ramach prac wykonano:

- w dzielnicy Szombierki:
 - przebudowę sieci wodociągowej dla całej dzielnicy o długości ok. 16 km,
 - budowę kanału sanitarnego i deszczowego w rejonie ul. Kosynierów i Pól Szombierskich o długości ok. 2,5 km,
 - modernizację kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Towarowej, Składowej i Pól Szombierskich o długości 1,8 km,
- w dzielnicy Stroszek:
 - budowę kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: Modrzewiowa, Ks. Leszczyka, Wojciechowskiego i Narutowicza o długości ok. 0,05 km,
 - przebudowę sieci wodociągowej o dł. ok. 3,5 km oraz przebudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej o dł. ok. 3,8 km na terenie osiedla Gen. Ziętka,
- w dzielnicy Bobrek:
 - budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na osiedlu Pod Brzozami o łącznej długości ok. 2 km,
- w dzielnicy Karb:
 - przebudowę kanalizacji sanitarnej o dł. ok. 0,7 km,
- w dzielnicy Sucha Góra:
 - przebudowę sieci wodociągowej w ul. Prywatna, Obrońców Westerplatte oraz Kokota o łącznej dł. 2,4 km,
- w dzielnicy Śródmieście:
 - budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ulic: Północna, Kwiatowa, Towarzyska, Słoneczna, Zielona oraz Mickiewicza o dł. ok. 2,2 km.

Realizacja bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej

Budowa II Etapu bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej była współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Jego realizacja pochłonęła ok. 86 mln zł, z czego 62,8 mln zł pozyskano ze środków unijnych.

Etap II został zakończony; dnia 05.09.2008 r. trasę oddano do użytku.

W ramach robót drogowych wykonano m.in.:

- ❑ odcinek trasy głównej o długości 2,02 km oraz łącznic L-1, L-2, L-3,
- ❑ zatokę autobusową, krawężniki, chodniki, słupy oświetleniowe, konstrukcje wsporcze dla tablic drogowaskazowych, ciągi pieszo-rowerowe i rowy odwadniające wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich,
- ❑ ułożenie masy asfaltobetonowej na trasie głównej,
- ❑ kanalizację deszczową, oznakowania poziome oraz montaż oświetlenia ulicznego i sygnalizacji świetlnej przy ul. Nowocelnej,
- ❑ wymianę gruntu i poszerzenie ul. Nowocelnej,
- ❑ skrzyżowanie ul. Nowocelnej z wjazdem do łącznicy L-3.

Fot. nr 7: Bytomski odcinek Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej

Ponadto kontynuowano prace przy obiektach inżynierskich, takich jak:

- ❑ wiadukt nad ul. Strzelców Bytomskich – gdzie wykonano m.in.: deskowanie i zabetonowanie przęsła wschodniego, nadbudowy skrzydełek M1 i M2, montaż zbrojenia kap chodnikowych, iniekcję kanałów kablowych, montaż barier ochronnych i barieroporęczy;
- ❑ wiadukt nad ul. Topolową – wykonano montaż odwodnienia obiektu;
- ❑ wiadukt nad torami tramwajowymi – wykonano m.in.: betonowanie gzymsów na przyczółku nr 2, montaż i malowanie barieroporęczy, montaż barier osłonowych, kolektor odwodnienia, montaż elementów osłony antyporażeniowej oraz izolację na chodnikach;
- ❑ tunel pod torami kolejowymi – w ramach którego wykonano m.in.: zbrojenia segmentów, demontaż konstrukcji obciążającej pod segmentami, montaż ścianek szczelnych oraz betonowanie rygla segmentowych.

Etap III; w dniu 16.06.2008 r. podpisano umowę o dofinansowanie zadania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, które wyniesie 65,7 mln zł. Opracowano raport oddziaływania na środowisko oraz sporządzono dokumentację powykonawczą dla zastępczych ogródków działkowych zlikwidowanych dla potrzeb inwestycji.

Przebudowa mostu nad rzeką Szarlejką w ciągu ul. Hajdy w Bytomiu

Zadanie przeprowadzono w związku z koniecznością poprawy nośności mostu, zwiększenia bezpieczeństwa jazdy i usprawnienia ruchu pojazdów. Prace zostały zakończone, w ramach których wykonano m.in.: wzmocnienia fundamentów, skarpy i dna rzeki, nową nawierzchnię jezdni i chodników oraz barieroporęcze.

Rewitalizacja gmachu głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bytomiu

Fot. nr 8: Gmach Miejskiej Biblioteki Publicznej po remoncie

Na realizację zadania pozyskane zostały środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa.

Zadanie zostało zakończone, w ramach którego wykonano m.in.:

- ❑ montaż nowej instalacji elektrycznej i instalacji wod.-kan., wentylacji mechanicznej i przeciwpożarowej oraz klimatyzacji,
- ❑ montaż stolarki okiennej oraz drzwi wewnętrznych,
- ❑ roboty wykończeniowe wewnętrzne,
- ❑ elewację budynku głównego i rotundy oraz zewnętrzny podjazd dla osób niepełnosprawnych,
- ❑ wewnętrzny dźwig osobowy dla osób niepełnosprawnych w budynku głównym.

Przebudowa budynku przy ul. Katowickiej 58 w Bytomiu na mieszkania zastępcze

Mieszkania zastępcze mają czasowo zaspokajać potrzeby mieszkaniowe społeczeństwa miasta, w związku z utratą miejsca zamieszkania w wyniku zdarzeń losowych.

Zrealizowano m.in.: renowację elewacji frontowej i docieplenie elewacji tylnej, wymianę okien, remont dachu oraz przyłącza zewnętrzne i wewnętrzne instalacji wodno-kanalizacyjnej.

Budowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej nr 54 przy ul. Reptowskiej 86 w Bytomiu

Zadanie zostało dofinansowane ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i zostało zrealizowane w ramach programu „Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży”. Zakończono budowę, w ramach której wykonano m.in.: chodniki z kostki, ogrodzenie oraz ułożono sztuczną trawę.

Przebudowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej nr 28, ul. Armii Krajowej 40 w Bytomiu

Fot. nr 9: Nowe boisko przy SP 28

Zadanie dofinansowane ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszy Prewencyjnych PZU S.A. i PZU Życie S.A., w ramach programu „Blisko boisko”.

Zakończono prace budowlane, w ramach których wykonano m.in.: chodniki i tereny zielone oraz ułożono sztuczną trawę.

Modernizacja pomieszczeń budynku Domu Pomocy Społecznej „Kombatant” przy ul. Stolarzowskiej 33 w Bytomiu.

Uzyskano dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zadanie zostało zakończone i obejmowało: wymianę 4 zużytych dźwigów na nowe – dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, remont 20 łazienek, balkonów w atrium oraz podjazdu dla niepełnosprawnych. Oprócz tego przygotowano na każdym piętrze pomieszczenia dla personelu opiekującego się pensjonariuszami oraz zamontowano klimatyzatory w jadalni i sali klubowej.

Przebudowa budynku Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych przy ul. Dworcowej 7 wraz ze zmianą użytkowania budynku administracyjnego oraz pralni

Zadanie dofinansował Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Prace zakończono. Zrealizowano m.in.:

- ❑ w budynku pralni:
 - montaż instalacji wod.-kan. oraz elektrycznej,
 - prace wykończeniowe tj. m.in.: montaż ścianek działowych, tynki gipsowe, okładziny ścienne z płytek ceramicznych oraz podkłady pod posadzki,
 - montaż osprzętu elektrycznego i urządzeń sanitarnych,
 - ocieplenie ścian budynku,
- ❑ w budynku administracyjnym:
 - stropy i docieplenie stropodachu,
 - ścianki z płyt gipsowo-kartonowych oraz tynki gipsowe,

Ponadto dokonano montażu windy, osadzono drzwi przeciwpożarowe oraz wykonano pokrycie dachu z pianki na budynku pralni.

Przebudowa budynku nr 1 z przystosowaniem do standaryzacji w Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych przy ul. Dworcowej w Bytomiu

Zadanie zostało dofinansowane ze środków budżetu państwa.

Przebudowa będzie ukończona w 2009 r., natomiast w roku 2008 w ramach zadania wykonano przebudowę pokoi mieszkańców z przystosowaniem do standaryzacji oraz adaptację pomieszczeń na dodatkowe łazienki, sanitariaty i jadalnię. Ponadto wykonano zabezpieczenia stropów drewnianych, wymianę drzwi oraz przeprowadzono prace związane z likwidacją barier architektonicznych.

Budowa dźwigu dla potrzeb osób niepełnosprawnych w budynku Przychodni nr 4 przy pl. Wolskiego 4.

Dokonano montażu dźwigu - zadanie zrealizowano.

W 2008 r. prowadzone były również działania związane z przygotowaniem stosownej dokumentacji dla realizacji planowanych zadań inwestycyjnych, tj. koncepcji architektoniczno-budowlanych, projektów budowlanych, studiów wykonalności, pozwoleń i decyzji, w tym dla:

- ❑ przebudowy układu komunikacyjnego – Placu Wolskiego w Bytomiu,
- ❑ budowy „Bytomskiej Centralnej Trasy Północ – Południe” (BCT N-S tzw. BeCeTki),
- ❑ przebudowy ulic: Świętochłowickiej i Łagiewnickiej w Bytomiu,
- ❑ budowy nowego przebiegu DK 79 od węzła z ul. Chorzowską w Katowicach do Al. Jana Pawła II w Bytomiu,
- ❑ budowy zespołu budynków mieszkalnych z mieszkaniami socjalnymi przy ul. Składowej w Bytomiu,
- ❑ adaptacji budynku na Centrum Inicjatyw Społecznych na terenie miasta Bytomia,
- ❑ rewitalizacji zaniedbanych przestrzeni miejskich poprzez utworzenie „Kolorowych Podwórek”,
- ❑ budowy szkolnej hali widowiskowo-sportowej przy Szkole Podstawowej nr 43 przy ul. Suchogórskiej 98 w Bytomiu,
- ❑ budowy boiska szkolnego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 7 przy ul. Siemiradzkiego,
- ❑ przebudowy boiska szkolnego wielofunkcyjnego przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 przy ul. Powstańców Śląskich 2,
- ❑ nadbudowy sali baletowej w Ogólnokształcącej Szkole Baletowej w Bytomiu przy ul. Jagiellońskiej 23,
- ❑ budowy szkolnej hali widowiskowo-sportowej oraz boiska szkolnego przy Zespole Szkół Specjalnych nr 3 przy ul. Konstytucji 20 w Bytomiu.

3.4.2 Inne inwestycje w mieście

W 2008 r. wydano łącznie 221 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym m.in. dot. budowy:

- ❑ szkolnej hali widowiskowo-sportowej przy ul. Suchogórskiej,
- ❑ zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych przy Al. Jana Pawła II,
- ❑ kompleksu sportowego pn. „Moje boisko – Orlik 2012” przy ul. Chorzowskiej 28h,
- ❑ centrum plazmowego przetwarzania odpadów przy ul. Brzezińskiej,
- ❑ 47 budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 4 zespołów budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- ❑ 5 budynków mieszkalnych wielorodzinnych, w tym: 1 o dwóch mieszkaniach oraz 4 o trzech i więcej mieszkaniach,
- ❑ 21 budynków garaży oraz 4 zespołów garaży.

Fot. nr 10: Boisko „Orlika” przy ul. Chorzowskiej

Ponadto w 2008 r. wydano 668 decyzji o pozwoleniu na budowę 736 obiektów, w tym m.in. dotyczących budowy:

- ❑ budynku biurowego oraz budynku handlowo-usługowego przy ul. Puszkina,
- ❑ hali sportowej przy ul. Frycza-Modrzewskiego,
- ❑ hali magazynowej przy ul. Blachówka,
- ❑ sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Stolarzowicach i Górnikach,
- ❑ poprawy gospodarki wodno-ściekowej „Rów Miechowski” oraz przy ulicach: Stolarzowickiej, Matki Ewy i Francuskiej,
- ❑ przebudowy kanalizacji sanitarnej w ul. Przy Kopalni,
- ❑ budowy kanalizacji rozdzielczej przy ul. Lazarówka,
- ❑ 45 budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 17 zespołów budynków mieszkalnych jednorodzinnych,

- ❑ 18 budynków mieszkalnych wielorodzinnych, w tym: 3 o dwóch mieszkaniach i 15 o trzech i więcej mieszkaniach,
- ❑ 12 budynków garaży oraz 51 zespołów garaży.

4. SFERA SPOŁECZNA

4.1 Zasoby mieszkaniowe w mieście

Zasób mieszkaniowy Bytomia tworzą budynki komunalne, spółdzielcze, będące własnością osób prawnych i fizycznych oraz wspólnoty mieszkaniowe.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje dot. komunalnych zasobów mieszkaniowych za lata 2005-2008 r., natomiast pozostałe dane dot. lat 2005-2007.

Tabela nr 17: Zasoby mieszkaniowe w Bytomiu

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Lokale mieszkalne:	x	x	x	x
w budynkach komunalnych	25 383	25 072	24 628	24 256 (2008r.)
- w tym: we wspólnotach mieszkaniowych będących w zarządzie Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o.	13 055	13 181	13 305	13 197 (2008r.)
w budynkach spółdzielczych	20 401	20 401	19 889	19 889 (2007r.)
w budynkach osób prawnych	12 088	12 050	9 979	9 979 (2007r.)
w budynkach osób fizycznych ¹¹	21 379	21 396	24 085	24 085 (2007r.)
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m²):	x	x	x	x
komunalnych	1 378,2	1 352,9	1 323,5	1 298,0 (2008r.)
- w tym: wspólnoty mieszkaniowe będące w zarządzie Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o.	737,3	738,3	727,7	732,8 (2008r.)
spółdzielczych	989,3	989,3	967,0	967,0 (2007r.)
osób prawnych	595,5	593,6	476,1	476,1 (2007r.)
osób fizycznych ¹¹	1 356,2	1 359,4	1 519,8	1 519,8 (2007r.)
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m²:	x	x	x	x
1 mieszkania	54,1	54,2	54,2	54,2 (2007r.)
na 1 osobę	20,8	21,0	21,2	21,2 (2007r.)
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,6	2,6	2,6	2,6 (2007r.)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o. za lata 2005-2008 oraz danych z Rocznika Statystycznego za lata 2005-2007.

Komunalne zasoby mieszkaniowe

W 2008 r. zasób komunalny miasta, zarządzany przez Zakład Budynków Miejskich Sp. z o.o. w Bytomiu, obejmował 1 123 budynki (bez Wspólnot Mieszkaniowych), w których znajdowało się 11 059 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 565,2 tys. m².

W ogólnej liczbie lokali mieszkalnych znajdowało się m.in.:

- 990 (8,9%) wolnostanów,
- 754 (6,8 %) lokale socjalne,
- 87 (0,8 %) lokale o czynszu wolnym.

Ponadto komunalny zasób obejmował 1 533 lokale użytkowe o łącznej powierzchni 116,3 tys. m².

Tabela nr 18: Komunalne zasoby mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2005-2008

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba budynków mieszkalnych	1 338	1 277	1 215	1 123

¹¹ Dane dotyczą właścicieli mieszkań w domach jednorodzinnych oraz w budynkach wielomieszkaniowych.

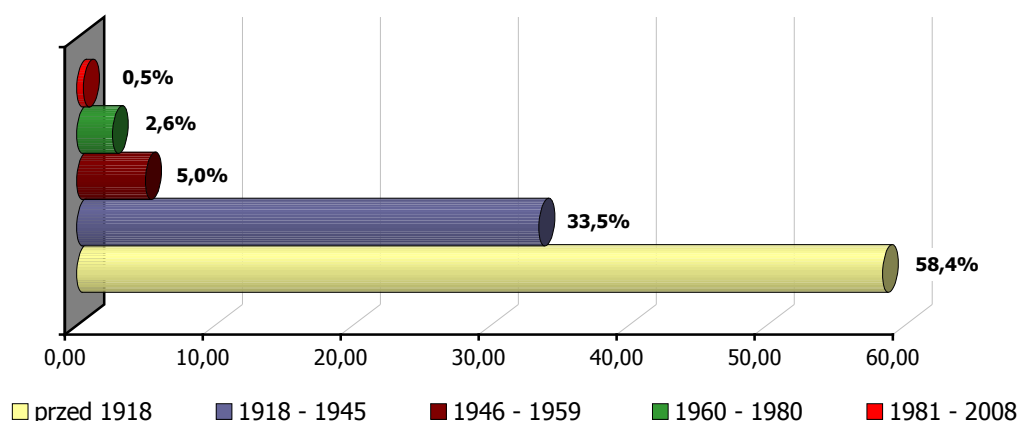
cd. Tabeli nr 18

Liczba lokali mieszkalnych, ogółem w tym m.in.:	12 328	11 891	11 323	11 059
- wolnostany	1 094	1 199	1 198	990
- lokale socjalne	668	687	674	754
- lokale o czynszu wolnym	95	85	75	87
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m²)	640,9	614,5	595,8	565,2
Liczba lokali użytkowych	1 682	1 646	1 556	1 533
Powierzchnia lokali użytkowych (w tys. m²)	133,9	133,9	120,6	116,3

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o.

Z ogólnej liczby budynków komunalnych zlokalizowanych w Bytomiu, ok. 92 % wybudowanych zostało przed 1945 r., z tego 58 % przed rokiem 1918. Jedynie ok. 0,5 % budynków wzniesiono po 1981 r.

Wykres nr 19: Struktura wiekowa budynków komunalnych w Bytomiu

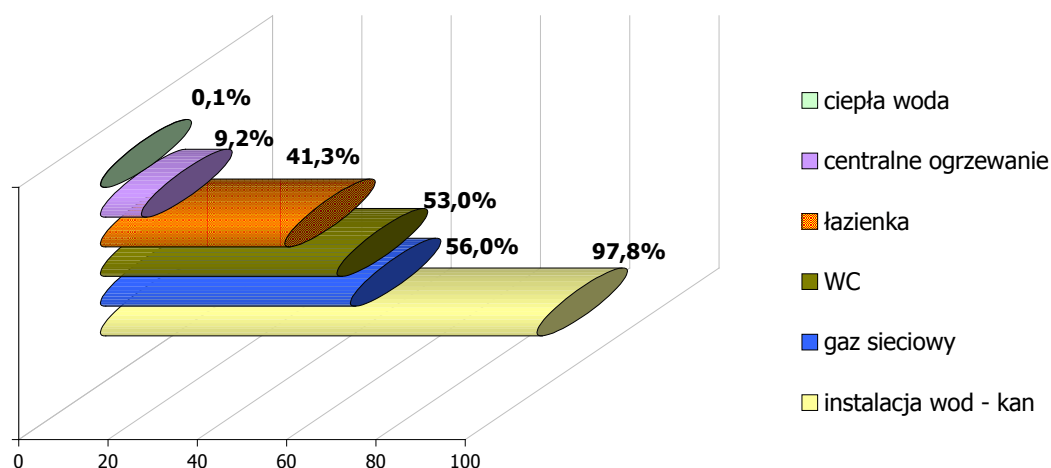

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o. w Bytomiu

Stan techniczny komunalnych mieszkań określany był w ok. 7% jako dobry, w ok. 60% jako stan zadawalający, a w ok. 33% jako zły i bardzo zły.

Z uwagi na zły stan techniczny wyburzono 3 budynki komunalne (wybudowane przed 1945 r.) zlokalizowane przy ul. Józefczaka, ul. Siemianowickiej i ul. K. Miarki, w których znajdowało się 19 mieszkań.

Wykres nr 20: Wyposażenie mieszkań komunalnych (bez wspólnot mieszkaniowych) w infrastrukturę techniczną

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o. w Bytomiu.

Wspólnoty mieszkaniowe

Na terenie Bytomia, wg stanu na dzień 31.12.2008 r., istniało 965 Wspólnot Mieszkaniowych znajdujących się w zarządzie ZBM Sp. z o.o. w Bytomiu. W budynkach wspólnot znajdowało się 13 197 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 732,79 tys. m², w tym m.in.:

- ❑ 6 094 lokale własnościowe,
- ❑ 47 lokali socjalnych,
- ❑ 4 lokale o czynszu wolnym,
- ❑ 205 wolnostanów

oraz 932 lokale użytkowe o powierzchni użytkowej 71,86 tys. m².

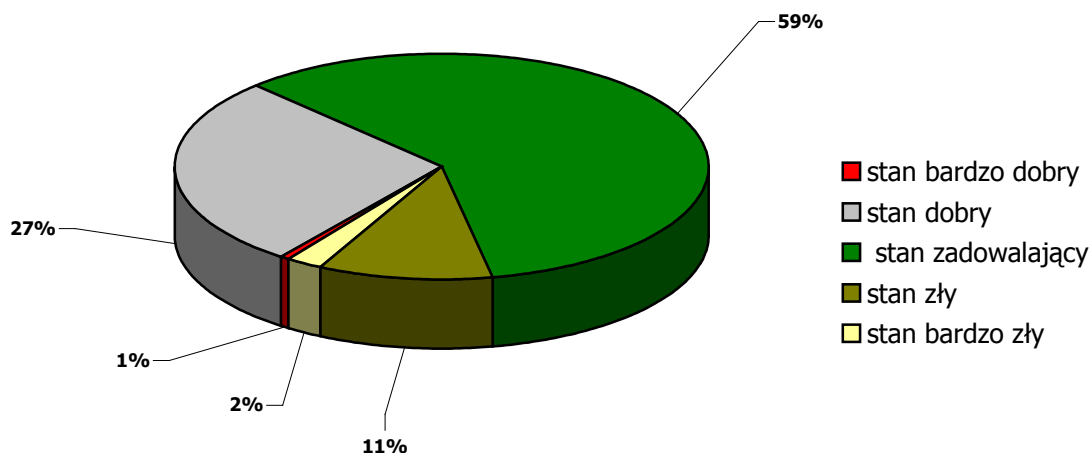
Tabela nr 19: Wspólnoty Mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2005-2008

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba Wspólnot Mieszkaniowych (w zarządzie ZBM Sp. z o.o.)	956	979	985	965
Liczba lokali mieszkalnych, ogółem w tym m.in.:	13.055	13.181	13.305	13 197
- lokale własnościowe	4.509	4.969	5.372	6 094
- wolnostany	301	340	332	205
- lokale socjalne	50	61	49	47
- lokale o czynszu wolnym	37	31	28	4
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m²)	737,3	738,3	727,7	732,8
Liczba lokali użytkowych	912	928	946	932
Powierzchnia lokali użytkowych (w tys. m²)	72,9	71,4	74,2	71,9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o.

Struktura wiekowa budynków mieszkalnych wspólnot mieszkaniowych przedstawia się następująco: 62,8 % budynków wybudowanych zostało do 1945 r., 32,8 % w latach 1946-1980, a 4,4 % w latach 1981-2008.

Wykres nr 21: Struktura budynków Wspólnot Mieszkaniowych w 2008 r. według stanu technicznego

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o. w Bytomiu.

Stopień wyposażenia mieszkań należących do wspólnot mieszkaniowych w podstawowe instalacje i urządzenia sanitarne prezentują dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela nr 20: Stopień wyposażenia technicznego lokali mieszkalnych we Wspólnotach Mieszkaniowych (w %)

Wyszczególnienie	Mieszkania we Wspólnotach Mieszkaniowych (w %)
Instalacja wodno-kanalizacyjna	100,0
Łazienka	99,2
W.C.	99,9
Gaz sieciowy	99,7
Ciepła woda	3,7
C.O.	32,0

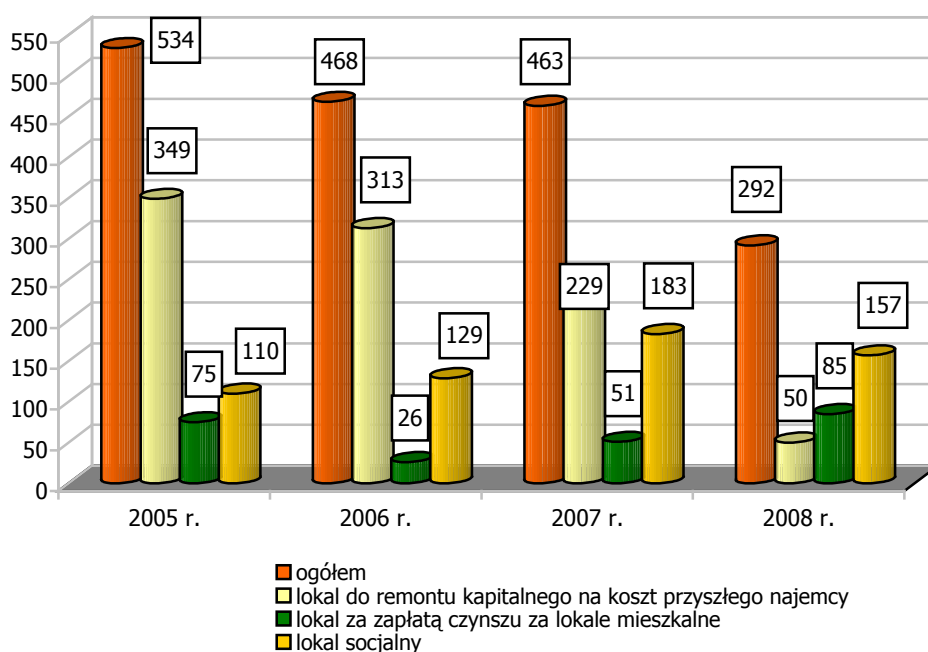
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych

Mieszkańcy miasta w latach 2005-2008 złożyli 5 003 wnioski o przyznanie lokalu mieszkalnego, z tego w 2008 r. złożyli 922 wnioski dotyczące przyznania lokalu do remontu kapitalnego na koszt własny przyszłego najemcy (356), przyznania lokalu socjalnego (487) i lokalu do zasiedlenia za zapłatą czynszu za lokale mieszkalne (79).

Ogółem w latach 2005 – 2008 przydzielono 1 757 lokali mieszkalnych, z tego m. in.: 941 do remontu kapitalnego na koszt własny przyszłego najemcy i 579 lokali socjalnych.

Wykres nr 22: Liczba przydzielonych lokali mieszkalnych w latach 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Lokalowej UM

W 2008 r. przydzielono 292 lokale mieszkalne, z tego:

- ❑ 157 lokali socjalnych,
- ❑ 85 lokali do zasiedlenia za zapłatą czynszu za lokale mieszkalne,
- ❑ 50 lokali do remontu na koszt własny przyszłego najemcy.

Liczba wolnych lokali mieszkalnych wynosiła 756, w tym:

- ❑ 422 lokale do remontu ze środków Gminy,
- ❑ 184 lokale socjalne,
- ❑ 87 lokali przeznaczonych do sprzedaży,
- ❑ 63 lokale do zasiedlenia za zapłatą czynszu za lokale mieszkalne.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego Bytom Spółka z o.o.

Przedmiotem działania TBS Bytom Spółka z o.o. jest budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu. Spółka może także, m.in. nabywać budynki mieszkalne, przeprowadzać remonty i modernizację obiektów przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na zasadach najmu, wynajmować lokale użytkowe w budynkach znajdujących się w zasobach Spółki, sprawować na podstawie umów zlecenia zarząd budynkami mieszkalnymi i niemieskalnymi nie stanowiącymi własności Spółki.

Na zasoby mieszkaniowe, którymi dysponuje TBS Bytom Sp. z o.o. składają się:

- ❑ 3 budynki zlokalizowane w Bytomiu przy ul. Nowej 74, 76, 78, w których znajdują się 22 lokale mieszkalne o powierzchni od 50 m² do 122 m², 2 lokale użytkowe i 15 garaży;
- ❑ 1 budynek położony w Bytomiu przy ul. Francuskiej 70 b, c, w którym znajdują się 42 lokale mieszkalne o powierzchni od 25 m² do 54 m².

W roku 2008 wykonano projekt budowlany zabudowy mieszkaniowej przy ul. Karpackiej i na podstawie sporządzonej dokumentacji uzyskano decyzję o pozwoleniu na budowę.

W tym samym roku ogłoszono przetarg na wybór wykonawcy robót budowlanych I etapu budowy budynku wielorodzinnego SEGMENT C przy ul. Karpackiej. SEGMENT C to budynek 2 klatkowy, 4 kondygnacyjny z całkowitym podpiwniczeniem, w którym znajdować się będą 24 mieszkania, pomieszczenia techniczne i gospodarcze. Budynek wykonany zostanie w systemie „pod klucz”, wyposażony będzie w instalacje: wodno – kanalizacyjną, elektryczną, centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej z sieci.

Ponadto Spółka opracowała kilka propozycji (konceptji programowo – przestrzennych) dot. budowy budynków mieszkalnych na terenach niezagospodarowanych tj. teren przy ul. Strzelców Bytomskich i ul. Tarnogórskiej oraz teren przy ul. Hutniczej i ul. Chroboka w Bytomiu – Miechowicach.

Fot. nr 11: Wizualizacja projektu budynków TBS przy ul. Karpackiej

4.2 Oświata i wychowanie

Na sieć placówek oświatowych w Bytomiu składają się placówki publiczne prowadzone przez gminę i powiat, tj. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, placówki wychowania pozaszkolnego oraz placówki publiczne i niepubliczne (w tym szkoły wyższe) prowadzone przez inne osoby.

Typy i liczba szkół publicznych, liczba uczniów.

W roku 2008 ilość i struktura szkół publicznych, funkcjonujących na terenie Bytomia nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z latami poprzednimi:

Tabela nr 21: Typy i liczba bytomskich szkół publicznych w roku 2008

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół	
		2005 r.	2008 r.
1.	Szkoły podstawowe, w tym:	26	26
	- samodzielne	18	18
	- w zespołach szkół ogólnokształcących	3	3
	- specjalne – w zespołach szkół specjalnych	5	5
2.	Gimnazja, w tym:	21	21
	- samodzielne	8	8
	- w zespołach szkół ogólnokształcących (w tym 1 gimnazjum dla dorosłych)	8	8
	- specjalne – w zespołach szkół specjalnych	5	5
3.	Licea ogólnokształcące, w tym:	10	9
	- samodzielne	3	3
	- w zespołach szkół ogólnokształcących	4	4
	- w zespołach szkół zawodowych	3	2
4.	Szkoły artystyczne	2	2
5.	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, w tym:	34	35
	- szkoły policealne - w zespołach szkół zawodowych	5	7
	- licea profilowane - w zespołach szkół zawodowych	9	6
	- technika - w zespołach szkół zawodowych	6	8
	- technika uzupełniające - w zespołach szkół zawodowych	6	6
	- zasadnicze szkoły zawodowe - w zespołach szkół zawodowych	6	7
	- zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	2	1
6.	Inne szkoły, w tym:	0	1
	- szkoły specjalne przysposobienia do pracy	0	1

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

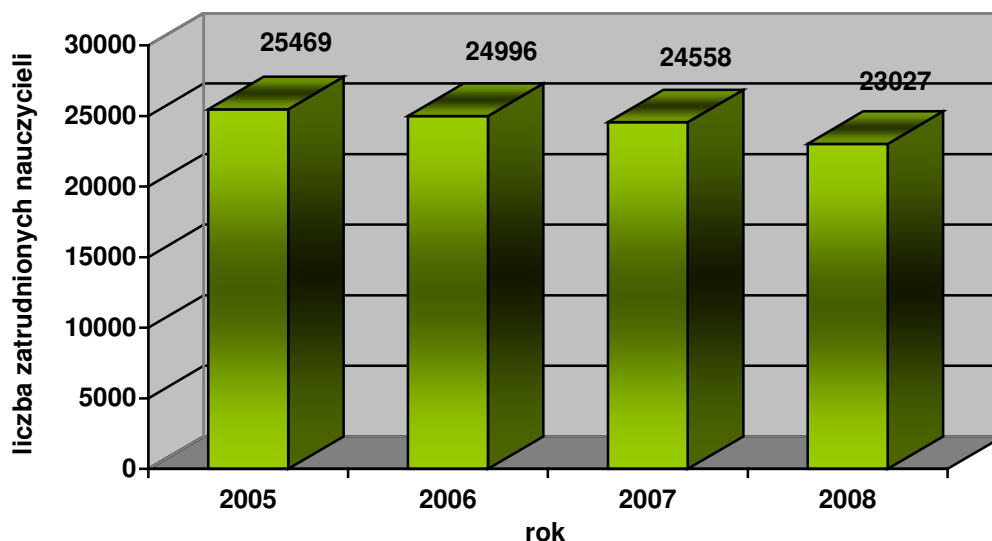
Ponadto w 2008 r. kontynuowały swoją działalność 2 Specjalne Ośrodki Opiekuńczo-Wychowawcze.

Tabela nr 22: Liczba szkół, oddziałów, uczniów i absolwentów

Typy szkół	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów na 1 oddział	Liczba absolwentów
Szkoły podstawowe	21	391	9 492	24	1 623
Szkoły podstawowe specjalne	5	26	292	11	82
Gimnazja	15	228	5 439	24	1 613
Gimnazja dla dorosłych	1	6	150	25	33
Gimnazja specjalne	5	26	292	11	82
Licea ogólnokształcące	9	75	2 203	29	727
Szkoły artystyczne	2	36	663	18	41
Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe	34	184	4 231	21	1 114
Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe specjalne	1	12	176	12	64
Inne szkoły	1	7	89	13	-
Razem	94	991	23 027		5 379

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Wykres nr 23: Liczba uczniów kształcących się w bytomskich szkołach publicznych na przestrzeni lat 2005- 2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Baza lokalowa, dydaktyczna i opiekuńcza – wychowawcza bytomskich szkół publicznych

Bytomskie szkoły publiczne miały do dyspozycji 302 pracownie przedmiotowe, z których 91 stanowiły pracownie komputerowe z 1 238 komputerami dla uczniów.

Ponadto ponadgimnazjalne szkoły zawodowe posiadały 78 stanowisk do praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych, w Centrum Kształcenia Ustawicznego i w Centrum Kształcenia Praktycznego.

W 2008 r. oddano do użytku nowe:

- ❑ 1 pracownię ekonomiczno-informatyczną,
- ❑ 2 pracownie komputerowe,
- ❑ 2 multimedialne centra informatyczne,
- ❑ 1 salę kinową,
- ❑ 1 multimedialną pracownię językową,
- ❑ 4 stanowiska do praktycznej nauki zawodu,
- ❑ 2 pracownie przedmiotowe,

Ponadto wzbogacono, zmodernizowano lub uzupełniono dotychczas istniejące wyposażenie pracowni w sprzęt komputerowy, pomoce naukowe i stanowiska do praktycznej nauki zawodu.

Baza sportowa bytomskich placówek oświatowych prezentowała się następująco:

Tabela nr 23: Obiekty sportowe w bytomskich szkołach publicznych

Rodzaj obiektu	Liczba
Sale gimnastyczne razem, w tym:	49
- sale gimnastyczne poniżej 24 x 12 m ¹²	19
- sale gimnastyczne 24 x 12 m	14
- sale gimnastyczne powyżej 24 x 12 m	16
Inne sale sportowe, rekreacyjne i rehabilitacyjne	31
Boiska szkolne	84
Pływalnie kryte ¹³	5

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

¹² Nie zostały uwzględnione obiekty i pomieszczenia, które nie spełniają kryteriów przewidzianych dla tego rodzaju obiektów sportowo-rekreacyjnych i zaliczają się do tzw. sal zastępczych.

¹³ W tym 1 pływalnia w Przedszkolu Miejskim nr 10 i dwie pływalnie czasowo wyłączone z użytkowania.

Działania opiekuńczo – wychowawcze i pomocowe dla uczniów z rodzin najuboższych oraz zagrożonych społecznie

Działania opiekuńcze, wychowawcze oraz w zakresie dożywiania uczniów prowadziło 38 świetlic szkolnych w bytomskich szkołach publicznych.

Tabela nr 24: Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych

Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba uczniów korzystających z różnych form opieki w świetlicach	8015	8000	5745	4 750
Liczba uczniów objętych dożywianiem, w tym:	5379	5387	5267	4 524
- dożywianiem bezpłatnym	3169	3128	3877	2 216

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Działania profilaktyczno–terapeutyczne dla dzieci i młodzieży zagrożonej społecznie były prowadzone w 9 świetlicach socjoterapeutycznych działających niezależnie od świetlic szkolnych.

Zajęciami edukacyjno–profilaktycznymi i resocjalizacyjnymi prowadzonymi przez pedagogów, psychologów i socjoterapeutów, posiadających uprawnienia specjalistyczne była w tych świetlicach objęta grupa 594 dzieci i młodzieży.

Funkcje diagnostyczne, konsultacyjno–doradcze i terapeutyczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, a także funkcje metodyczno–konsultacyjne dla pedagogów szkolnych pełniła jedna publiczna i jedna niepubliczna poradnia psychologiczno–pedagogiczna.

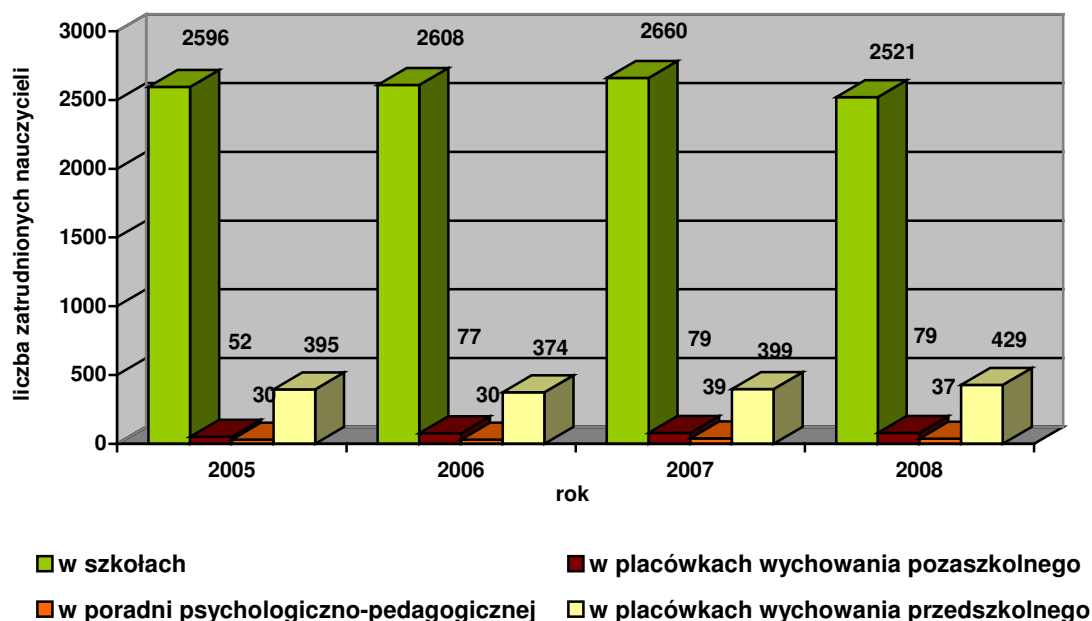
Kadra pedagogiczna w bytomskich publicznych szkołach i placówkach oświatowych

W bytomskich publicznych szkołach i placówkach oświatowych w 2007 r. zatrudnionych było 3 063 nauczycieli, w tym:

- w szkołach - - 2 521 przy czym:
 - w szkołach podstawowych i gimnazjach samodzielnych oraz tworzących zespoły szkół podstawowych i gimnazjów - 1 194
 - w liceach ogólnokształcących samodzielnych - 127
 - w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach ogólnokształcących tworzących ZSO - 234
 - w szkołach artystycznych - 202
 - w szkołach specjalnych (podstawowych i gimnazjach) - 190
 - w szkołach zawodowych ponadgimnazjalnych (łącznie z CKU, CKP oraz z ponadgimnazjalnymi zasadniczymi szkołami zawodowymi specjalnymi) - 574
- w placówkach wychowania pozaszkolnego (MDK i SOW) - 79
- w publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej - 37
- w placówkach wychowania przedszkolnego - 429

Kadra pedagogiczna pracująca w bytomskich publicznych szkołach i placówkach oświatowych charakteryzuje się wysokimi kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym. Stopień zawodowy nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego posiadało 2 071 (67,4 %) nauczycieli.

Wykres nr 24: Liczba nauczycieli zatrudnionych w bytomskich szkołach publicznych i placówkach oświatowych na przestrzeni lat 2005- 2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Zajęcia pozalekcyjne

Wśród najważniejszych projektów realizowanych w bytomskich szkołach w ramach zajęć pozalekcyjnych należy wymienić:

- ❑ projekt „Chodzi mi po głowie, że sport to twoje zdrowie”, skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych. Projekt miał na celu min. wyposażenie uczniów w zasób wiedzy niezbędny do podejmowania samodzielnych decyzji służących zdrowiu, prawidłowemu rozwojowi, aktywnemu spędzaniu wolnego czasu, zapobieganiu uzależnieniom i patologiom, rozwijaniu sportowych zainteresowań i umiejętności uczniów,
- ❑ projekt „Ja i mój niepełnosprawny kolega”, skierowany do dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych. Przedmiotem projektu była organizacja warsztatowych zajęć z zakresu sztuki i sprawności ruchowej z wykorzystaniem pedagogiki zabawy oraz innych metod pracy z dzieckiem niepełnosprawnym,
- ❑ działalność Młodzieżowego Centrum Edukacji Ekologicznej przy Gimnazjum nr 13 oraz Klubu Młodego Ekologa,
- ❑ działalność zespołów artystycznych: „Kabaret Jagódki” oraz Śląski Zespół Wokalny „Mała Ojczyzna”,
- ❑ działalność Klubów Europejskich,
- ❑ działalność kół Towarzystwa Miłośników Bytomia.

Ponadto w szeregu szkołach organizowane były zajęcia pozalekcyjne w ramach kół zainteresowań plastycznych, muzyczno-wokalnych, tanecznych, teatralnych, informatycznych, językowych, sportowych, prowadzonych nieodpłatnie przez nauczycieli lub finansowanych przez rodziców.

Realizacja przedmiotu: podstawy przedsiębiorczości

Przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bytomiu, Młodzieżowym Biurem Pracy w Chorzowie i Górnośląską Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości w Chorzowie w publicznych szkołach ponadgimnazjalnych realizowany był przedmiot: podstawy przedsiębiorczości. W jego ramach młodzież zapoznawała się m. in. z zasadami funkcjonowania i strukturą gospodarki rynkowej oraz podmiotów gospodarczych podstawowymi aktami prawnymi z zakresu prawa pracy i prawa gospodarczego procedurą rejestrowania działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, możliwościami pozyskiwania funduszy na podejmowaną działalność, ryzykiem inwestycyjnym, działalnością kredytową banków. Zajęcia z tego przedmiotu obejmowały również sporządzanie podstawowych

dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o pracę, metody aktywnego poszukiwania pracy, przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą, autoprezentację, a także prowadzenie spółdzielni socjalnej oraz firmy symulacyjnej.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych aktywnie uczestniczyli w szeregu projektach edukacyjnych dotyczących aktywności gospodarczej osób młodych oraz w olimpiadach i konkursach – np.:

- ❑ Olimpiadzie Wiedzy o Przedsiębiorczości zorganizowanej przez Górnośląską Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości,
 - ❑ w warsztatach programowo-metodycznych w zakresie przedsiębiorczości organizowanych przez Górnośląską Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości,
 - ❑ w międzyszkolnym warsztacie kreatywnego myślenia pt.: „Bytom atrakcyjnym miastem”,
 - ❑ w Miejskim Forum Gospodarczym poświęconym promocji i strategii rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
 - ❑ w ogólnopolskim konkursie „Z klasy do kasy” organizowanym pod patronatem NBP,
 - ❑ w Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej zorganizowanej w ZSE oraz CKU,
 - ❑ w I Chorzowskim Konkursie Wiedzy o Gospodarce i Turystyce i zakwalifikowanie się do etapu wojewódzkiego,
 - ❑ w I Międzynarodowych Warsztatach Gastronomiczno-Hotelarskich zorganizowanych w ZSGH.
- Ponadto uczniowie mogli korzystać z pomocy Szkolnych Ośrodków Kariery.

Publiczne placówki wychowania pozaszkolnego

W 2007 r. kontynuowały działalność dwie bytomskie publiczne placówki wychowania pozaszkolnego:

- ❑ Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 przy ul. Powstańców Warszawskich 12,
- ❑ Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 przy ul. Ks. Popiełuszki 9.

Realizowały one zadania pozwalające rozwijać indywidualne zainteresowania, zdolności i umiejętności dzieci i młodzieży oraz organizowały ich czas wolny.

Tabela nr 25: Działalność bytomskich placówek wychowania pozaszkolnego

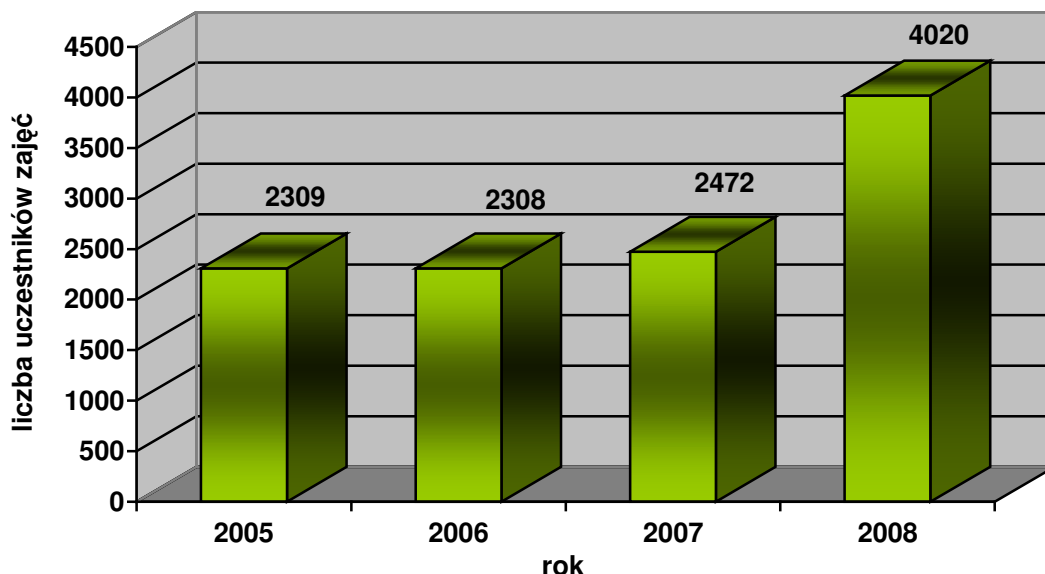
Charakterystyka placówek	MDK NR 1	MDK NR 2	RAZEM
Liczba działów	4	3	7
Liczba pracowni	17	12	29
Liczba kół zainteresowań	103	92	195
Liczba uczestników zajęć stałych	2 600	1 420	4 020
Tygodniowa liczba godzin zajęć	437	290	727
Liczba imprez masowych	142	156	298
Liczba uczestników imprez masowych	8 373	7 979	16 352

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Realizacja zadań wynikających z uczestnictw dzieci i młodzieży w procesie rozwoju pozaszkolnych i indywidualnych zainteresowań odbywała się również na terenie szkół poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych.

Liczba uczestników zajęć stałych prowadzonych przez bytomskie placówki wychowania pozaszkolnego w roku 2008 znacząco wzrosła, w porównaniu z poprzednimi latami, z 2309 w 2005 r. do 4020 w 2008 r.

Wykres nr 25: Liczba uczestników zajęć stałych prowadzonych przez bytomskie placówki wychowania pozaszkolnego na przestrzeni lat 2005- 2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Nagrody i wyróżnienia dla nauczycieli, uczniów i studentów

Prezydent Miasta Bytomia wyróżnił nagrodami 82 nauczycieli, którzy zanotowali znaczące rezultaty w kierowaniu placówkami oświatowymi oraz wykazali się indywidualnym dorobkiem w pracy pedagogicznej. Ponadto, z okazji Dnia Edukacji Narodowej 10 nauczycieli otrzymało odznaczenia państwowe oraz odznaczenia i nagrody resortowe.

Specjalne Stypendia Prezydenta Miasta Bytomia otrzymało 44 uczniów i studentów wyróżniających się szczególnymi osiągnięciami w dziedzinie nauki, kultury i sportu.

Edukacja osób dorosłych w publicznych placówkach oświatowych

Placówką ukierunkowaną na edukację osób dorosłych jest Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU). Prowadzi ono następujące szkoły w systemie kształcenia wieczorowego i zaocznego:

- ☐ Liceum Ogólnokształcące,
- ☐ Liceum Profilowane,
- ☐ Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące,
- ☐ Technikum,
- ☐ Technikum Uzupełniające,
- ☐ Szkołę Policealną.

W 39 oddziałach tych szkół kształciło się 1 134 słuchaczy (w tym 593 w klasach 1-szych).

Status absolwenta CKU w 2007 r. uzyskało łącznie 869 osób, w tym 642 osoby w systemie eksternistycznym.

Wśród projektów, które CKU realizowało w ramach swojej działalności na szczególną uwagę zasługują:

- ☐ udział w projekcie „partnerzy w nauce”, realizowanym przez Uniwersytet Śląski w Katowicach, którego celem jest wsparcie młodzieży uczącej się w szkołach ponadgimnazjalnych w procesie kształtowania kompetencji kluczowych,
- ☐ przystąpienie do udziału w projekcie „Promowanie i upowszechnianie kształcenia ustawicznego za pośrednictwem nowoczesnych mediów” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ☐ współpraca z Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego w Zielonej Górze przy realizacji projektu „Centra Kształcenia Na Odległość na Wsiach”.

W roku 2008 CKU kontynuowało współpracę z Powiatowymi Urzędami Pracy w Bytomiu, Piekarach Śląskich, Tarnowskich Górach, Rudzie Śląskiej i w Siemianowicach Śląskich. Na ich zlecenie realizowano szkolenia grupowe oraz indywidualne. Szkolenia te były finansowane ze środków krajowego Funduszu Pracy i ze środków unijnych Europejskiego Funduszu Pracy.

Współpraca z Powiatowymi Urzędami Pracy obejmowała także:

- ❑ staże absolwenckie i przygotowanie zawodowe odbywane w Centrum przez osoby skierowane przez Urzędy Pracy w Bytomiu i Piekarach Śląskich (łącznie w roku 2008 - 6 osób),
- ❑ udział słuchaczy Centrum w zajęciach z cyklu Trendy na rynku pracy i Własna firma organizowanych w PUP w Bytomiu,
- ❑ udział w Targach Pracy zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Odpowiadając na zapotrzebowanie rynku usług szkoleniowych CKU podjęło w roku 2008 współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej i Pomocy Rodzinie. Nawiązano współpracę – realizując różne formy szkoleniowe – z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Bytomiu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ornontowicach.

Kontynuowało swoją działalność Regionalne Centrum Edukacji Niestacjonarnej, które skoncentrowało swoje działania na trzech zagadnieniach:

- ❑ wdrażaniu narzędzi e-learningu do kształcenia w szkołach dla dorosłych,
- ❑ promowaniu e-learningu i rozwijaniu tej formy kształcenia w Województwie Śląskim,
- ❑ podnoszeniu jakości e-learningu w placówkach kształcenia ustawicznego.

Fot. nr 12: Wręczenie indeksów na Uniwersytecie Trzeciego Wieku

W ramach CKU kontynuował działalność Uniwersytet Trzeciego Wieku, powołany uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu w 2006 r., w odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne. W zajęciach w semestrze letnim i zimowym uczestniczyło łącznie 976 słuchaczy. Dla słuchaczy zorganizowano łącznie 30 wykładów otwartych, a także zajęcia komputerowe, lektoraty z języków obcych, zajęcia gimnastyczne, pływanie, zajęcia tańca towarzyskiego i warsztaty tańca współczesnego, zajęcia plastyczne, zajęcia Nordic Walking, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, udział w spektaklach teatralnych i zajęciach koła literackiego, zwiedzanie muzeów.

W roku 2008 zadania inwestycyjne i remontowe przeprowadzone w bytomskich szkołach i placówkach oświatowych zamknęły się kwotą 8 072 143 zł. Do najważniejszych należały:

- ❑ wspomniane w rozdziale „Inwestycje w mieście” - przebudowa boiska w ramach programu „Blisko boisko” w SP nr 28 oraz budowa boiska w ramach programu „Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży” w SP nr 54, a także:
- ❑ termomodernizacja budynku z wymianą stolarki okiennej w SP nr 63,
- ❑ przebudowa boiska szkolnego w ramach programu „Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży” w ZSO nr 3,
- ❑ montaż podnośnika dla osób niepełnosprawnych w I LO,
- ❑ remont dachu oraz pomieszczeń w SP nr 33,
- ❑ remont sali gimnastycznej, modernizacja pomieszczeń kuchennych oraz izolacja ścian piwnicznych w SP nr 23,
- ❑ remont dachu budynku SP nr 37 oraz kontynuacja wymiany stolarki okiennej w ZSO nr 4,
- ❑ remont dachu w ZSO nr 11,

Fot. nr 13: Uroczystość otwarcia wyremontowanej sali gimnastycznej w SP nr 23

- ❑ remont sali gimnastycznej oraz naprawa dachu w ZSO nr 7,
- ❑ czyszczenie elewacji i wymiana stolarki okiennej w budynku ZSM-S,
- ❑ remont elewacji wraz z dociepleniem budynku w Gimnazjum nr 11,
- ❑ remont dachu w SP nr 31,
- ❑ remont małej sali gimnastycznej i zaplecza sanitarnego w SP nr 3,
- ❑ wymiana stolarki okiennej w SP nr 37,
- ❑ remont dachu w SP nr 54,
- ❑ prace remontowo – renowacyjne w SOW nr 2,
- ❑ remont pracowni samochodowej, hali mechanicznej oraz elewacji i dachu budynku przy ul. K. Miarki w CKP.

Ponadto ze środków GFOŚ i GW wykonano termomodernizację budynku z wymianą stolarki okiennej w: SP nr 4, SP nr 54, SP nr 63, Gimnazjum nr 11 (dofinansowanie) oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w ramach termomodernizacji w II LO.

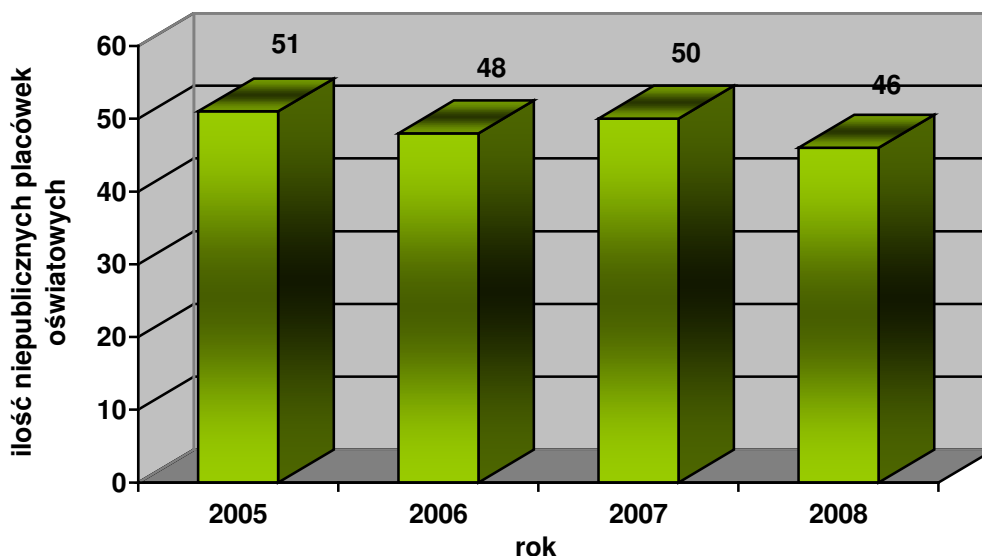
Niepubliczne placówki oświatowe

W Bytomiu funkcjonowało 46 niepublicznych placówek oświatowych (nie licząc niepublicznych szkół wyższych). Wśród nich znajdowały się nowe, zarejestrowane w 2008 r., w tym:

- ❑ Niepubliczne Językowo-Sportowe Przedszkole z oddziałami Integracyjnymi „Miriada”,
- ❑ Przedszkole Społecznego Towarzystwa Oświatowego,
- ❑ Szkoła Policealna dla Dorosłych „Copernicus”,
- ❑ Szkoła Policealna Pracowników Ochrony w Bytomiu Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach.

Ilość niepublicznych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie miasta utrzymuje się, w analizowanym okresie czasu, na zbliżonym poziomie. Co roku są rejestrowane nowe placówki, natomiast z ewidencji szkół i placówek oświatowych wykreślane są szkoły i placówki, które zaprzestały prowadzenia działalności edukacyjnej.

Wykres nr 26: Ilość niepublicznych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Bytomia na przestrzeni lat 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Tabela nr 26: Niepubliczne placówki oświatowe

Typy placówek	Liczba
Przedszkola	2
Szkoły podstawowe (STO) ¹⁴	1
Gimnazja (STO) ¹⁴	1
Licea ogólnokształcące (w tym 1 STO) ¹⁴	11
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	2
Szkoły policealne	8
Placówki kształcenia ustawicznego	19
Poradnie psychologiczne – pedagogiczne	2

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Szkolnictwo wyższe

W Bytomiu mają siedziby następujące szkoły wyższe:

- ❑ Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji w Bytomiu (szkoła niepubliczna, działająca od 1996 r.). Uczelnia prowadzi na poziomie licencjackim, inżynierskim, magisterskim i uzupełniającym magisterskim następujące kierunki studiów: ekonomia, administracja, politologia, fizjoterapia, zarządzanie i inżynieria produkcji. W systemie stacjonarnym i niestacjonarnym kształciło się w WSEiA 2 989 studentów, a 1 098 osoby uzyskały status absolwenta.
 - ❑ Politechnika Śląska w Katowicach – Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Bytomiu (szkoła publiczna, działająca od 2001 r.). Na Wydziale Administracji i Zarządzania, na kierunku Socjologia i Administracja oraz na Wydziale Transportu, na kierunku: transport, w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym, na poziomie inżynierskim i magisterskim kształciło się 300 studentów.
 - ❑ Śląski Uniwersytet Medyczny – Wydział Zdrowia Publicznego (szkoła publiczna, działająca od 2002 r.). Na Wydziale Zdrowia Publicznego, na kierunkach: zdrowie publiczne i dietetyka, na studiach licencjackich i uzupełniających magisterskich, w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym kształciło się 962 studentów, a 311 osób uzyskało status absolwenta.
 - ❑ Polsko – Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych w Warszawie – Wydział Zamiejscowy Informatyki w Bytomiu (szkoła niepubliczna, działająca od roku 2003). Na poziomie inżynierskim, na kierunku: informatyka, w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym kształciło się 168 studentów. W roku 2008 status absolwenta uzyskało 14 osób.
 - ❑ Kolegium Nauczycielskie (szkoła publiczna, utworzona w roku 1992), działające pod opieką naukowo – dydaktyczną Akademii Pedagogicznej w Częstochowie, Akademii Muzycznej w Katowicach, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W systemie stacjonarnym i zaocznym, na poziomie licencjackim, na specjalnościach: nauczanie początkowe z muzyką, wychowanie przedszkolne, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, resocjalizacja, edukacja artystyczna w zakresie muzyki i plastyki, edukacja artystyczna w zakresie plastyki i muzyki, pedagogika resocjalizacyjna i pedagogika opiekuńcza, pedagogika opiekuńcza i pedagogika resocjalizacyjna kształciło się 802 słuchaczy, a 274 osób uzyskało status absolwenta.
 - ❑ Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Łodzi – Wydział Zamiejscowy WSHE w Bytomiu (szkoła niepubliczna utworzona w roku 2005). Na kierunku: filologia polska, w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym kształciło się 41 studentów, a 2 uzyskało status absolwenta.
 - ❑ Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego w Krakowie – na Wydziale Teatru Tańca, na kierunku Aktorstwo, w 2008 r. kształciło się 30 studentów. Studia odbywały się w systemie stacjonarnym.
- Łącznie, w 2008 r. na 6 bytomskich szkołach wyższych kształciło się 5 292 studentów, a 1 699 osób uzyskało status absolwenta tych szkół.

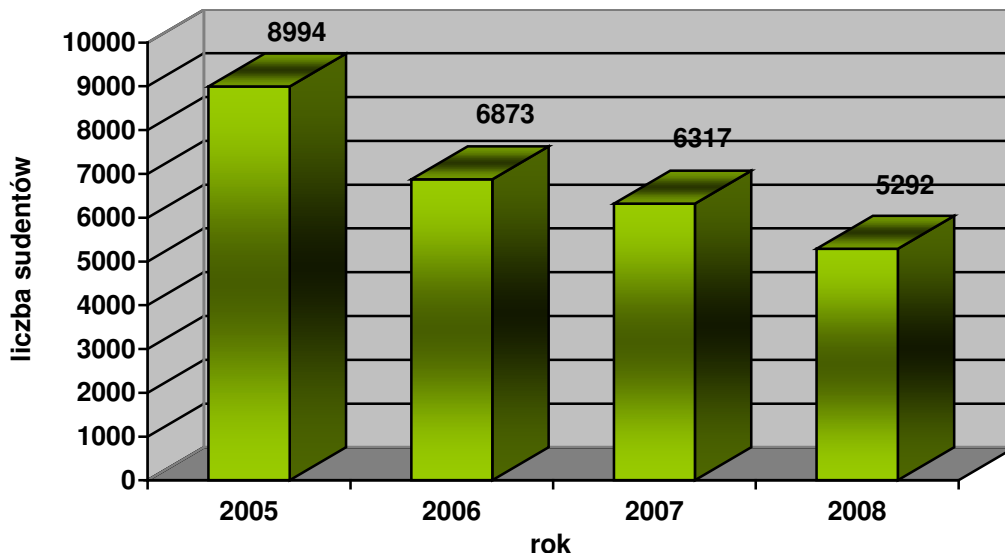

Fot. nr 14: Siedziba PWST-
Wydział Teatru
Tańca

¹⁴ Szkoły te tworzą Zespół Ogólnokształcących Szkół Społecznych, prowadzony przez Społeczne Towarzystwo Oświatowe – STO.

Choć przybywa szkół wyższych posiadających swoje oddziały na terenie Bytomia, to jednak liczba kształcących się w nich studentów w ciągu ostatnich lat systematycznie spada.

Wykres nr 27: Liczba studentów kształcących się w szkołach wyższych na terenie Bytomia na przestrzeni lat 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM w Bytomiu

Wychowanie przedszkolne

W 2008 r. w Bytomiu funkcjonowały 42 publiczne placówki wychowania przedszkolnego ze 174 oddziałami, dysponujące łącznie 3 983 miejscami normatywnymi. Wychowaniem przedszkolnym objętych było 3 899 dzieci. Stopień wykorzystania miejsc normatywnych wynosił 98,0%. Średnia liczba dzieci w jednym oddziale kształtowała się na poziomie 22 wychowanków.

W dwóch placówkach przedszkolnych (Przedszkole nr 4 i Przedszkole nr 8) działalność prowadziły grupy integracyjne i specjalne dla dzieci wymagających szczególnej opieki pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej, rehabilitacyjnej. W grupach tych realizowane były programy autorskie i specjalistyczne uwzględniające indywidualne potrzeby podopiecznych. Ponadto dzieci były objęte opieką specjalistów z zakresu pedagogiki specjalnej, surdopedagogiki, tyflopädagogiki, logopedii, psychologii, rehabilitacji.

4.3 Ochrona zdrowia

Opiekę zdrowotną mieszkańcom miasta zapewniają placówki lecznictwa zamkniętego oraz publiczne i niepubliczne placówki lecznictwa ambulatoryjnego.

Liczba placówek lecznictwa zamkniętego na terenie Bytomia nie uległa zmianie. W 2008 roku funkcjonowały 3 szpitale:

- Szpital Specjalistyczny Nr 1 przy ul. St. Żeromskiego 7,
- Szpital Specjalistyczny Nr 2 przy ul. St. Batorego 15,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 przy Al. Legionów 10.

Tabela nr 27: Wybrane dane dot. funkcjonowania placówek lecznictwa zamkniętego w Bytomiu w latach 2005-2008

Lp.	Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1.	Liczba oddziałów szpitalnych	29	29	30	30
2.	Liczba oddziałów klinicznych	10	10	9	8

cd. Tabeli nr 27

3.	Liczba ośrodków zabiegów dziennych	1	1	1	1
4.	Liczba łóżek szpitalnych ogółem	1 746	1 783	1 736	1 697
5.	Łączna liczba przyjętych do szpitali pacjentów	47,9 tys.	49,3 tys.	49,5 tys.	55,2 tys.
6.	Średni czas pobytu pacjenta w szpitalu (w dniach):				
	- Szpital Specjalistyczny nr 1	10,8	8,5	8,7	6,6
	- Szpital Specjalistyczny nr 2	6,0	5,9	6,2	5,7
	- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4	9,1	10,3	9,9	8,9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej UM

W ramach leczenia ambulatoryjnego różnorodne świadczenia medyczne zapewniało:

- ❑ 10 przychodni podstawowej opieki zdrowotnej i 1 filia,
- ❑ 51 poradni specjalistycznych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- ❑ 77 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W mieście działały 52 apteki ogólnodostępne, w tym 4 apteki działające całą dobę.

W ramach dalszego procesu reorganizacji i przekształceń własnościowych Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Bytomiu w 2008 r. zlikwidowano 5 jednostek organizacyjnych ZLA, w tym:

- ❑ 4 laboratoria w Przychodni Nr 6, 8, 12 i Centralne Laboratorium Analityczne w Przychodni Nr 13,
- ❑ Poradnię Medycyny Szkolnej wraz z 34 gabinetami lekarskimi w szkołach na terenie Bytomia i Radzionkowa,
- ❑ Przychodnię Nr 8 w Bytomiu przy ul. Stolarzowskiej 108,
- ❑ Przychodnię Nr 11 w Bytomiu przy ul. Tysiąclecia 3a,
- ❑ Przychodnię Nr 12 w Bytomiu przy ul. Szymały 122b.

Świadczenia zdrowotne zlikwidowanych jednostek organizacyjnych ZLA przejęły do realizacji niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, utworzone przez spółki handlowe powołane do życia przez pracowników ZLA w Bytomiu:

- ❑ w zakresie diagnostyki laboratoryjnej realizację świadczeń zdrowotnych przejęło Centralne Laboratorium Spółka z o.o.,
- ❑ w zakresie Poradni Medycyny Szkolnej – Szkol-Medical spółka jawna Maria Jaworska Peteja i wspólnicy,
- ❑ w zakresie Przychodni Nr 8 - MED8 Miechowice Spółka z o.o.,
- ❑ w zakresie Przychodni Nr 11 - VITA-MED Spółka z o.o.,
- ❑ w zakresie Przychodni Nr 12 – TOP-MED Spółka z o.o.,

Ponadto, ze struktur ZLA zlikwidowano Przychodnię Gruźlicy i Chorób Płuc w Bytomiu przy ul. K. Miarki 10, której świadczenia zdrowotne przekazano z dniem 1 czerwca 2008 r. do realizacji Szpitalowi Specjalistycznemu Nr 1 w Bytomiu.

Równocześnie, wszczęto procedury likwidacyjne kolejnych 12 jednostek organizacyjnych ZLA, tj. Przychodni Nr: 1, 2, 3, 4, 5, 6 wraz z filią, 7, 9, 13, Przychodni Medycyny Pracy i Poradni Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnień. Zakończenie likwidacji ww. jednostek przewidziane jest na pierwszą połowę 2009 r.

W 2008 r., w ramach reorganizacji Zakładu, wyremontowano ze środków gminnych budynek przy pl. Wolskiego 4, w którym zlokalizowano Przychodnię Nr 4 – przeniesioną z ul. Powstańców Warszawskich 14.

Tabela nr 28: Dane w zakresie funkcjonowania publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz Pogotowia Ratunkowego w Bytomiu w latach 2005-2008

Lp.	Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1.	Liczba pracowników medycznych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej:				
	- lekarzy medycyny	413	434	449	391
	- lekarzy dentystów	9	8	9	6
	- pielęgniarek	1 021	1 039	1 061	992
	- położnych	136	138	134	127
2.	Liczba pracowników medycznych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej przypadających na 10 tys. mieszkańców:				
	- lekarze medycyny	22	23	24	21
	- lekarze dentyści	0,5	0,4	0,5	0,3
	- pielęgniarki	54	56	57	54
	- położne	7	7	7	7
3.	Liczba wyjazdów Pogotowia Ratunkowego ogółem, w tym:	18 476	18 280	18 032	13 594
	- do zachorowań	15 515	15 471	14 723	12 696
	- karetki „R”	2 139	1 971	2 457	15
	- do wypadków	822	838	852	898
4.	Ilość udzielonych porad ogółem, w tym:	899,45 tys.	827,85 tys.	725,27 tys.	594,27 tys.
	- w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej	516,42 tys.	481,60 tys.	445,75 tys.	311,68 tys.
	- w poradniach specjalistycznych	383,03 tys.	346,25 tys.	279,52 tys.	282,59 tys.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej UM

W latach 2005 – 2008 odnotowano spadek liczby porad medycznych udzielonych w publicznych przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej z 899,45 tys. do 594,27 tys. tj. o 305,18 tys.

Największa liczba porad specjalistycznych obejmowała:

- ❑ u dorosłych - porady okulistyczne, których liczba spadła z 29,6 tys. (2005 r.) do 28,0 tys. (2008 r.)
- ❑ u dzieci – porady chirurgiczne, ich liczba również zmniejszyła się z 9,1 tys. (2005 r.) do 8,2 tys. (2008 r.).

W 2008 r. w poradniach ogólnych udzielono 311,68 tys. porad (445,75 tys. w 2007 r.), w tym m.in. 206,58 tys. w poradniach ogólnych, 74,22 tys. w poradniach dla dzieci. W poradniach specjalistycznych publicznych zakładów opieki zdrowotnej udzielono 282,59 tys. porad, w tym 254,91 tys. dorosłym i 27,68 tys. dzieciom.

Wśród ogólnej liczby porad specjalistycznych udzielanych dzieciom najwięcej dotyczyło porad chirurgicznych (8,3 tys.), chorób płuc i gruźlicy (4,3 tys.), laryngologicznych (4,1 tys.), okulistycznych (2,9 tys.), neurologicznych i leczenia padaczek (2,6 tys.).

W przypadku porad udzielonych dorosłym największa ich liczba dotyczyła porad okulistycznych (28 tys.), chirurgicznych (22,7 tys.), urazowo-ortopedycznych (19,5 tys.), diabetologicznych (19,4 tys.), kardiologicznych (17,6 tys.).

Tabela nr 29: Dane dotyczące zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne oraz liczby osób hospitalizowanych w latach 2005-2008

Lp.	Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1.	Liczba zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne				
	Gruźlica	102	92	87	292
	Cukrzyca	2 306	2 922	3 602	3 186
	Nowotwory	2 093	1 877	2 321	7 232

¹⁵ Koniec 2007r.- w miejsce karetki „R” wprowadzono Zespoły Specjalistyczne.

cd. Tabeli nr 29

	Choroby układu krążenia	13 166	15 315	13 923	12 826
	Nadciśnienie	7 411	7 023	9 638	6 666
	Zawał	382	423	404	302
	Choroby psychiczne i alkoholizm	2 619	2 055	868	628
	Choroby Alzheimera	4	0	- 16	- 16
	Ogółem	28 083	29 707	30 843	31 132
2.	Liczba osób hospitalizowanych z powodu chorób społecznych i cywilizacyjnych				
	Gruźlica	25	36	46	32
	Cukrzyca	972	1 115	443	1 476
	Nowotwory	2 969	3 102	3 810	5 639
	Choroby układu krążenia	5 278	11 217	5 424	7 300
	Nadciśnienie	392	317	470	769
	Zawał	40	54	275	468
	Choroby psychiczne i alkoholizm	1 160	668	499	1 174
	Choroby Alzheimera	44	0	- 16	- 16
3.	Ogółem	10 880	16 509	10 967	16 858

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej UM.

W latach 2005-2008 w Bytomiu nastąpił wzrost liczby zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne z 28 083 do 31 132, tj. o 3 049. Wśród wymienionych w tabeli chorób największy wzrost zachorowań odnotowano na nowotwory, liczba chorych osób wzrosła z 2 093 w 2005 r. do 7 232 w 2008 r., poza tym wzrosła także liczba zachorowań na gruźlicę z 102 (2005 r.) do 292 (2008 r.) i cukrzycę z 2 306 (2005 r.) do 3 186 (2008 r.).

Liczba osób hospitalizowanych z powodu chorób społecznych i cywilizacyjnych w 2008 r. wynosiła 16 858 osób i w stosunku do 2005 r. wzrosła o 5 978 osób. W latach 2006 i 2007 liczba osób wahała się pomiędzy 16 509 osób a 10 967 osoby. Hospitalizowano się głównie z powodu chorób układu krążenia oraz nowotworów.

W bytomskich szpitalach przeprowadzono remonty w kilku oddziałach szpitalnych oraz zakupiono nowy sprzęt medyczny, w tym:

□ w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 wykonano:

- roboty malarskie Oddziału Dermatologii, w Klinice Pediatrii – Oddział II Dzieci Starszych, klatki schodowej - blok VI, w Laboratorium Bakteriologicznym i Pracowni Histopatologicznej,
- roboty budowlane i malarskie – Klinika Chirurgii Ogólnej,
- roboty malarskie i posadzkarskie w Klinice Chorób Wewnętrznych Angiologii i Medycyny Fizycznej (dofinansowanie gminy Bytom),
- wymianę stolarki okiennej w obrębie bloku operacyjnego Oddziału Położniczego blok III.

Ponadto dla Szpitala zakupiono nowoczesną aparaturę medyczną:

- Artroskop dla Oddziału Urazowo-Ortopedycznego,
- 3 aparaty RTG dla Oddziału Urazowo-Ortopedycznego, Kliniki Chirurgii Ogólnej i Zakładu Radiologii Lekarskiej,
- 3 aparaty USG dla Oddziału Chirurgii Dzieci, Kliniki Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizycznej oraz głowicę do aparatu USG dla potrzeb Oddziału Noworodków bl. V,
- 3 kardiomonitoringi dla Oddziału Dermatologii, Kliniki Chirurgii Ogólnej oraz Kliniki Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej,
- aparat do gazometrii oraz ogrzewacz noworodkowy dla Oddziału Noworodkowego bl. V,
- 2 wideokolposkopy dla Pracowni Cytologii bl. V i Poradni Ginekologiczno – Położniczej,

Fot. nr 15: Szpital Specjalistyczny nr 2

¹⁶ Placówki podające dane dot. choroby Alzheimera przestały je wykazywać w statystyce chorób społecznych i cywilizacyjnych.

- stanowisko do intensywnej terapii noworodka, inkubator otwarty – Oddział Noworodkowy bl. V,
 - aparat do resuscytacji (dofinansowanie gminy Bytom) i inkubator – Oddz. Noworodkowy bl.III,
 - 4 aparaty KTG dla Oddziału Ginekologiczno – Położniczego i Kliniki Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej,
 - wyposażenie Centralnej Sterylizatorni,
 - monitor gazowy dla Oddziału Anestezjologii,
 - analizator hematologiczny i analizator kwasowo-zasadowy dla Laboratorium Centralnego,
 - aparat do diatermii dla Oddziału Dermatologii,
 - sprzęt laparoskopowy (dofinansowanie gminy Bytom) oraz lampa operacyjna dla Kliniki Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej,
 - endoflator elektryczny dla Oddziału Chirurgii Małoinwazyjnej,
 - ssak chirurgiczny i pulsoksymetr dla Oddziału Chirurgii Dzieci.
- w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 4 w Bytomiu przeprowadzono roboty inwestycyjne i remontowe min.:
- w budynku „B”:
 - wykonanie wyjścia ewakuacyjnego i montaż drzwi ewakuacyjnych na parterze (elewacja południowa),
 - Oddział Chirurgii II – I piętro, m.in.: malowanie wszystkich pomieszczeń wraz ze sprzętem,
 - wymiana instalacji wodno – kanalizacyjnej, remont instalacji elektrycznej (sale chorych, łazienki),
 - wymiana osprzętu elektrycznego,
 - Oddział Nefrologii–III piętro, m.in.: przystosowanie łazienki dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - malowanie wszystkich pomieszczeń wraz ze sprzętami, wymiana instalacji wodno – kanalizacyjnej,
 - z uwzględnieniem armatury przystosowanej dla osób niepełnosprawnych, montaż nowej instalacji niepalnych gazów medycznych,
 - Oddział Neurologii, m.in.: wielobranżowa adaptacja pomieszczeń Oddziału Neurologii dla potrzeb pododdziału udarowego; malowanie wszystkich pomieszczeń wraz ze sprzętem.
 - w budynku „C-1” – Centralna Sterylizatornia: uzupełnienie ubytków okładzin ścian i podłóg, malowanie ścian i sufitów,
 - w budynku „D-2”,.: Oddział Wewnętrzny III: Wykonanie fartuchów z płytek ceramicznych przy umywalkach w salach, wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej (wszystkie sale chorych), remont instalacji elektrycznej na całym oddziale (demontaż starej instalacji i montaż nowej),
 - w budynku „A-3” m.in.: dostawa tomografu komputerowego wraz z adaptacją pomieszczeń pracowni TK.

Zakupiono sprzęt medyczny dla Oddziału Okulistycznego Szpitala obejmującego: stół operacyjny okulistyczny, fotel operatora, automatyczny sterylizator kasetowy, lampę szczelinową z torem wizyjnym oraz na potrzeby Oddziału Kardiologii z Pododdziałem Intensywnej Opieki Kardiologicznej Szpitala - 2 rejestratory Holter 24-godzinne RR.

Fot. nr 16: Nowoczesny stół operacyjny okulistyczny w Szpitalu Specjalistycznym nr 4

- w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 sfinansowano, w ramach środków pochodzących z dotacji z budżetu miasta prace remontowe i inwestycyjne, m. in: remonty pomieszczeń Oddziału dla Przewlekłe Chorych, dźwigu szpitalnego – blok V, rozdzielni gazów medycznych - sala operacyjna Oddz. Okulistyki, sanitariatów - budynek przy Al. Legionów 49, pomieszczeń pracowni (Laboratorium Analityczne), schodów wejściowych od ul. Żeromskiego, przebudowa Oddziału Chirurgii - budynek nr I – parter, I piętro, adaptacja pomieszczeń szpitalnych na Aptekę Szpitalną

- II etap, wymiana filtrów klimatyzacji - blok operacyjny Oddz. Chirurgii, wykonanie projektu technicznego wentylacji w izolatkach Szpitala Zakaźnego.

Jednocześnie w ramach umów zawartych ze Szpitalem, środki dotacyjne zostały przekazane na:

- opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji następujących zadań inwestycyjnych:
 - „Dostosowanie obiektów i pomieszczeń Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu do wymogów fachowych i sanitarnych – budynek 1 i 3 - ul. Żeromskiego 7”,
 - „Dostosowanie obiektów i pomieszczeń Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu do wymogów fachowych i sanitarnych – budynek 4 i 5 - ul. Żeromskiego 7 oraz kompleks budynków przy Al. Legionów 49”,
- zakup nowoczesnej aparatury medycznej, celem poprawy jakości i dostępności świadczonych przez Szpital usług medycznych. Zakupiono między innymi system monitorowania centralnego dla Oddziału Kardiologii, przenośny defibrylator na Izbę Przyjęć, gastroskop, videoduodenoskop dla Pracowni Endoskopii Chirurgicznej, aparat do laparoskopii wraz z osprzętem dla Oddziału Chirurgii,
- współfinansowanie realizacji inwestycji pn. Termomodernizacja (wymiana stolarki okiennej w budynku nr 5, przy ul. Prusa 33) Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu – etap 2.

W 2008 r. kontynuowano realizację programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, a także profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych patologii społecznych.

Miejski Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia

W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia, realizowanego przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Promocji Zdrowia, podjęto działania w zakresie:

- ❑ profilaktyki chorób nowotworowych (szkolenie nt. wpływu stylu życia, nabywanie umiejętności samobadania piersi, zmiana stereotypów myślowych),
- ❑ ratownictwa medycznego (pierwsza pomoc przedlekarska w stanach zagrożenia życia i zdrowia),
- ❑ profilaktyki wad postawy (gimnastyka korekcyjna dla dzieci w wieku przedszkolnym, szkolenie nauczycieli przedszkolnych z zakresu nabycia umiejętności prowadzenia gimnastyki korekcyjnej),
- ❑ profilaktyki powikłań w niepełnosprawności (gimnastyka rehabilitacyjna z grupą osób niepełnosprawnych mające na celu poprawę samopoczucia fizycznego i psychicznego),
- ❑ profilaktyki otyłości (zajęcia sprawnościowe, poradnictwo dietetyczne, wsparcie i motywowanie do walki z otyłością, szkolenie intendentek z zakresu racjonalnego żywienia),
- ❑ profilaktyki uzależnień (prowadzenie edukacji zdrowotnej wśród młodzieży szkolnej na temat uzależnień od alkoholu, narkotyków i leków, itp.).

W ramach zadań z zakresu ochrony, profilaktyki i promocji zdrowia oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych współpracowano z organizacjami pozarządowymi i wyznaniowymi, m.in. z: Polskim Związkiem Niewidomych, Regionalną Fundacją Pomocy Niewidomym w Chorzowie, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszeniem Chorych na Stwardnienie Rozsiane, Ich Opiekunów i Przyjaciół w Siemianowicach Śląskich, Świetlicą Środowiskową im. St. Kostki przy Parafii Rzymsko-Katolickiej NSPJ, Chrześcijańską Służbą Charytatywną Filia w Bytomiu, Zgromadzeniem Służebnic Najświętszego Serca Jezusa w Bytomiu, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Intelaktualnie „FANTAZJA” w Bytomiu, Polskim Czerwonym Krzyżem.

Ponadto w ramach współpracy z wybranymi zakładami opieki zdrowotnej o charakterze publicznym w zakresie zakupu specjalistycznych świadczeń zdrowotnych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych wykupiono m.in.:

- ❑ usługi zdrowotne z zakresu kompleksowej interdyscyplinarnej rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej zamieszkałej w Bytomiu, realizowane przez Bytomskie Centrum Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Bytomiu,
- ❑ specjalistyczne świadczenia zdrowotne w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 w Bytomiu, w ramach których wykonano hospitalizacje na następujących oddziałach szpitala:
 - Chorób Wewnętrznych,
 - Kardiologii ze stanowiskami intensywnego nadzoru,
 - Neurologii,
 - Okulistyki,
 - Reumatologii i Rehabilitacji,

- Laryngologii,
- Urologii,
- Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej,
- Ośrodka Zabiegów Dziennych,
- Obserwacyjno-Zakaźnym i Hepatologii Zakaźnej
- oraz udzielono porad w następujących poradniach:
 - Endokrynologicznej,
 - Neurologicznej,
 - Urologicznej,
 - Okulistycznej,
 - Chirurgicznej,
 - Kardiologicznej,
 - Hematologicznej,
 - Laryngologicznej,
 - Reumatologicznej,
 - Rehabilitacji Leczniczej,
 - Diabetologicznej oraz
 - Wirusowego Zapalenia Wątroby.
- świadczenia zdrowotne dla mieszkańców Bytomia (w Zakładzie Lecznictwa Ambulatoryjnego w Bytomiu), które udzielono w zakresie:
 - profilaktyki chorób układu krążenia u dorosłych (świadczeniami objęto 200 osób),
 - wczesnej diagnostyki przepukliny oraz innych schorzeń chirurgicznych u dzieci w wieku od 6 m-ca do 16 lat (świadczeniami objęto 150 dzieci),
 - fizykoterapii (wykonano 8.664 zabiegi),
 - logopedii na rzecz dzieci (świadczeniami objęto 100 dzieci),
 - konsultacji neurologicznych dla dorosłych (świadczeniami objęto 150 osób).

Ponadto przeprowadzono postępowania konkursowe, m.in. na świadczenia zdrowotne w zakresie: opieki nad zdrowym dzieckiem w wieku do lat 3, tj. na świadczenia żłobka dla dzieci z terenu miasta Bytomia ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z dzielnicy Łagiewniki, pielęgniarskiej opieki hospicyjno-paliatywnej i rehabilitacji leczniczej w środowisku rodzinnym pacjenta.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Patologii Społecznych w Bytomiu

W ramach profilaktyki uzależnień finansowano działalność świetlic socjoterapeutycznych (9 placówek) działających przy miejskich placówkach oświatowych, organizujących zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami społecznymi.

W placówkach oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych realizowano programy profilaktyczno-terapeutyczne, w tym m.in.: „Drugi Elementarz, czyli program siedmiu kroków”, „Spójrz inaczej – jestem świadomy i asertywny”, „ELM”, „NOE”, „Korekta”, „Odlot – dokąd”.

Ponadto prowadzono działania w obszarze patologii między innymi dotyczące:

- rozwiązywania problemów alkoholowych (m.in. diagnostyka, terapia indywidualna i grupowa, pomoc rodzinom osób uzależnionych),
- pomocy osobom uwięzonym w przemoc seksualną (m.in. diagnostyka i konsultacje, terapia ofiar i sprawców, prowadzenie tzw. „Bezpiecznego miejsca”),
- pomocy osobom uwięzonym w przemoc domową (m.in. prowadzenie hostelu, konsultacje, praca terapeutyczna, prowadzenie grupy dla matek mających kłopoty wychowawcze z dziećmi),
- pomocy osobom uwięzonym w problem narkotykowy (poradnictwo, diagnostyka, pomoc), w znalezieniu ośrodka stacjonarnego, szkolenie dla rodziców dzieci biorących narkotyki i prowadzenie grupy rodziców tych dzieci),
- profilaktyki w zakresie uzależnień i przemocy (zajęcia dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich, warsztaty dla placówek opiekuńczo - wychowawczych),
- programu profilaktyki uzależnień wśród osadzonych w Areszcie Śledczym w Bytomiu realizowanego wraz z psychologiem aresztu,
- szkolenia służb (policja, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, nauczyciele, liderzy młodzieżowi),
- działalność z zakresu interwencji kryzysowej,

- ❑ prowadzenia Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przestępstw i Osób Uzależnionych,
- ❑ współprowadzenia z Policją dwóch punktów konsultacyjnych.

Z dniem 1 listopada 2008 r. Centrum Pomocy Osobom Uzależnionym od Alkoholu i Ich Rodzinom, zostało przekształcone w Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom. Centrum wykonuje zadania z zakresu ustaw: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto, po reorganizacji jednostki zakres jej zadań został poszerzony poprzez powołanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej, który pozwoli na podejmowanie interdyscyplinarnych działań, polegających na udzieleniu natychmiastowej pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej osobom i rodzinom z terenu Bytomia, będącym w stanie kryzysu.

W 2008 r. Centrum uzyskało Certyfikat Przyjaznego Pokoju Przesłuchań Dzieci, przyznany przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Fundację Dzieci Niczyje.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz innych patologii społecznych współpracowano z organizacjami pozarządowymi i wyznaniowymi, tj. m.in. z: Bytowskim Stowarzyszeniem Rodzin Abstynenckich „Odrodzenie” w Bytomiu, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Bytomiu, Związkiem Harcerstwa Polskiego Komendą Hufca w Bytomiu, Fundacją „Dom Nadziei” w Bytomiu, Polskim Stowarzyszeniem Psychologów Praktyków Oddział Śląski w Bytomiu, Rzymskokatolicką Parafią Najświętszego Serca Pana Jezusa.

4.4 Stan sanitarny miasta

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Najważniejszymi kierunkami działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu było m.in.: prowadzenie nadzoru epidemiologicznego mającego na celu wczesne wykrywanie i zwalczanie chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych, nadzorowanie obiektów produkcji i obrotu: żywności, kosmetyków, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, wdrażanie bazy danych „PHARE WODA” oraz udział w realizacji projektu Transition Facility 2006/018-180.03.01 „Szkolenia z monitoringu Jakości Wody”, nadzór sanitarny nad warunkami higienicznymi – zdrowotnymi w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego stylu życia, koordynacja programów polityki zdrowotnej państwa (zapobieganie otyłości i chorobom przewlekłym – cukrzycy i nowotworom, następstw palenia tytoniu).

W 2008 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 3 337 kontroli na terenie Bytomia, w wyniku których wydano 855 decyzji, w tym 38 decyzji stwierdzających chorobę zawodową.

Za stwierdzone w czasie kontroli uchybienia sanitarne nałożono 118 mandatów karnych na łączną kwotę 16,1 tys. zł.

Ze względu na trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami:

- ❑ wystawiono 6 tytułów wykonawczych,
- ❑ wydano 8 postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę 3 080 zł,
- ❑ zamknięto 5 obiektów z zakresu działania:
 - Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku - 2 obiekty,
 - Sekcji Epidemiologii – 1 obiekt oraz 2 urządzenia w 2 obiektach.

**Tabela nr 30: Kontrole przeprowadzone na terenie Bytomia
przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w latach 2005-2008**

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ilość kontroli	4.492	4.116	3.483	3.337
Ilość wydanych decyzji ogółem, w tym:	945	758	927	855
- decyzje stwierdzające choroby zawodowe	33	60	85	38
Ilość nałożonych mandatów karnych	77	82	105	118

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu

Na terenie naszego miasta w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia oraz celów kąpielowych w basenach pobrano i przebadano 808 próbek wody, z tego:

- 369 próbek pod względem fizykochemicznym,
- 439 próbek pod względem bakteriologicznym.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli terenowo-laboratoryjnych stan higieniczny wody wodociągowej dostarczanej odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatny do spożycia, natomiast wody użytkowanej do celów kąpielowych w basenach jako dobry.

4.5 Pomoc społeczna

Świadczenia z pomocy społecznej

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej (w ramach zadań własnych gminy i zleconych z zakresu administracji rządowej oraz zadań powiatu - własnych i z zakresu administracji rządowej) realizował Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu (MOPR).

Z różnych form pomocy pieniężnej lub niepieniężnej skorzystały 7 532 rodziny, liczące łącznie 23.002 osoby. Decyzje administracyjne wydane zostały dla 10 520 osób.

Łącznie ze świadczeń w ramach opieki społecznej skorzystało ok. 5,7% ogółu mieszkańców.

**Tabela nr 31: Liczba osób oraz ilość wypłaconych świadczeń w ramach pomocy społecznej
w latach 2005-2008**

W latach 2005-2008						
I.p.	Wyszczególnienie		2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1.	Ilość osób, która skorzystała z pomocy społecznej		12 287	12 729	11 844	10 520
2.	Liczba świadczeń	Zadania własne gminy	715 195	832 793	728 096	703 118
		Zadania powiatu	6 560	7 116	7 467	7 064
		Zadania zlecone gminie	22 777	21 732	22 838	22 276
		Zadania zlecone powiatu	-	-	-	18

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

W ramach zadań własnych gminy udzielono 703 118 świadczeń na takie formy pomocy jak: zasiłki okresowe i celowe, posiłki (w tym dożywianie dzieci w szkołach), schronienie, usługi opiekuńcze oraz sprawianie pogrzebów.

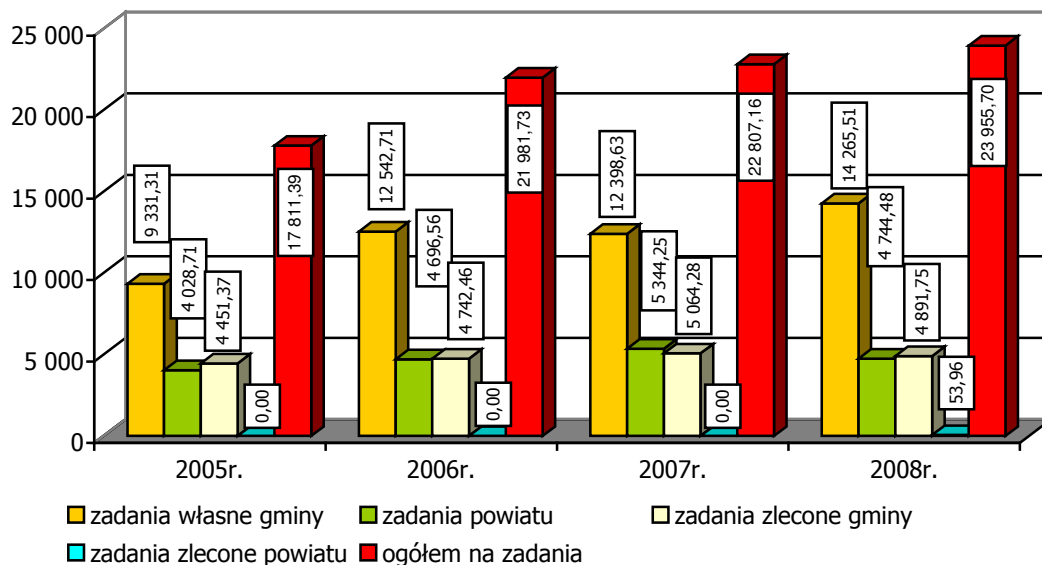
W zakresie zadań powiatu przyznano 7 064 świadczenia na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomoc rzeczową na zagospodarowanie dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczeń dla rodzin zastępczych.

Ze środków administracji rządowej na zadania zlecone gminie udzielono 22 276 świadczeń na pomoc w postaci m.in.: zasiłków stałych, specjalistycznych usług opiekuńczych, składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W ramach zadań zleconych powiatu ze środków administracji rządowej przyznano 18 świadczeń dotyczących pomocy dla uchodźców.

Na powyższe świadczenia wydatkowano 23 955,70 tys. zł, czyli o 1 148,54 tys. zł więcej niż w 2007 r.

Wykres nr 28: Wydatki w ramach pomocy społecznej w Bytomiu – zadania własne gminy, zadania zlecone gminie, zadania powiatu, zadania zlecone powiatu w latach 2005-2008 (w tys. zł)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Łącznie w latach 2005 - 2008 wydatki przeznaczone na pomoc społeczną w ramach zadań własnych gminy, zadań zleconych gminie, zadań powiatu i zleconych powiatu wynosiły 86 555,98 tys. zł., w tym najwyższą kwotę, bo 23 955,70 tys. zł wypłacono w 2008 r.

Spśród wypłaconych w 2008 r. świadczeń z zakresu pomocy społecznej najwięcej środków finansowych przeznaczono na:

- zasiłki – 16 788,57 tys. zł (tj. 70,1 %) w tym:
 - 12 454,53 tys. zł z zadań własnych gminy,
 - 4 334,04 tys. zł z zadań zleconych gminie,
- pomoc finansową dla rodzin zastępczych – 3 946,29 tys. zł (tj. 16,5 %),
- dożywianie dzieci w szkołach – 1 058,62 tys. zł (tj. 4,4 %),
- usługi opiekuńcze – 649,99 tys. zł (tj. 2,7 %).

W Bytomiu na dzień 31.12.2008 r. funkcjonowało 289 rodzin zastępczych, w których przebywało 386 dzieci (liczba ta nie obejmuje pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych). Rodzinom tym wypłacono świadczenia w wysokości 3 946,29 tys. zł z tytułu pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci oraz jednorazowej pomocy na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka.

Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowano:

- turnusy rehabilitacyjne dla 814 osób na łączną kwotę 487,42 tys. zł,
- likwidację barier architektonicznych i technicznych dla 222 osób na łączną kwotę 636,81 tys. zł,
- zaopatrzenie 582 osób w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na łączną kwotę 519,49 tys. zł,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej dla 140 osób na łączną kwotę 1 909,68 tys. zł,
- działalność 35 przedsiębiorców z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 65,10 tys. zł.

W 2008 r. opracowano i przystąpiono do realizacji projektu „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane w mieszkaniach chronionych”. Z zasobów gminy pozyskano dwa lokale mieszkalne, które zostały wyremontowane w ramach środków finansowych gminy - na ten cel przeznaczono 156 297,34 zł. Na wyposażenie mieszkań oraz działalność terapeutyczną pozyskano dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości 50 000 zł. Do zamieszkania w nich zakwalifikowano 6 osób – 3 kobiety i 3 mężczyzn. W projekcie realizowano zajęcia dające wiedzę i umiejętności niezbędne w prowadzeniu gospodarstwa domowego, z zakresu rozwiązywania sytuacji problemowych i konfliktowych, podnoszenia wiedzy dotyczącej choroby psychicznej oraz zapewniono opiekę środowiskową, odnoszącą się do podtrzymywania i rozwijania umiejętności, które są niezbędne do samodzielnego, aktywnego życia i pełnienia ról społecznych.

Na koniec 2008 r. funkcjonowały w Bytomiu następujące placówki pomocy społecznej:

- ❑ 4 Dzielne Domy Pomocy Społecznej, dysponujące 140 miejscami,
- ❑ 4 Domy Pomocy Społecznej, dysponujące 382 miejscami,
- ❑ 2 Zakłady Opiekuńczo-Lecnicze, dysponujące 135 miejscami,
- ❑ Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Karpackiej, dysponujący 20 miejscami oraz Hostelem dla 7 osób,
- ❑ Miejski Ośrodek Opiekuńczy przy pl. Szpitalnym, dysponujący 62 miejscami,
- ❑ Noclegownia przy ul. Kosynierów 26, dysponująca 80 miejscami.

Ponadto na terenie Bytomia działały następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży:

- ❑ 3 Domy Dziecka, w których zatrudnionych było 59 nauczycieli i przebywało 154 wychowanków,
- ❑ 2 Specjalne Ośrodki Wychowawcze z łączną liczbą 75 wychowanków i 28 nauczycieli,
- ❑ 6 niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych z 313 wychowankami,
- ❑ 1 niepubliczny ośrodek adopcyjno – opiekuńczy,
- ❑ 2 żłobki dysponujące 90 miejscami, w tym: Żłobek Niepubliczny prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Utrzymania Żłobka w Bytomiu – Łągownikach.

Realizowano projekty wpisane do programu operacyjnego „Pomoc i integracja społeczna”:

- ❑ Grupa wsparcia dla osób bezdomnych – kompleksowe formy aktywizacyjne na rzecz bezdomnych „Krok w lepszą przyszłość”,
- ❑ Grupa wsparcia dla osób chorych na schizofrenię,
- ❑ Warsztaty psychologiczne – edukacyjne dla ofiar przemocy,
- ❑ Grupa edukacyjno - wspierająca dla rodziców z problemami wychowawczymi,
- ❑ Grupa wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie,
- ❑ Projekt: Zespół Interwencji Środowiskowo-Psychiatrycznej realizowany przez pracowników Zespołu Interwencji Kryzysowej. Efektem realizacji było m.in.: objęcie wsparciem 522 środowisk, 156 wejść w środowisko z konsultantem psychiatrą, 60 wniosków do sądu dot. wyrażenia zgody na leczenie w szpitalu psychiatrycznym lub umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej.

Pozyskano środki i przystąpiono do realizacji projektu pt. Systemowy Projekt Aktywizacji – SPA w Bytomiu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII: Promocja integracji społecznej; Działanie 7.1: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji; Poddziałanie 7.1.1: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej.

Projekt dał pracownikom socjalnym możliwość zastosowania odmiennego niż dotychczas podejścia do pracy z klientami poprzez zawarcie umowy jaką jest kontrakt socjalny. Zastosowane formy wsparcia tj. m.in. udział w warsztatach podnoszących kompetencje życiowe i umiejętności istotne z punktu widzenia rynku pracy, uczestnictwo w różnorodnych szkoleniach, kursach, seminariach – miały charakter zawodowy, edukacyjny, zdrowotny lub społeczny.

Z uwagi na rotację uczestników liczba zawartych kontraktów wyniosła 406, z tego 323 osoby zakończyły udział w projekcie.

Ponadto w ramach „Bytomskiego programu wsparcia dziecka i rodziny na lata 2008 – 2012”, który został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr XX/259/07 z dnia 18 grudnia 2007 r. m. in:

- ❑ przystąpiono do Ogólnopolskiej Koalicji na rzecz Rodzicielstwa Zastępczego,

- ❑ zakończono szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych prowadzone przez pracowników MOPR - trenerów programu „PRIDE. Rodzinna opieka zastępcza/adopcja”,
- ❑ 30 osób usamodzielnianych objęto Systemowym Projektem Aktywizacji – SPA w Bytomiu,
- ❑ prowadzono warsztaty „Być dorosłym! Jak to zrobić?”, na realizację których MOPR otrzymał dotację z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej; w zajęciach uczestniczyły osoby usamodzielniane opuszczające rodziny zastępcze.

Fundacja Polsat zaakceptowała do dofinansowania wnioski dotyczące utworzenia w Bytomiu dwóch rodzinnych domów dziecka w ramach programu „Rodzina – dom budowany miłością” (realizacja w 2009 r.)

Świadczenia rodzinne

W latach 2005 - 2008 mieszkańcy naszego miasta złożyli 66 339 wniosków dot. świadczeń rodzinnych, z tego w 2008 r. 14 218 wniosków dotyczących: ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego (57,7%), funduszu alimentacyjnego (12,7%), zasiłku pielęgnacyjnego (12,1%), jednorazowej zapomogi (12,1%), świadczenia pielęgnacyjnego (2,7%) oraz zaliczki alimentacyjnej (2,7%).

Tabela nr 32: Świadczenia rodzinne wypłacone w Bytomiu w latach 2005-2008

Lp	Wyszczególnienie		2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1.	Zasiłki rodzinne	Liczba świadczeń	164 296	178 066	177 233	148 521
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	7 443,12	9 022,51	10 721,12	8 955,99
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	Liczba świadczeń	105 752	72 094	68 210	59 851
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	16 647,14	8 999,65	9 012,47	8 082,01
3.	Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	21 076	40 196	47 363	49 296
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	3 864,38	6 769,50	8 132,17	8 396,91
4.	Zaliczki alimentacyjne	Liczba świadczeń	10 417	34 948	29 872	21 246
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	2 437,42	7 687,81	6 288,44	4 439,19
5.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	Liczba świadczeń	0	1 635	1 592	1 742
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	0	1 634,90	1 592,00	1 741,93
6.	Fundusz alimentacyjny	Liczba świadczeń	0	0	0	7 318
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	0	0	0	2 050,71
7.	Razem (1+2+3+4+5+6)	Liczba świadczeń	301 541	326 939	324 270	287 974
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	30 392,06	34 114,37	35 746,20	33 666,74

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

W latach 2005 – 2008 wypłacono 1 240 724 świadczenia rodzinne na łączną kwotę 133 919,37 tys. zł, przy czym najwyższa kwota, bo 35 746,20 tys. zł wypłacona została w 2007 r. (324 270 świadczeń).

W 2008 r. wypłacono 287 974 świadczenia rodzinne na łączną kwotę 33 666,74 tys. zł. Wśród ogólnej liczby przyznanych dodatków do zasiłku rodzinnego 22 737, tj. 37,9% stanowił dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, na który wydatkowano 1 818,30 tys. zł.

Z ogólnej liczby wypłaconych świadczeń opiekuńczych 93,4% stanowił zasiłek pielęgnacyjny, wypłacony w kwocie 7 045,39 tys. zł.

Dodatki mieszkaniowe

Od 2005 r. do 2008 r. złożono łącznie 48 899 wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych. Zmniejszyła się liczba złożonych wniosków z 15 428 w 2005 r. do 8 885 w 2008 r.

Tabela nr 33: Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych w latach 2005-2008

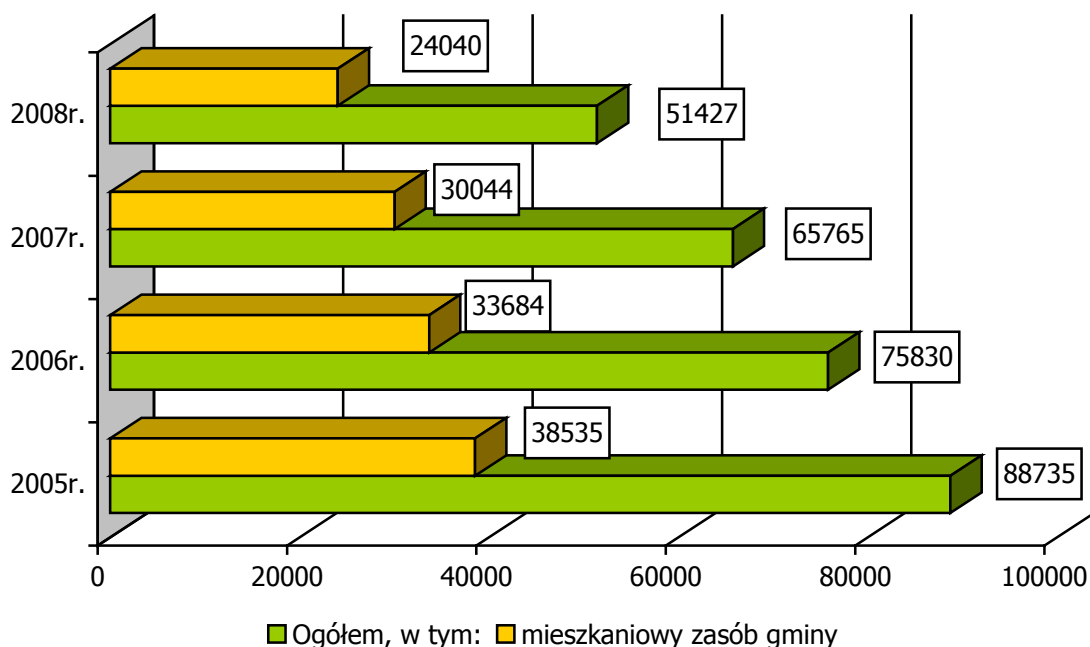
Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ilość złożonych wniosków	15.428	13.383	11.203	8.885

źródło: dane MOPR w Bytomiu

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2005-2008 ogółem wyniosła 281 757, z czego 126 303 to dodatki dla użytkowników mieszkań tworzących mieszkaniowy zasób gminy.

W 2008 r. wypłacono 51 427 dodatków – 46,7 % stanowił mieszkaniowy zasób gminy.

Wykres nr 29: Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2005-2008 wyniosła 42 518,88 tys. zł, z tego 17 456,40 tys. zł dot. osób w mieszkaniowym zasobie gminy.

Tabela nr 34: Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2005-2008

Lp.	Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1.	Wysokość wypłaconych dodatków mieszkaniowych ogółem, w tym:	12 909,96 tys. zł	11 370,41 tys. zł	10 142,48 tys. zł	8 096,03 tys. zł
	- mieszkaniowy zasób gminy	5 136,41 tys. .zł	4 576,26 tys. zł	4 161,99 tys. zł	3 581,74 tys. zł
2.	Średnia wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego ogółem, w tym:	ok. 145 zł	ok. 150 zł	ok. 154 zł	ok. 157 zł
	- mieszkaniowy zasób gminy	ok. 133 zł	ok. 136 zł	ok. 138 zł	ok. 149 zł

źródło: dane MOPR w Bytomiu

W 2008 r. wypłacona kwota dodatków to 8 096,03 tys. zł, z tego 44,2 % stanowiły dodatki dla użytkowników mieszkań, tworzących mieszkaniowy zasób gminy. Średnia wysokość wypłaconego dodatku wyniosła 149 zł.

4.6 Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

W ostatnich dwóch dekadach Bytom odczuł skutki daleko idących przekształceń gospodarczych. Zmienia swoje dotychczasowe, przemysłowe oblicze, podkreślając posiadane walory kulturowe i ośrodki kultury znane nie tylko w kraju. Do najważniejszych należą:

Opera Śląska

Teatr operowy w Bytomiu stanowi od ponad 60 lat dumę społeczeństwa bytomskiego. Siedzibą Opery Śląskiej jest zabytkowy, ponad 100-letni gmach. Opera by upowszechniać sztukę stale gości na scenach regionu, a także w dalszych miastach naszego kraju. Mapa podróży po Polsce powiększa się o coraz to nowe adresy.

Fot. nr17: „Carmina Burana” w Operze Śląskiej

W 2008 r. Opera Śląska zaprezentowała 241 spektakli, w tym dwa spektakle premierowe: „Łucja z Lammermoor” Gaetano Donizettiego oraz „Carmina Burana” Carla Orffa.

Na bytomskiej scenie odbyły się 123 przedstawienia, natomiast na wyjazdach 118, w tym: 51 odbyło się w kraju, a 65 na scenach zagranicznych. Spektakle i koncerty obejrzało 155 697 widzów.

Porównanie tych danych w stosunku do lat poprzednich przedstawia się następująco:

Tabela nr 35: Porównanie ilości spektakli i widzów w Operze Śląskiej w latach 2005-2008

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ilość spektakli	224	223	271	241
Ilość widzów	151 000	127 000	177 222	155 697

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu UM w Bytomiu

Pośród innych prezentacji na uwagę zasługują m.in.

- ❑ Koncert w NOSPRZE dla Regionalnej Izby Gospodarczej,
- ❑ II Międzynarodowy Konkurs Wokalistyki Operowej im. Adama Didura,
- ❑ II Bytomska Noc Świętojańska – widowisko plenerowe – „Halka” Stanisława Moniuszki; impreza organizowana przez Urząd Miejski w Bytomiu, Operę Śląską, Bytomskie Centrum Kultury oraz Dolomity – Sportową Dolinę,
- ❑ udział w uroczystym koncercie zorganizowanym z okazji 325. rocznicy odsieczy wiedeńskiej w sanktuarium na Jasnej Górze w Częstochowie,
- ❑ udział w IV Polskim Festiwalu Narodowym w Żarnowcu – Opera Śląska zaprezentowała operetkę Johanna Straussa – „Zemsta nietoperza”,
- ❑ udział w XVIII Festiwalu im. Adama Didura w Sanoku: plenerowe przedstawienie „Halki” Stanisława Moniuszki oraz baletu Piotra Czajkowskiego – „Dziadek do orzechów”,
- ❑ koncert „Serce za Serce” w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca, podczas którego Fundacja Rozwoju Kardiologii po raz XVII uhonorowała osoby wspierające działalność Fundacji „Oskarem Serca”,
- ❑ 10 edycja Salonu Poezji i Muzyki Anny Dymnej,
- ❑ Mistrzowskie recitale - cykliczne prezentacje kulturalne z udziałem Waldemara Malickiego i Zbigniewa Wodeckiego.

Muzeum Górnosląskie

Jest jednym z najstarszych na Górnym Śląsku, jego historia sięga 1910 r., kiedy przez grupę miłośników dziejów Bytomia zostało założone Bytomskie Towarzystwo Historyczno-Muzealne. Nowy rozdział działalności, pod zmienioną nazwą Muzeum Górnosląskie w Bytomiu liczy się od 1950 r. Dziś Muzeum Górnosląskie to poważna, licząca się w kraju placówka muzealna o niekwestionowanym dorobku, bogatych zbiorach i autonomicznym programie.

W Muzeum funkcjonuje siedem działów merytorycznych: Dział Archeologii, Dział Etnografii, Dział Historii, Dział Przyrody, Dział Sztuki, Dział Edukacyjno-Promocyjny oraz działy pomocnicze jak np. Dział Wydawniczy czy Biblioteka. Pracownicy każdego z nich prowadzą własną działalność wystawienniczą, badawczą oraz przygotowują publikacje ze swojej dziedziny.

W Muzeum Górnosląskim w 2008 r. można było obejrzeć wystawy stałe tj.:

- „Przyroda Górnego Śląska – Lasy”,
- „Z Życia Ludu Śląskiego XIX-XX wieku” oraz
- „Galerię Malarstwa Polskiego”.

Z wystaw czasowych na szczególną uwagę zasługują:

- „Fotografia dzikiej przyrody/Wildlife Photographer of the Year 2007”,
- „Chiny, tradycja i kultura. Wystawa fotografii Edwarda Grzegorza Funke”,
- „Kultura Cucuteni – sztuka i religia”,
- „Dziecko w obiektywie historii” (Das Kind im Fokus der Geschichte), wystawa prezentowana w Vestische Museum w Recklinghausen, Niemcy.

Fot. nr 18: Fragment wystawy „Kultura Cucuteni – sztuka i religia w Muzeum Górnosląskim

Muzeum Górnosląskie było również miejscem organizacji:

- Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Pamięć, odpowiedzialność i przyszłość. Śladami kultur” - „Żydzi na Górnym Śląsku” – w rocznicę Nocy Kryształowej,
- IV edycji konkursu literackiego „Obraz a słowo. Literacki opis dzieła malarskiego” dot. obrazu Ch. Breslauera „Pejzaż znad Niemna”,
- 12 wykładów w cyklu „Wieczory Uniwersyteckie – Uniwersytet III Wieku”,
- VII Festiwalu Muzyki Nowej – koncert w wykonaniu orkiestry smyczkowej „Nomos” pod dyr. B. Ungera.

Frekwencja odwiedzających muzeum i uczestniczących w imprezach w 2008 r. wyniosła 30 866 osób.

Z roku na rok spada frekwencja odwiedzających Muzeum Górnosląskie, co przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela nr 36: Porównanie frekwencji zwiedzających Muzeum Górnosląskie w latach 2005-2008

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba zwiedzających	41 009	35 859	32 989	30 866

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu UM w Bytomiu

Bytomskie Centrum Kultury

Spośród wszystkich ośrodków kulturalnych w Bytomiu, Bytomskie Centrum Kultury w 2008 r. zasadniczo zmieniło swoje oblicze. Wprowadzono nową misję BCK-u, która zaczęła traktować kulturę nie tylko jako sposób spędzania wolnego czasu, ale przede wszystkim jako nowe inicjatywy, mające uczynić z kultury motor przemian w kierunku odrodzenia się poprzemysłowego Bytomia poprzez aktywność mieszkańców w sektorze kultury. Przykładem takich inicjatyw są:

- Artes Creativo – program skierowany do dzieci i młodzieży zachęający do aktywnego uczestnictwa w kulturze wysokiej,
- Szperacz jest programem mającym na celu badanie potrzeb kulturalnych, zmian kulturowych w regionie, lokalnego rynku kultury i gospodarki, a także związków między tymi dziedzinami,
- PROkultura – to ogólnopolski program szkoleniowo-rozwojowy, którego celem jest upowszechnienie i kreowanie nowych form zarządzania w kulturze, marketingu i public relation,
- Pasje – program, którego istotą jest rozwijanie zainteresowań kulturalnych dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Skarbonka Kultury – ma wspierać organizacje pozarządowe oraz inne instytucje w zakresie budowy długofalowych projektów kulturalnych oraz pozyskiwania funduszy na ich realizację,

- ❑ Eksploatator Dziedzictwa – program mający na celu promocję obiektów regionalnego dziedzictwa kulturowego,
- ❑ IMPRESart – działalność impresaryjna Beceku.

W Bytomskim Centrum Kultury w 2008 r. odbyło się łącznie 375 imprez, z czego 247 zorganizowało Bytomskie Centrum Kultury, a 128 imprez to wynajmy i użyczenia.

Imprezy obejrzało 82 000 osób oraz około 10 000 podczas imprezy plenerowej, jaką jest Święto Bytomia i ponad 10 000 podczas Nocy Świętojańskiej.

W 2008 r. Bytomskie Centrum Kultury z powodzeniem zrealizowano kolejne edycje imprez cyklicznych tj.:

- ❑ Scenę Familijną – przedstawienia teatralne dla dzieci,
- ❑ BCKino – Klub Filmowy, Młodzieżowa Akademia Filmowa, Bajkowe BCKino, przeglądy filmowe i retrospektywy, spotkania z twórcami filmowymi,
- ❑ Klub Zielonej Żyrafy – cykl warsztatów dla dzieci i rodziców,
- ❑ III Zimową Feriadę Filmową,
- ❑ VI Festiwal Teatralny dla Dzieci „Maskarada”,
- ❑ Hartowanie Teatrem,
- ❑ Festiwal Teatralny „Teatromania”,
- ❑ II Bytomską Jesień Literacką,
- ❑ XIV „Jesienne spotkania”.

Ponadto w BCK-u odbyło się wiele innych przedsięwzięć, z których na szczególną uwagę zasługują:

- ❑ Koncert Noworoczny w wykonaniu Jana Ptaszyna Wróblewskiego,
- ❑ Kino Dalekiego Wschodu,
- ❑ Wieczór kabaretowy,
- ❑ Oskarowy Weekend,
- ❑ Koncert Krzysztofa Daukszewicza,
- ❑ Festiwal Poezji Zbigniewa Herberta,
- ❑ Juwenalia Bytomskie – Maraton Filmowy,
- ❑ Artystyczne Dni Izraela,
- ❑ Wiosenne Szantowisko,
- ❑ Wystawa Prac Plastycznych Bytomskiego Koła Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym,
- ❑ Wystawa Plakatu Teatralnego i Spotkania z Filmem Latinoamerykańskim,
- ❑ Festiwal Piosenki Poetyckiej „Kwiaty na Kamieniach”,
- ❑ BeCeKoBus,
- ❑ Krawiecka Art Pasaż,
- ❑ Wystawa Fotografii Martina Langer „Być Tomem Życia”,
- ❑ Koncert zespołu Feel,
- ❑ Halloween,
- ❑ Monodram „Belfer” w wykonaniu Wojciecha Pszoniaka,
- ❑ Muzy 2008 uświetnione koncertem Grzegorza Turnaua oraz Andrzeja Sikorowskiego,
- ❑ Wystawa Marcina Mazurowskiego,
- ❑ Koncert Olega Kireyeva,
- ❑ Koncert Michała Bajora,
- ❑ Warsztaty filmowe: „produkcja filmu – jak to się robi”,
- ❑ Bluesowe Andrzejski w Beceku,
- ❑ Występ kabaretu Ani Mru Mru,
- ❑ Koncert Natalii Lebedeviej.

Fot. nr 19: Fragment spektaklu pt.: „Klimakterium” w BCK

Śląski Teatr Tańca

Jest instytucją, która tworzy nowe produkcje artystyczne w dziedzinie tańca współczesnego, szkoli nową generację polskich tancerzy i choreografów, a także upowszechnia twórczość w dziedzinie tańca współczesnego w kraju.

Śląski Teatr Tańca stał się jednym z najbardziej aktywnych ośrodków tańca współczesnego i sztuk teatralnych w Polsce. Rozwija, organizuje i produkuje krajowe i międzynarodowe spektakle oraz działania artystyczne. Jest siłą napędzającą rozwój tańca współczesnego w Polsce, tworząc odpowiednią atmosferę dla tancerzy, choreografów i twórczych artystów, którzy przełamują ustalone, tradycyjne wzorce eksperymentowania, rozwijania i uczestniczenia w ewolucji polskiego ruchu tanecznego.

Najważniejszą imprezą zorganizowaną przez ŚTT w 2008 r. była XV Międzynarodowa Konferencja Tańca Współczesnego i Festiwal Sztuki Tanecznej. W warsztatach odbywających się podczas konferencji uczestniczyło 2000 osób. W ramach festiwalu przeprowadzono następujące projekty społeczne:

- ❑ Międzynarodowe Warsztaty Tańca Integracyjnego dla osób niepełnosprawnych ruchowo;
- ❑ Warsztaty Terapii przez Ruch;
- ❑ Taneczne Lato - adresowane do dzieci ze środowisk defaworyzowanych;
- ❑ Seniormovement – warsztaty dla osób starszych.

W projektach tych udział wzięło 660 osób.

Przez cały 2008 r. ŚTT realizował warsztaty, spośród których wyróżnić należy m.in.:

- ❑ Ogólnopolskie Warsztaty Tańca Współczesnego,
- ❑ Małą Konferencję Tańca,
- ❑ Warsztaty Pisania o Tańcu,
- ❑ Seminarium Menedżerów Sztuki.

Fot. nr 20: Fragment spektaklu pt.: „Przelotnie” prezentowanego na deskach ŚTT

Zespół ŚTT zorganizował również Prezentację Teatrów Tańca, którym towarzyszyły:

- ❑ I Ogólnopolski Turniej Tańca Street Dance o Nagrodę Galerii Agora;
- ❑ Pokonkursowa Wystawa Prac Laureatów Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego na Projekt Plakatu XV Międzynarodowej Konferencji Tańca Współczesnego i Festiwalu Sztuki Tanecznej.

W 2008 r. spektakle przygotowywane przez ŚTT obejrzało łącznie 18 335 widzów, w comiesięcznych warsztatach uczestniczyło 300 osób, zaś w zajęciach regularnych 200 osób.

W porównaniu do lat poprzednich frekwencja podczas spektakli ŚTT wyglądała następująco:

- ❑ w 2005 r. spektakle obejrzało 10 000 osób,
- ❑ w 2006 r. - 28 300 osób,
- ❑ w 2007 rr. - 11 473 osoby.

Miejska Biblioteka Publiczna

Jest samorządową instytucją kultury, działającą na rzecz społeczności lokalnej miasta poprzez gromadzenie, opracowywanie, przetwarzanie i udostępnianie źródeł oraz zasobów wiedzy utrwalonych i rozpowszechnianych w różnych formach i na różnych nośnikach. W skład MBP wchodzi:

- ❑ Dział informacji, marketingu i promocji z informatorium, pracownią historii Bytomia i informacji regionalnej,
- ❑ Dział udostępniania zbiorów z czytelnią ogólną, wypożyczalnią literatury beletrystycznej, wypożyczalnią literatury popularnonaukowej oraz wypożyczalnią zbiorów audiowizualnych,
- ❑ Dział literatury dla dzieci i młodzieży,
- ❑ Dział sieci terytorialnej z 10 placówkami filialnymi oraz 1 punktem bibliotecznym.

Księgozbiór biblioteki na koniec 2008 r. liczył 312 549 wol., w tym:

- literatury pięknej i dla dorosłych 129 349 wol.,
- literatury pięknej dla dzieci i młodzieży – 43 859 wol.,
- literatury popularno-naukowej – 139 341 wol.

W 2008 r. zakupiono 3 908 woluminów na łączną kwotę 86 444,18 zł, z czego z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono 3 467 wol. na łączną kwotę 76 000,00 zł, a ze środków samorządowych zakupiono 441 wol. na łączną kwotę 10 444,18 zł.

W wypożyczalniach zarejestrowano 8094 czytelników, którzy odwiedzili bibliotekę 67 166 razy wypożyczając na zewnątrz 210 632 wol. W czytelniach zarejestrowano 1 667 odwiedzin, udostępniono na miejscu 3 180 wol., z Internetu skorzystało 439 użytkowników, udzielono 1 396 informacji.

Ogółem w 2008 r. wypożyczono 210 632 wol., liczba wypożyczeń na jednego czytelnika wynosiła 26,02 wol.

Analizując wyniki czytelnictwa za rok 2008 w placówkach filialnych i agendach udostępniania odnotowano spadek, którego główną przyczyną było:

- zamknięcie od lipca 2007 r. gmachu głównego MBP w związku z remontem,
- zamknięcie dwóch placówek filialnych Nr 12 i 22 z powodu remontu,
- zamknięcie dziewięciu placówek filialnych na okres miesiąca w ciągu roku z powodu kontroli materiałów bibliotecznych.

W porównaniu do lat ubiegłych statystyki przedstawiają się następująco:

Tabela nr 37: Statystyki wypożyczeń i księgozbiorów Biblioteki Śląskiej w latach 2005-2008

	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ilość wypożyczeń ogółem	358 904 wol.	295 271 wol.	210 632 wol.
Ilość wypożyczeń na 1 czytelnika	20 wol.	19,40 wol.	26,02 wol.
Stan księgozbioru	312 771 wol.	313 170 wol.	312 549 wol.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu UM w Bytomiu

Biblioteka bytomska jest również inicjatorem wielu działań kulturalnych, edukacyjnych i promocyjnych. Przeprowadzono 42 lekcje biblioteczne, 2 wycieczki po bibliotece, 13 konkursów, 3 festyny, 4 spotkania autorskie, 52 zajęcia z dziećmi w czasie ferii i wakacji, 31 zajęć z chorymi w szpitalu, 6 prelekcji oraz bal karnawałowy.

Galerie Sztuki

Na różnorodność oferty kulturalnej miasta wpływa również działalność innych placówek kulturalnych tj. galerie sztuki. Na terenie Bytomia swoją działalność prowadzą:

- Galeria Rotunda Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- Galeria pod Czaplą, która w 2008 r. zaprezentowała:
 - wernisaż prac malarskich i fotograficznych słuchaczy Akademii Weekendowej działającej przy Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach,
 - wernisaż prac plastycznych Akademii Weekendowej – po plenerze w Toskanii,
 - poplenerowy wernisaż prac Akademii Weekendowej połączony ze spotkaniem z okazji otrzymania przez Panią Ewę Blaut tytułu Bytomianki Jesieni 2008 – wystąpili m. in. soliści Opery Śląskiej w Bytomiu,
 - W restauracji przez cały rok można oglądać wystawy prac plastycznych, fotografii, rzeźby uczestników plenerów Art. Blaut Academy oraz Akademii Weekendowej.
- Galeria herbaciarnia Fanaberia pokazała:
 - wystawę zbiorową pt. "Plakat" studentów PWSI,
 - wystawę fotografii Aleksandry Korzus pt. "Z kobietą przez XX wiek",
 - wystawę fotografii Anny Lorenc pt. "Cyfrowe mięso",

Fot. nr 21: Impreza pn.: „Indiańskie Lato” w MBP

- Galeria Od Nowa 2 uczestniczyła w ogólnopolskim projekcie „Kryształowe okna” upamiętniającym wydarzenia Nocy Kryształowej. Praca została wykonana na dużej tafli szklanej,
- Galeria Stalowe Anioły jak co roku zorganizowała IX FESTIWAL SZTUKI WYSOKIEJ pt. „MARZYCIELE...”. Festiwal trwał 2 dni. Obok wystaw odbyły się koncerty muzyczne i przedstawienia teatralno-taneczne, mające charakter eksperymentalny łącząc dźwięk, obraz i ruch. W ramach festiwalu organizowany jest konkurs dla młodych artystów obejmujący takie dziedziny plastyczne jak: malarstwo, grafika, fotografia, rzeźba.

W 2008 r. galeria przygotowała również akcję "Marzenie do nieba", która polegała na wysłaniu przez mieszkańców miasta swoich marzeń w kierunku nieba za pomocą baloników wypełnionych helem,

- Galeria Pod Sztrychem Młodzieżowego Domu Kultury nr 1 w Bytomiu,
- Galeria Spółdzielni Pracy Artystów Plastyków „Plastyka”,
- Galeria "Suplement",
- Śląska Galeria Sztuki & Studio Artystycznych Realizacji w 2008 r. zorganizowały następujące projekty:
 - „Horse Power” Promocja KOŃtrowersyjne KOŃkursy KOŃferansjera czyli KOŃdensacja Zabawy,
 - "Programowanie Przyszłości z Wróżką",
 - "Coctail Art Party",
 - "Fotografie z Suplementem" - wystawa prac Rity Marii Dubas,
 - wystawa towarzysząca II Piknik Gospodarczy "Legenda Śląska",
 - Inauguracja Sezonu Artystycznego Zpit "Śląsk", której towarzyszyła wystawa pt. "Pejzaż Śląski",
 - wystawa poplenerowa podczas Świąt Zpit "Śląsk",
 - Masztalscy z Gośćmi w Galerii - realizacja programu dla TV Silesia pt.: "A Nom Sie To Podobo",
 - "Śląsk w Ramach"- wystawa malarstwa Jana Bembenisty,
 - "Teatr Magiczny"- wystawa obrazów Dariusza Milińskiego,
 - aukcja dzieł sztuki podczas balu prezydenta miasta Bytomia,
 - wystawa malarstwa Dariusza Milińskiego i Andrzeja Wiśniewskiego.

- Centrum Sztuki Współczesnej „Kronika” :
CSW Kronika zrealizowało łącznie 9 wystaw głównych oraz 2 wystawy w meeting roomie, 6 dyskusji w ramach „Kroniki Idei”, 8 spotkań w ramach „Klubu Krytyki Politycznej”. Ponadto Kronika zrealizowała 5 odsłon projektu artystycznego „Pokój do wynajęcia”, zaś 1 wydarzenie - Piknik Kroniki - odbyło się w przestrzeni miasta tj. w Parku im F. Kahla.

Ogółem w imprezach organizowanych przez CSW Kronika uczestniczyło 4733 osoby.

Od początku 2008 r. kontynuowano cykle zdarzeń, które w sposób istotny poszerzyły ofertę programową Kroniki:

- Warsztaty plastyczno - edukacyjne dla dzieci i młodzieży,
- Cykl Muzyczny PARTYtura, prezentujący zjawiska z pogranicza muzyki i sztuki współczesnej (4 edycje),
- Program rezydencyjny Kroniki.

CSW Kronika rozpoczęła i kontynuowała projekty edukacyjne, takie jak: Świetlica Sztuki (7 spotkań), Nowe Legendy Śląskie, K for K, wakacyjna świetlica sztuki „Wakacje z duchami” (408 uczestników), program wolontariacki oraz warsztaty edukacyjne prowadzone dla klas szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz licealnych (łącznie 45 klas), mające na celu wprowadzić widza w świat sztuki współczesnej.

Najważniejsze projekty wystawiennicze zrealizowane w 2008 r. przez Kronikę to: Andrzej Tobis, A-Z (Gabloty edukacyjne), Anna Konik, Our's Lady Forever, Sławomir Rumiak, Wyjazd, Piotr

Fot. nr 22: Zajęcia artystyczne dla dzieci „Świetlica sztuki” w CSW „Kronika”

Wysocki, Aldona, wystawa zbiorowa Muzeum Historii Nienaturalnej, Paweł Kulczyński, Dbaj o estetykę wyglądu, Łukasz Jastrubczak, Film noir, Jerzy Lewczyński & Mikołaj Długosz, Archeologie, Joanna Rajkowska, Camping oraz „Alfabet Kroniki” w Berlinie (24 wydarzenia – wystawy, spotkania, wydawnictwa, koncerty), który zgromadził kilka tysięcy widzów.

Ponadto zostało wznowione wydanie książki Artura Żmijewskiego „Drżące ciała” (wyd. drugie poszerzone; wspólnie z wydawnictwem Krytyki Politycznej) oraz została wydana wizualna książka przygodowa o losach Kroniki „Raport Kroniki”.

Na uwagę, ze względu na swój niestandardowy charakter oraz sukces frekwencyjny, zasługują także:

- Wystawa dla najmłodszych i nie tylko „Noc Polarna”, która łącznie z wernisażem zgromadziła 954 widzów.
- Piknik Kroniki „Pochwała lenistwa” w Parku Miejskim im. F. Kahla w Bytomiu – artystyczne zdarzenie otwarte dla mieszkańców naszego miasta, na które złożyły się warsztaty architektoniczne oraz gry i zabawy dla dzieci, koncerty.

W 2008 r. CSW Kronika otrzymała I nagrodę w konkursie „Śląska rzecz” za wydawnictwo „Oskar Hansen’s MOMA”, a także miał miejsce wyjazd dzieci ze „Świetlicy Sztuki” do Białegostoku na I dziecięcą rezydencję sztuki, której efektem była realizacja filmu.

MUZY

Muzy - bytomskie nagrody kulturalne - za całokształt osiągnięć w dziedzinie kultury w 2008 r. przyznano:

- Katarzynie Aleksander-Kmieć,
- Ewie Blaut,
- Joannie Kściuczyk-Jędrusik,
- Józefowi Słodczykowi,
- Adamowi Wesołowskiemu.

Nagrodę tę przyznaje się w kategorii osiągnięć twórczych, upowszechniania i zarządzania kulturą, osobom działającym na terenie Bytomia lub związanym z miastem, profesjonalistom lub amatorom, za konkretne osiągnięcia lub za całokształt twórczości, również zespołowo.

Fot. nr 23: Uroczystość wręczenie Medali Miasta Bytomia

Medale Miasta Bytomia

Medalami Miasta Bytomia za osiągnięcia kulturalne i społeczne w 2008 r. uhonorowani zostali:

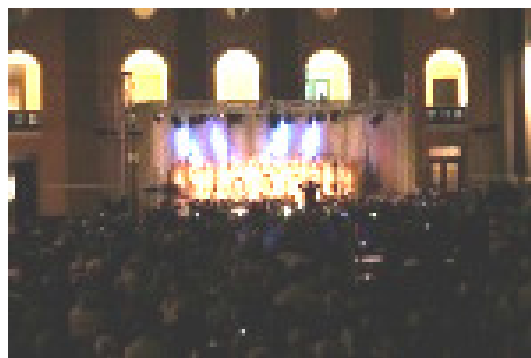
- Jarosław Baranowski,
- Damian Bartyła,
- Janusz Binkiewicz,
- Wacław Tomaszewski,
- Wspólnota Amazonek Ostoją.

Organizatorami imprez kulturalnych w Bytomiu oprócz jednostek kultury i samorządu gminy są również organizacje pozarządowe oraz inne podmioty dofinansowane w otwartych konkursach ofert

na zadania publiczne miasta Bytomia. W 2008 r. wydatkowano na zadania publiczne w dziedzinie kultury 240 tys. zł. Do najważniejszych projektów przeprowadzonych w 2008 r. zaliczyć należy:

- Międzynarodowy Dzień Tańca na Śląsku - 29 kwietnia 2008 r., którego koordynatorem było Stowarzyszenie Pro Arte,
- Juwenalia Bytomskie 2008, zorganizowane przez bytomskich studentów oraz Stowarzyszenie Twórczego Rozwoju STREFA,
- Festiwal Kultury Chrześcijańskiej „Z Franciszkiem przez życie” z okazji jubileuszu 750-lecia przybycia Zakonu Braci mniejszych - Franciszkanów do Bytomia, zorganizowany przez Zakon Braci Mniejszych,
- VII Festiwal Muzyki Nowej oraz cykl koncertów pt. „Nie dla Elizy - Beethoven i arcydzieła XX wieku”,

- ❑ To jest taki dom zaklęty, w którym grają instrumenty – cykl koncertów dla dzieci, którego organizatorem było Śląskie Towarzystwo Muzyczne,
- ❑ III Letni Festiwal Arcydział Kameralistyki wokół Schuberta i Brahmsa zorganizowane przez Śląskie Towarzystwo Muzyczne,
- ❑ Festiwal Ad Dei Gloriam oraz Tydzień Kultury Chrześcijańskiej pod hasłem „Bądźmy uczniami Chrystusa” zorganizowane przez Parafię Rzymsko-Katolicką św. Jacka w Bytomiu,
- ❑ Gala Verdiego w Elektrociepłowni Szombierki zorganizowana przez Fundację dla Śląska, Wśród innych imprez na szczególną uwagę zasługują:
- ❑ V Parada Pojazdów Zabytkowych oraz IV Ogólnopolski Zlot Pojazdów Militarnych organizowane przez Wydział Komunikacji Urzędu Miejskiego w Bytomiu,
- ❑ IV Dni Bytomskich Organizacji Pozarządowych, które były wynikiem pracy organizacji pozarządowych działających na terenie Bytomia.

Fot. nr 24: Gala Verdiego w EC Szombierki

Ochrona obiektów zabytkowych 2008

Na terenie Bytomia do rejestru zabytków wpisanych jest 59 obiektów z zakresu zabytków nieruchomych tj. budynki i budowle, parki, stanowiska archeologiczne, cmentarze. Zaś z zakresu zabytków ruchomych w Bytomiu znajdują się 3 pojedyncze obiekty i 5 zespołów wyposażenia.

Tabela nr 38: Ilość obiektów objętych wpisem do rejestru zabytków w latach 2005-2008

Obiekty wpisane do rejestru zabytków				
	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ilość obiektów nieruchomych	57	57	59	59
Ilość obiektów ruchomych	8	8	8	8

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Ochrony Zabytków UM w Bytomiu

W 2008 r. dokonano zmiany decyzji o wpisie kościoła pod wezwaniem św. Jacka w Bytomiu na decyzję o wpisie kościoła Świętego Jacka w Bytomiu - Rozbarku wraz z murowanym ogrodzeniem od ulicy Stanisława Witczaka, biegnącym wzdłuż wschodniej granicy działki numer 34 oraz działki numer 33.

Ze środków budżetu gminy przeprowadzono kompleksową konserwację wnętrza kaplicy cmentarnej usytuowanej na Cmentarzu Mater Dolorosa przy ul. Piekarskiej w Bytomiu.

Fot. nr 25: Zabytkowy kościół św. Jacka

Poza tym na terenie Bytomia przeprowadzono również prace w obrębie następujących nieruchomości:

- ❑ kamienica przy ul. Wrocławskiej 62,
- ❑ kamienica przy ul. Dworcowej 11,
- ❑ kamienica przy ul. Gliwickiej 31,
- ❑ budynek Muzeum Górnośląskiego na Placu Jana III Sobieskiego 2,
- ❑ budynek Biblioteki Miejskiej na Placu Jana III Sobieskiego 3,
- ❑ budynek Zespołu Szkół Mechaniczno-Samochodowych na Placu Jana III Sobieskiego 1,
- ❑ budynek przy Placu Akademickim 5,
- ❑ kamienica przy ul. Katowickiej 58,
- ❑ kamienica przy ul. Jainty 12,

- ❑ kościół św. Jacka – konserwacja dwóch obrazów św. Barbary i rzeźby Jana Nepomucena, rewaloryzacja zieleni.

Rozpoczęto działania remontowe w następujących obiektach zabytkowych:

- ❑ kamienica przy Placu Grunwaldzkim 10,
- ❑ kamienica przy ul. Piłsudskiego 53,
- ❑ kamienica przy ul. Jagiellońskiej 1,
- ❑ kamienica przy ul. Podgórnej 9,
- ❑ kamienica przy ul. Katowickiej 29,
- ❑ kamienica przy ul. Kwietniewskiego 7,
- ❑ kościół św. Trójcy – pełna konserwacja elewacji.

Ponadto przeprowadzono:

- ❑ rewaloryzację terenu przed Urzędem Miejskim w Bytomiu, na terenie Parku Miejskiego wpisanego do rejestru zabytków,
- ❑ wyeksponowanie zabytkowej powierzchni z kostki brukowej na Placu Jana III Sobieskiego.

4.7 Sport i rekreacja

W 2008 r. w Bytomiu odbyło się szereg imprez sportowo-rekreacyjnych spośród których wymienić należy:

- ❑ Międzynarodowy Zawodowy Turniej Mężczyzn CHALLENGER 2008,
- ❑ Międzynarodowy Turniej Judo z okazji Święta Niepodległości o Puchar „Liberty”,
- ❑ Dzień Otwarty Obwodnicy Północnej - Wyścig na 1 /4 mili,
- ❑ V Międzynarodowy Festiwal Plastikowych Modeli Redukcyjnych,
- ❑ XV Międzynarodowy Turniej Piłki Wodnej Młodzików o „Puchar Niepodległości”,
- ❑ XV Międzynarodowy Turniej „Czarne Diamenty” „”,
- ❑ Cykl imprez sportowych rangi Mistrzostw Bytomia dla wszystkich typów szkół”,
- ❑ II otwarty Memoriał Piłki Koszykowej im. Prof. Antoniego Witkowskiego ,
- ❑ II Otwarte Mistrzostwa Bytomia Szkół Ponadgimnazjalnych w piłce plażowej,
- ❑ XVIII Igrzyska Szkół Specjalnych województwa śląskiego – Międzynarodowy Integracyjny Turniej Piłki Nożnej”,
- ❑ Płyniemy po medal 2008,
- ❑ XI Zawody o Puchar Prezydenta Bytomia w Kata dzieci i juniorów,
- ❑ Finał Pucharu Polski Seniorów i Juniorów w łucznictwie,
- ❑ V Runda Ekstraklasy Kobiet i Mężczyzn i 1 Ligi Kobiet i Mężczyzn w łucznictwie,
 - ❑ VII Międzynarodowy Puchar Śląska w rugby „7” do lat 17,
 - ❑ Nadzwyczajna Spartakiada dzieci i młodzieży,
 - ❑ Organizacja cyklu imprez (zawodów) wędkarskich,
 - ❑ Sztafeta pokoleń – festyn sportowy z okazji 80-lecia sekcji piłki nożnej,
 - ❑ Lato z tenisem stołowym,
 - ❑ Akcja „Przewodnik czeka” dla młodzieży i mieszkańców Bytomia,
 - ❑ Spęd jurajski – rajd harcerski ZHP,
 - ❑ VIII Międzynarodowy Turniej Juniorów i Seniorów w ju-jitsu.

Fot. nr 27: Zawody łucznicze na stadionie w Szombierkach

Fot. nr 26: Rozgrywki o „Puchar Niepodległości”

Również Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bytomiu zorganizował 14 imprez sportowo – rekreacyjnych, w których wzięły udział 3 552 osoby.

Do najważniejszych imprez zalicza się:

- Bytomską NBA, w której udział wzięło 300 osób,
- Bytomski Cross Jesienny, który liczył 400 uczestników,
- Bieg Konstytucji 3 Maja liczący 400 uczestników,
- Cała Polska Biega edycja wiosenna, w której udział wzięło 350 uczestników,
- Turniej Piłki Nożnej OSIR CUP sezon 2008-2009, w którym udział bierze 200 uczestników.

Sportowe Laury Bytomia

Laureatami nagrody za osiągnięcia sportowe w 2008 r. zostali:

- Robert Krawczyk, Przemysław Matyjaszek i Janusz Wojnarowicz – judocy GKS „Czarni”,
- Małgorzata Ćwieniec – łuczniczka MLKS „Czarna Strzała”,
- Marek Pławgo – lekkoatleta,
- Damian Bartyła – prezes TS „Polonia” Bytom.

Fot. nr 28: Sportowe Laury Bytomia

Plebiscyt na najpopularniejszych sportowców i trenerów Bytomia roku 2008

Wyniki plebiscytu przedstawiły się następująco:

- I miejsce - bokser Damian Jonak,
- II miejsce - judoka Przemysław Matyjaszek,
- III miejsce - judoka Robert Krawczyk,
- IV miejsce - judoczka Ewa Konieczny,
- V miejsce - łuczniczka Małgorzata Ćwieniec,
- VI miejsce - narciarka wodna Anna Moś,
- VII miejsce - narciarka wodna Justyna Mazurkiewicz,
- VIII miejsce - judoka Janusz Wojnarowicz,
- IX miejsce – narciarz wodny Dawid Kazeł,
- X miejsce - łuczniczka Joanna Kamińska.

W plebiscycie na najlepszego trenera roku 2008 zwyciężył szkoleniowiec GKS „Czarni” Bytom Piotr Sadowski.

W 2008 r. Prezydent Bytomia nagrodił blisko setkę bytomskich sportowców na łączną kwotę 534 980,00 zł.

Na terenie Bytomia w 2008 r. aktywność sportowo-rekreacyjna była prowadzona na następujących obiektach zarządzanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz kluby i stowarzyszenia sportowo-rekreacyjne:

Tabela nr 39: Obiekty sportowe, na których prowadzona była aktywność sportowo-rekreacyjna

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba obiektów
1.	hale sportowe	3
2.	stadiony piłkarskie	6
3.	strzelnice	3
4.	kąpieliska kryte	2
5.	kąpieliska otwarte	1
6.	lodowisko sztuczne kryte	1
7.	korty tenisowe otwarte	22
8.	korty tenisowe kryte	4
9.	sezonowe lodowisko na Rynku	1

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu UM w Bytomiu

Ponadto obiektem sportowo-rekreacyjnym leżącym na terenie Bytomia, ale nie zarządzanym przez miasto są Dolomity Sportowa Dolina w Bytomiu - Suchej Górze. Ośrodek ten jest popularnym centrum sportów zimowych oraz kulturalnych imprez plenerowych, w tym Bytomskich Nocy Świętojańskich – przedstawień operowych w malowniczych plenerach ośrodka z udziałem tysięcy widzów.

Na terenie Miasta Bytomia działalność prowadzą:

- 47 stowarzyszenia kultury fizycznej,
- 1 stowarzyszenie zwykłe,

- 13 Uczniowskich Klubów Sportowych,
- 11 klubów sportowych działających w formie stowarzyszeń, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

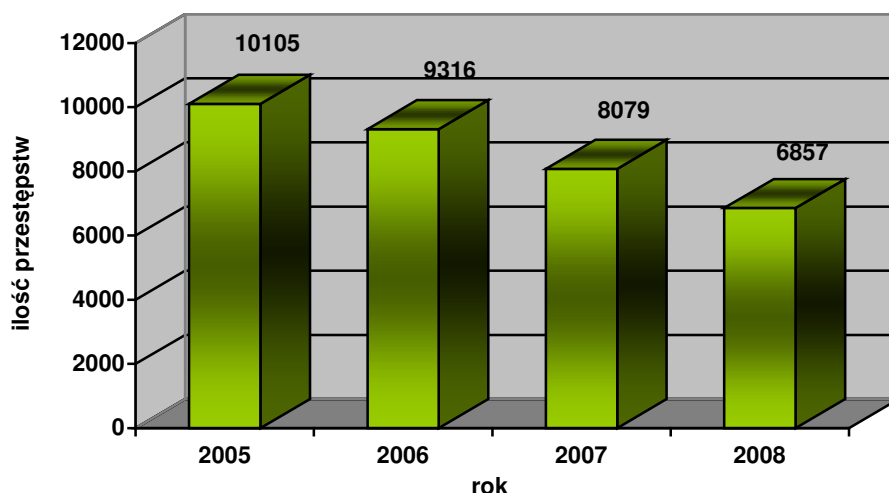
W 2008 r. w ramach współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi, wydatkowano na zadania publiczne dofinansowane w ramach otwartych konkursów ofert kwotę 109 tys. zł w dziedzinie kultury fizycznej oraz 58 tys. zł w dziedzinie turystyki.

4.8 Bezpieczeństwo Publiczne

Działania Komendy Miejskiej Policji

Analiza danych przekazanych przez Komendę Miejską Policji w Bytomiu wskazuje na poprawę stanu bezpieczeństwa miasta w porównaniu do lat poprzednich.

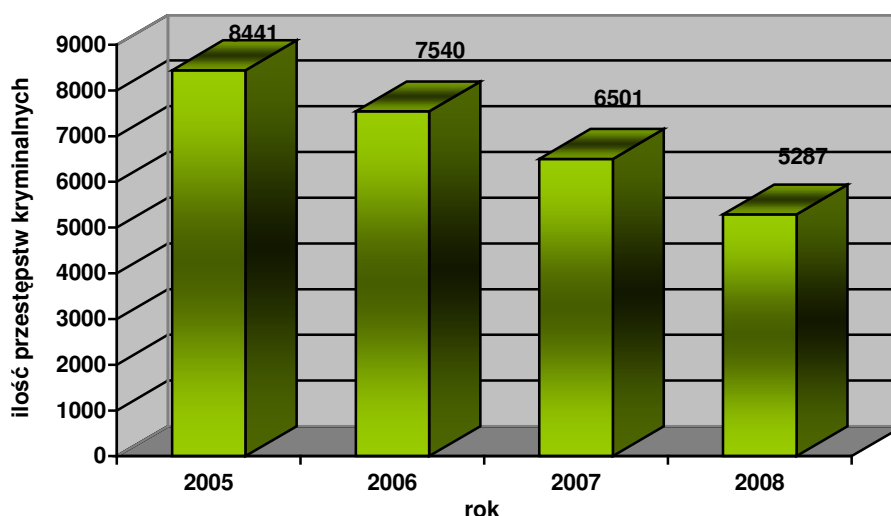
Wykres nr 30: Ilość przestępstw stwierdzonych na przestrzeni lat 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

W 2008 r., na terenie miasta, stwierdzono 6 857 przestępstw tj. o 1 222 (15,1%) mniej niż w 2007 r. Wśród przestępstw stwierdzonych 77,1% to przestępstwa o charakterze kryminalnym, jednak ilość tego rodzaju przestępstw systematycznie spada na przestrzeni ostatnich lat.

Wykres nr 31: Ilość przestępstw kryminalnych stwierdzonych na przestrzeni lat 2005-2008

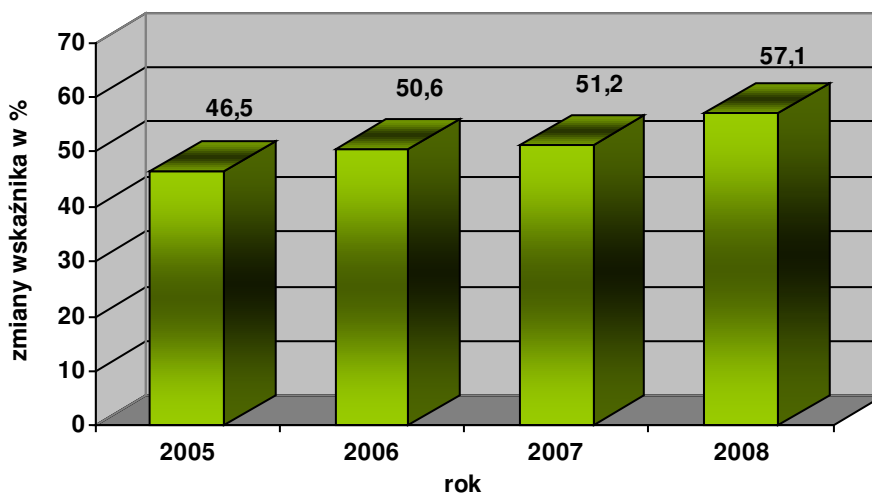
źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

Tabela nr 40: Liczba odnotowanych przestępstw na terenie Bytomia w 2008 r.

Przestępstwa	Postępowania wszczęte	Postępowania zakończone	Przestępstwa stwierdzone	Czyny nieletnich	Przestępstwa wykryte	Wskaźnik wykrywalności
Ogółem, w tym:	6 094	7 318	6 857	629	3 973	57,1 %
Kryminalne	4 600	5 710	5 287	617	2 478	46 %
Gospodarcze	824	863	955	1	907	95 %
Pozostałe	670	745	615	11	588	95,6 %

źródło: opracowano na podstawie danych KMP w Bytomiu

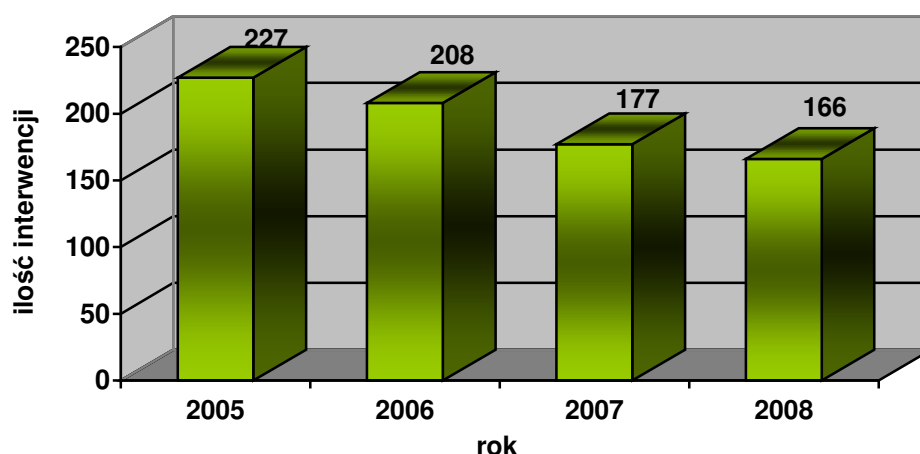
Jednocześnie nastąpił wzrost wykrywalności sprawców przestępstw z 51,2% w 2007 r. do 57,1% w 2008 r. Ponieważ wskaźnik ten jest zwykle traktowany jako miernik efektywności działań policji należy podkreślić, że wzrost ten ma charakter trwały na przestrzeni lat 2005-2008.

Wykres nr 32: Zmiany wskaźnika wykrywalności przestępstw na przestrzeni lat 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

Do Wydziału VII Grodzkiego Sądu Rejonowego w Bytomiu skierowano ogółem 1 115 wniosków o ukaranie, w tym m.in. wykroczenia przeciwko mieniu stanowiły 44,3 %, przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi na drogach 21,88 %, przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu 14,62%. W tym samym okresie nałożono 14 793 mandatów karnych, z tego 53,31 % dotyczyło wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi ruchu drogowego, 17,95 % dotyczyło wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości, a 7,45 % dotyczyło wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.

W roku 2008 na terenie Bytomia miało miejsce 166 wypadków tj. o 6,21% mniej niż w 2007 r. i 1 709 kolizji tj. o 9,41% więcej niż w 2007 r. Ogółem w 1 875 zdarzeniach drogowych 181 osób zostało rannych i 6 poniosło śmierć. Należy podkreślić, że ilość wypadków na drogach spada systematycznie od roku 2005.

Wykres nr 33: Ilość odnotowanych wypadków drogowych na przestrzeni lat 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMPSP w Bytomiu

Działania Straży Pożarnej

W 2008 r. na terenie Bytomia odnotowano 2 596 zdarzeń, w tym 1 098 pożarów, 1 498 miejscowych zagrożeń. W stosunku do roku 2007 nastąpił spadek wszystkich zdarzeń o 220 tj. o 7,81 %, przy czym liczba pożarów spadła o 12,23 %, natomiast liczba miejscowych zagrożeń spadła o 1,32 %.

Najczęstszą przyczyną odnotowanych pożarów była nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym (52,0%), natomiast najczęstszą przyczyną miejscowych zagrożeń były huragany i silne wiatry (14,5%).

Tabela nr 41: Struktura interwencji Straży Pożarnej na terenie miasta

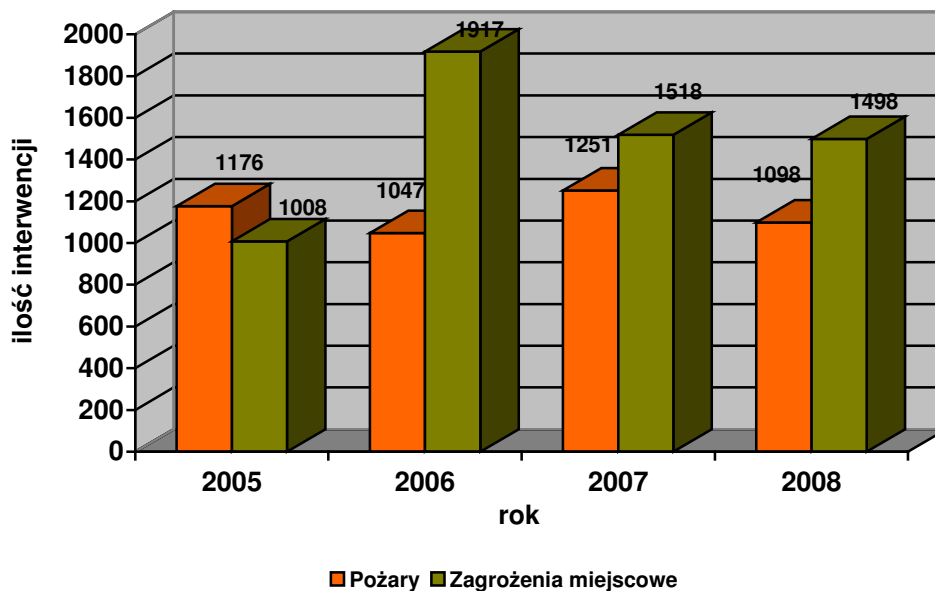
Lp.	Rodzaj zdarzenia oraz jego przyczyna	2008 r.	% udział
1.	Liczba zdarzeń ogółem, w tym:	2 596	100
2.	Pożary, w tym:	1 098	42,3
	- nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym	571	22,00
	- wady urządzeń instalacji elektrycznej (bez urządzeń grzewczych)	32	1,23
	- wady elektrycznych urządzeń grzewczych	1	0,04
	- wady urządzeń grzewczych na paliwo ciekłe	1	0,04
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń instalacji elektrycznych	8	0,31
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń elektrycznych	3	0,12
	- nieostrożność osób dorosłych w innych przypadkach	1	0,04
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych na paliwo stałe	1	0,04
	- podpalenia (umyślne), w tym akty terroru	376	14,48
	- inne przyczyny	104	4,01
3.	Miejscowe zagrożenie, w tym:	1 498	57,70
	- huragany, silne wiatry	218	8,40
	- gwałtowne opady atmosferyczne	123	4,74
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń elektrycznych	1	0,04

cd. Tabeli nr 41

- wady urządzeń elektrycznych	13	0,50
- wady urządzeń i instalacji gazowych	7	0,27
- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń gazowych	15	0,58
- nietypowe zachowanie się zwierząt/owadów	202	7,78
- nieumyślne działanie człowieka	18	0,69
- wady konstrukcji budowlanych	12	0,46
- nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych, budynków	14	0,54
- nieprawidłowa eksploatacja środków transportu	4	0,15
- wady środków transportu	6	0,23
- niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu	55	2,12
- uszkodzenie sieci instalacji przemysłowych, doprowadzających media komunalne technologiczne	6	0,23
- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych	4	0,15
- wady urządzeń mechanicznych	1	0,04
- wady urządzeń, instalacji elektrycznych	1	0,04
- celowe działanie człowieka	5	0,19
- akcje terrorystyczne	1	0,04
- inne przyczyny	792	30,51

Źródło: opracowanie na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu

Wykres nr 34: Ilość interwencji Straży Pożarnej na przestrzeni lat 2005-2008

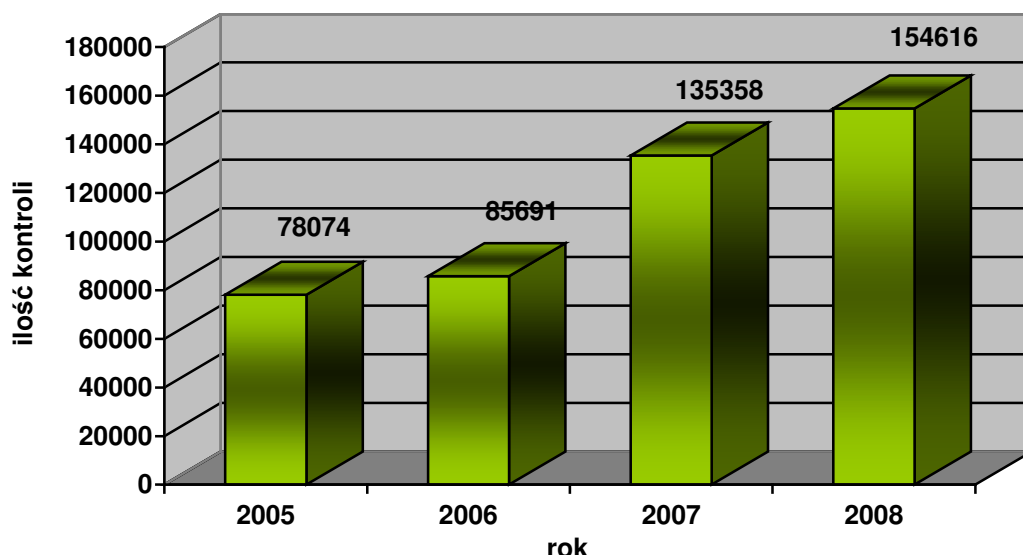

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMPSP w Bytomiu

Działania Straży Miejskiej

Funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili 154 616 kontroli, tj. o 14% więcej niż w roku poprzednim, ujawniając 23 755 uchybień. Udzielono 16 114 pouczeń, nałożono 7 457 mandatów karnych na łączną kwotę 994 700 zł oraz skierowano do sądu 168 wniosków o ukaranie.

Wykres nr 35: Ilość kontroli Straży Miejskiej na przestrzeni lat 2005-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych SM w Bytomiu

W omawianym okresie Straż Miejska przekazała Policji 38 spraw noszących znamiona przestępstw. Funkcjonujący w strukturze Straży Miejskiej Ośrodek Dyżurny Prezydenta w 2008 r. przyjął 9 574 skarg.

W okresie 2008 r. strażnicy miejscy prowadzili różnego rodzaju działania, w tym m.in.:

- ❑ „Bezpieczny kwadrat” – wspólne patrolowanie z Policją śródmieścia, w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z przestępczością lub wykroczeniami,
- ❑ „Bezpieczne wakacje” – profilaktyczne działania w rejonach zbiorników wodnych, ukierunkowane na identyfikowanie zagrożeń, związanych z kąpielą w miejscach niedozwolonych,
- ❑ współpraca z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, w ramach której funkcjonariusze zostali przeszkoleni z zasad pomocy przedmedycznej,
- ❑ współpraca z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, która polegała na rozprowadzaniu wśród ubogich dzieci darmowych biletów wstępu na odkryte kąpielisko,
- ❑ akcję „Straż Miejska Przedszkolakom” – cykl prelekcji utrwalających wśród dzieci postawy przedstawiające stosowne wzorce zachowań,
- ❑ kontrole miejsc zabaw i placów zabaw,
- ❑ kontrole bytomskich parków,
- ❑ kontrole terenów leśnych i przyleśnych,
- ❑ „Bądź świadomy i odpowiedzialny” – program profilaktyczno – edukacyjny, prowadzony w szkołach,

Fot. nr 29: Święto Straży Miejskiej na bytomskim Rynku

- ❑ kontrole pustostanów, budynków przeznaczonych do rozbiórki oraz innych miejsc potencjalnie niebezpiecznych,
- ❑ kontrole lokali gastronomicznych pod kątem sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim,
- ❑ obsługa, wspólnie z Policją, imprez kulturalno-rozrywkowych.

Pełnomocnik Prezydenta ds. bezpieczeństwa

Rok 2008 był drugim rokiem działania pełnomocnika Prezydenta ds. bezpieczeństwa. W ramach realizacji nałożonych na niego zadań współpracował i koordynował współpracę z Policją, Strażą Miejską oraz z innymi instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie działań związanych z poprawą bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.

Ponadto z inicjatywy Pełnomocnika Prezydenta ds. bezpieczeństwa został zorganizowany konkurs plastyczny „Kartka dla Babci i Dziadka”. Celem projektu było zapobieganie dokonywanym przestępstwom, których ofiarami są osoby starsze, a sam projekt został zgłoszony do konkursu o dofinansowanie w ramach Rządowego Programu Ograniczenia Przestępczości „Razem Bezpiecznie”.

Działania w zakresie zarządzania kryzysowego na terenie miasta

W zakresie zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej realizowano następujące zadania:

- ❑ Przeprowadzono ćwiczenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego pk. „Akwen-2008” z udziałem wszystkich członków Zespołu, kierowniczej kadry Urzędu Miejskiego oraz bytomskich zakładów pracy,
- ❑ W ramach posiedzeń Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego omawiano tematy:
 - organizacji akcji jodowej oraz zadania i obowiązki osób funkcyjnych wynikające z „Planu dystrybucji płynu Lugola na terenie miasta Bytomia”,
 - ocena przygotowania Ochotniczych Straży Pożarnych do działań w sytuacjach kryzysowych,
- ❑ Przeprowadzono szkolenia obsady etatowej Powiatowego Ośrodka Analizy Danych Alarmowania, wchodzącego w skład Systemu Wykrywania i Alarmowania Miasta,
- ❑ Kontynuowano modernizację Systemu Wykrywania i Alarmowania miasta min. poprzez zakup i włączenie do systemu akustycznej syreny alarmowej nowej generacji.

Fot. nr 30: Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego

Na szczególne podkreślenie zasługuje opracowanie i przedstawienie do zatwierdzenia Wojewodzie Śląskiemu, nowego „Planu Reagowania Kryzysowego Miasta Bytomia” oraz utworzenie i wyposażenie w niezbędny sprzęt Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego zlokalizowanego w KM PSP przy ul. Strażackiej 3.

5. ŚRODOWISKO NATURALNE

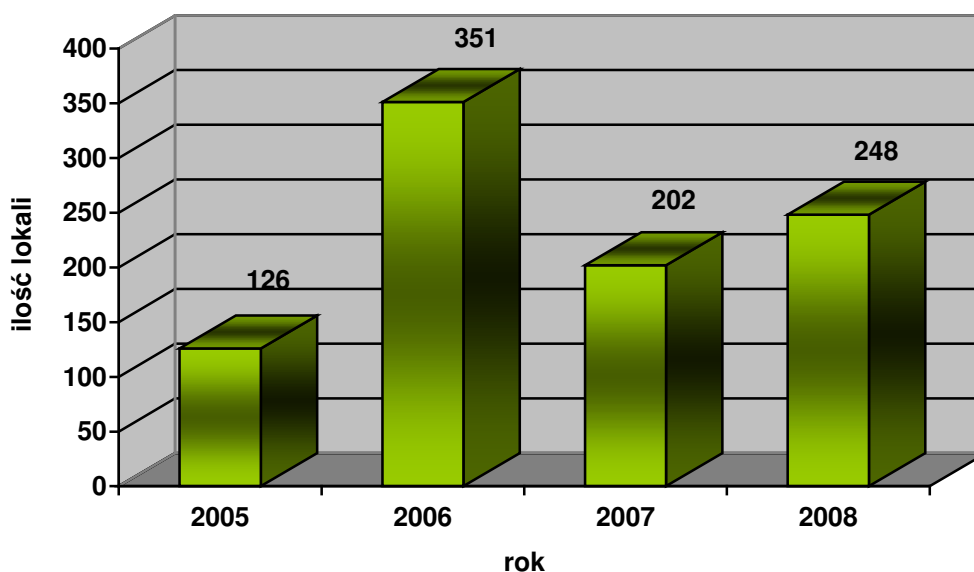
5.1 Działania na rzecz ochrony środowiska

W zakresie ochrony środowiska naturalnego na terenie Bytomia podejmowano działania mające na celu:

Ochronę powietrza atmosferycznego poprzez:

- refinansowanie modernizacji systemu ogrzewania (zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej IX/36/98 z dnia 23 marca 1998 r. z późn. zm.), 248 osobom fizycznym na łączną kwotę 246 564,00 zł.

Wykres nr 36: Ilość lokali mieszkalnych, w których refinansowano modernizację systemów ogrzewania na przestrzeni lat 2005-2008.

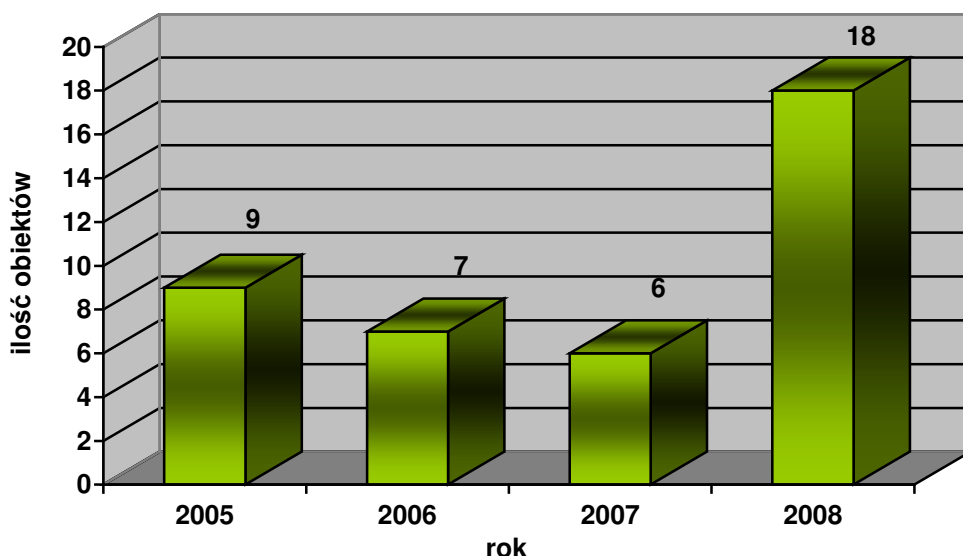

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ekologii UM w Bytomiu

- dofinansowanie ze środków Gminnego i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:
 - termomodernizacji budynku Przedszkola Miejskiego nr 4, 14, 54, 63 w Bytomiu,
 - termomodernizacji budynku Gimnazjum nr 11 w Bytomiu,
 - termomodernizacji budynku oraz likwidacja acekolu DPS Kombatant w Bytomiu,
 - termomodernizacji budynku II Liceum Ogólnokształcącego w Bytomiu,
 - termomodernizacji dachu budynku dziewcząt w Domu Dziecka nr 3 w Bytomiu,
 - termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej nr 6 w Bytomiu.
 - termomodernizacji oraz wymiana stolarki okiennej w budynku BCK w Bytomiu,
 - termomodernizacji budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Godulskiej 1, ul. Wojciechowskiego 7a,b,
 - termomodernizacji oraz usunięcie azbestu z budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Mochnackiego 31-37, ul. Strzelców Byt. 150, ul. Strzelców Byt. 148 a,b,c,d, ul. Strzelców Byt. 184, 184 a-f,
 - termomodernizację budynku Szpitala Specjalistycznego Nr 1 przy ul. Żeromskiego w Bytomiu.
 - termomodernizację (wymiana okien) w budynku Klubu Sportowego "Silesia" Miechowice.

Ilość obiektów, w których przeprowadzono termomodernizację znacząco wzrosła w porównaniu z poprzednimi latami.

Wykres nr 37: Ilość obiektów w których przeprowadzono termomodernizację lub termorenowację dzięki środkom GFOŚiGW lub PFOŚiGW na przestrzeni lat 2005-2008.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ekologii UM w Bytomiu

Poprawę gospodarki wodno-ściekowej:

W roku 2008, w związku z realizowaniem, w ramach Funduszu Spójności, zadań projektu „Poprawa gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Bytom - Nr 2004/PL/16/C/PE/004”, odbywały się przetargi mające na celu wyłanianie wykonawców poszczególnych realizowanych zadań oraz podpisywane były umowy na ich realizację. Szczegółowe informacje nt. realizowanych zadań w ramach projektu znajdują się w rozdziale „Inwestycje w mieście”.

Ochronę przyrody poprzez:

- utworzenie Zespołu Przyrodniczo–Krajobrazowego pn. „Suchogórski Labirynt Skalny”. uchwałą z dnia 27 maja 2008 r. Rady Miejskiej w Bytomiu. która weszła w życie z dniem 30 lipca 2008 r. Dotychczas w naszym mieście na mocy rozporządzenia Wojewody Śląskiego utworzono jeden zespół przyrodniczo krajobrazowy pn. "Żabie Doły", który znajduje się na granicy Bytomia i Chorzowa. Ustanowienie takiej formy ochrony w drodze uchwały rady miejskiej nastąpiło po raz pierwszy. Suchogórski Labirynt Skalny to obszar lasu o powierzchni 19,84 ha, obejmujący fragment krajobrazu przyrodniczego o genezie poeksploatacyjnej na pograniczu Bytomia i Tarnowskich Gór, w rejonie ulic Wodczaka, Prywatnej i Obrońców Westerplatte w Suchoj Górze. Do unikatowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych tego terenu należą przede wszystkim: ukształtowanie terenu o zróżnicowanej rzeźbie genezy antropogenicznej, zbiorowisko muraw i lasów grądowych, a także duże zróżnicowanie gatunkowe flory, stanowiące ostoję bioróżnorodności.
- zasięgnięcie informacji z miejskich szkół i przedszkoli dotyczących zapotrzebowania na drzewa i krzewy i wprowadzenie możliwości zastępczych nasadzeń drzew i krzewów na terenach bytomskich szkół i przedszkoli przez przedsiębiorców, którzy otrzymali zezwolenia na usunięcie zieleni na prywatnych posesjach. W związku z powyższym sadzonki drzew i krzewów otrzymały:
 - Przedszkole Miejskie nr 9 przy ul. Obywatelskiej 1,
 - Przedszkole Miejskie nr 40 przy ul. Orzegowskiej 18,

Fot. nr 31: Suchogórski Labirynt Skalny

- Szkoła Podstawowa nr 9 przy ul. Matejki 15,
- Państwowe Szkoły Budownictwa oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Powstańców Śląskich 10,
- Przedszkole Miejskie nr 54 przy ul. B. Czecha 34,
- Zespół Szkół Policealnych przy ul. Wrocławskiej 120.

Edukację ekologiczną poprzez:

Zorganizowanie akcji Sprzątanie Świata - Polska 2008 pt.: „Sprzątamy lasy”. Pomocy w organizacji akcji udzieliły również: Miejski Zarząd Dróg i Mostów, Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Bytomiu, Liga Ochrony Przyrody, leśnicy z Nadleśnictwa Brynek, a przede wszystkim bytomska młodzież. Sprzątane były przede wszystkim otoczenia wszystkich terenów przyszkolnych i przedszkoli miasta Bytomia, rezerwat przyrody Segiet, lasy gospodarcze leśnictwa Stolarzowice i Górniki, otoczenie doliny trzech stawów w lesie Miechowickim, Ścieżka dydaktyczna-zabytkowe drzewa w Miechowicach, obszar chroniony Żabie Doły, Zabytkowy Park Fazaniec w Szombierkach, osiedlowe skwery. W akcji udział brało 30 przedszkoli oraz 33 szkoły, łącznie blisko - 6 tysięcy uczniów co przyczyniło się do zebrania imponującej ilości odpadów **79, 440 ton**.

Ponadto w ramach edukacji ekologicznej podjęto następujące działania:

- ❑ zorganizowano zbiórkę zużytych baterii i akumulatorów małogabarytowych przy współudziale bytomskich szkół i przedszkoli,
- ❑ rozpoczęto akcję doinformowania dzieci i młodzieży w zakresie selektywnej zbiórki odpadów,
- ❑ zorganizowano akcję zbierania przeterminowanych i nieużytecznych leków pn.: „Przeterminowane leki oddajemy do apteki”. Odbiorem leków z wyznaczonych aptek i utylizacją zajęła się specjalistyczna firma Centrum Ekologiczne Licencyjnych Technologii CELT Sp. z o.o. z Katowic. Pojemniki z nadrukiem :Przeterminowane leki” są ustawione w 6 aptekach na terenie miasta,
- ❑ rozpoczęto wydawanie biuletynu ekologicznego pn.: Eko-Składak opracowywany przez Centrum Edukacji Ekologicznej z Gimnazjum nr 13 oraz uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Bytomiu,
- ❑ kontynuowano nasadzenia zieleni w szkolnych ogrodach dendrologicznych we współpracy z Ligą Ochrony Przyrody w Bytomiu,
- ❑ w ramach obchodów Dni Ziemi 2008 w Bytomiu obchodzonych pod hasłem: „Chrońmy przyrodę dla człowieka, a nie przed człowiekiem”, zorganizowano akcję sprzątania takich terenów jak:
 - otoczenie zabytkowej ścieżki dydaktycznej w Lesie Miechowickim,
 - teren Suchogórskiego Labiryntu Skalnego,
 - Park Fazaniec w Szombierkach,
- ❑ zorganizowano szereg konkursów i projektów o tematyce przyrodniczej i ekologicznej:
 - XXIX Turniej Wiedzy Pożarniczej i Konkurs Plastyczny z zagadnieniami dotyczącymi ochrony środowiska organizowany przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu,
 - projekt „Zielone oblicze Bytomia” zorganizowany przez Młodzieżowe Centrum Edukacji Ekologicznej działające przy Gimnazjum nr 13 w Bytomiu. Projekt polegał na wykonaniu albumu zawierającego opis wraz z dokumentacją fotograficzną wybranego miejsca o cennych walorach przyrodniczych w mieście (grudzień 2007 do czerwiec 2008 r.),
 - Miejski Konkurs Ekologiczny „Drzewo” zorganizowany przez doradcę metodycznego biologii i przyrody Gminy Bytom – mgr Barbarę Świątek dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych,
 - wyłoniono LIDERA ROKU II edycji Programu Moje Czyste Miasto na III Otwartej Konferencji Ekologicznej Woda-Matka zorganizowanej przez Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympatyków Ekologii Zielona Ziemia z Radzionkowa. W II edycji programu (2007/2008) udział wzięło 46 placówek oświatowych z terenu Bytomia. Zebrano 38 ton makulatury, ok. 9 ton butelek PET

Fot. nr 32: Okładka biuletynu Ekologicznego „Eko-Składak”

i tonę zużytych baterii. Liderami Roku zostały: Przedszkole Miejskie nr 51, Szkoła Podstawowa nr 45 w Bytomiu, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 9 w Bytomiu,

- Międzyszkolny Konkurs Wiedzy Technicznej zorganizowany przez Zespół Szkół Specjalnych nr 6 w Bytomiu.

Ochronę powierzchni ziemi przed zapożarowaniem

Na terenie gminy podejmowane były w dalszym ciągu działania zmierzające do usuwania negatywnych skutków spowodowanych działalnością górnictwa i hutnictwa na terenach niekorzystnie przekształconych i gruntach, które utraciły swą wartość użytkową.

Powyższe działania dotyczyły głównie terenów dawnych zwałowisk odpadów pogórnich, zrehabilitowanych i zagospodarowanych w latach ubiegłych, a obecnie charakteryzujących się wysoką aktywnością termiczną. W ramach likwidacji zapożarowania na zwałowiskach podjęto czynności:

□ Na terenie dawnego zwałowiska odpadów pogórnich (hałda nr 4) położonego w Bytomiu przy ul. Piłkarskiej:

- wykonano dokumentację, pn. „Sprawozdanie dotyczące oszacowania ilości i rodzaju materiału zdeponowanego na hałdzie odpadów pogórnich w Bytomiu przy ul. Piłkarskiej”, luty 2008 r.,
- wykonano ekspertyzę pn.: „Badanie stanu aktywności termicznej hałdy odpadów powęglowych zlokalizowanej przy ul. Piłkarskiej w Bytomiu”, lipiec 2008 r., w celu określenia stopnia zagrożenia pożarowego na ww. obiekcie,
- przeprowadzono procedurę przetargową i zawarto umowę na realizację zadania pn.: „Likwidacja zapożarowania wraz z rekultywacją terenu dawnego zwałowiska odpadów pogórnich zlokalizowanego przy ulicy Piłkarskiej w Bytomiu”. W dniu 15 września 2008 r. przekazano teren w celu prowadzenia robót ziemnych polegających na gaszeniu ognisk pożarowych z równoczesnym ograniczeniem ich rozprzestrzeniania się oraz wykonaniem rekultywacji technicznej i biologicznej terenu pozwałowego.

Fot. nr 33: Hałda na ul. Piłkarskiej

□ Na terenie dawnego nadpoziomowego zwałowiska odpadów powęglowych o pow. ok. 11 ha przy ul. Szyby Rycerskie w Bytomiu (d. kopalni Łagiewniki):

- wykonano dokumentację, pn. „Sprawozdanie dotyczące oszacowania ilości i rodzaju materiału zdeponowanego na hałdzie odpadów powęglowych w Bytomiu przy ul. Szyby Rycerskie”,
- zlecono wykonanie ekspertyzy pn.: „Badanie stanu aktywności termicznej zwałowiska odpadów powęglowych zlokalizowanej przy ul. Szyby Rycerskie w Bytomiu”, w celu określenia stopnia zagrożenia pożarowego na ww. obiekcie i określenia sposobu zabezpieczenia zwałowiska, jak i terenów przyległych.

Ponadto w ramach działań związanych z ochroną środowiska na terenie gminy kontynuowano prace zmierzające do aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Bytomia oraz Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia.

5.2 Skutki eksploatacji górniczej

Zakłady górnicze prowadzące eksploatację na terenie Bytomia

W 2008 r. na terenie miasta funkcjonowały następujące zakłady górnicze:

- Kompania Węglowa S.A.: oddział KWK „Bobrek – Centrum” (byłe ZG „Bytom III” i ZG „Centrum”), oraz Oddział ZG „Piekary” (były ZG „Bytom II”), prowadząca eksploatację pod terenem miasta,
- Bytomska Spółka Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. Zakład KWK „Powstańców Śląskich-Bytom I” prowadząca likwidację byłych kopalń: „Bobrek - Miechowice” i „Centrum - Szombierki”,

„Powstańców Śląskich”, ZG „Bytom I” i ZG „Bytom II” oraz usuwanie zaległych szkód spowodowanych ruchem w/w zakładów górniczych.

Usuwanie zaległych szkód finansowane jest z dotacji budżetowych na naprawienie szkód wywołanych ruchem zlikwidowanych zakładów górniczych, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów i ze środków uzyskanych ze sprzedaży własnego majątku.

Ponadto Minister Środowiska w dniu 4 sierpnia 2008 r. przyznał firmie „EKO-PLUS” Sp. z o.o. w Katowicach Koncesję Nr 11/2008 na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Bytom I-1” objętego obszarem górniczym „Bytom VI” położonym na terenie miasta Bytomia. Koncesji udzielono na okres 7 lat. Złoże będące przedmiotem eksploatacji położone jest na południe od ul. Dąbrowa Miejska i na zachód od szlaku PKP Bytom – Tarnowskie Góry. Dotychczas nie rozpoczęto eksploatacji.

Wielkości i skutki wpływu eksploatacji górniczej w poszczególnych rejonach miasta

Śródmieście

W filarze ochronnym śródmieścia wybierano:

- ❑ pokład 510, warstwa przyspagowa, ścianą 8, wysokość 2,3 m, z podszadką hydrauliczną, na północ od ul. Powstańców Śląskich (pod terenem cmentarza i zachodnią częścią jednostki wojskowej),
- ❑ pokład 620, ścianą 1, na wysokość 1,7 m z zawalem stropu, pod terenem cmentarza komunalnego i osiedlem Północ.

Poza filarem ochronnym wybierano pokład 510, warstwa środkowa, ścianą 513, na wysokość 2,8 m, pod POD „Malwa” i pokład 620, ścianą 1, na wysokość 1,7 m, pod terenem POD „Zacisze”. Była to eksploatacja z zawalem stropu.

Kontynuowano pomiary geodezyjne (wysokościowe i długościowe) linii obserwacyjnych oraz wysokościowe wybranych obiektów budowlanych w okresach kwiecień-maj i październik-listopad.

Teren śródmieścia objęto dwoma cyklami pomiarów.

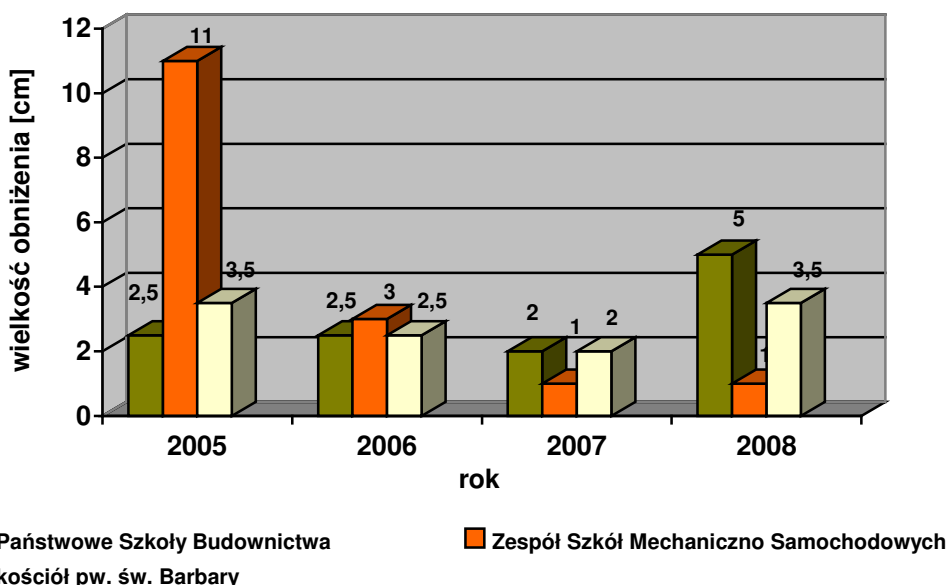
W okresie październik 2007 r. – kwiecień 2008 r. obniżenia maksymalne o wartości 20 cm wystąpiły w rejonie skrzyżowania ul. Dworskiej i ul. Odrzańskiej (poza obrysem terenu objętego ochroną) i 10 cm w rejonie skrzyżowania ul. Woźniaka i Powstańców Śląskich.

W okresie kwiecień-październik 2008 r. maksymalne obniżenie 14 cm stwierdzono na terenie jednostki wojskowej.

Obniżeniami w okresie od października 2007 - październik 2008 objęta została północna część śródmieścia od izoliny obniżeń o wartości 1 cm przebiegającej ul. Witczaka, Żeromskiego, Piekarskiej, Piłsudskiego i Strzelców Bytomskich. Maksymalne obniżenie o wartości 14 cm wystąpiło na skrzyżowaniu ul. Woźniaka i Powstańców Śląskich.

Obniżenia ważniejszych obiektów w 2008 r. wynosiły:

❑ budynek Urzędu Miejskiego	do 1,0 cm
❑ budynek Kąpieliska Krytego	do 0,5 cm
❑ Zespół Szkół Mechanicznych	do 1,0 cm
❑ Zespół Szkół Budowlanych	do 5,0 cm
❑ Szpital Wojewódzki Nr 4 Al. Legionów	do 2,0 cm
❑ Szpital nr 1 ul. Żeromskiego	do 1,0 cm
❑ Zajeżdźnia PKM	do 2,5 cm
❑ budynek kościoła św. Trójcy	do 0,5 cm
❑ budynek kościoła św. Krzyża	do 1,5 cm
❑ budynek kościoła św. Barbary	do 3,5 cm
❑ budynek kościoła św. Jacka	0,0 cm

Wykres nr 38: Obniżenia wybranych obiektów na przestrzeni lat 2005-2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMPSP w Bytomiu

Sumaryczne obniżenia od maja 1949 r. do października 2008 r. wynoszą 6,99 m. Położenie niecki nie uległo zmianie w stosunku do ubiegłego roku i usytuowane jest w rejonie budynku nr 14 przy ul. Piłsudskiego.

Odształcenia poziome zarówno w 2008 r. jak i za okres 1998-2008 nie przekraczają wartości I kategorii terenu górniczego.

Karb

W filarze ochronnym dzielnicy Karb w 2008 r. wybierano pokład 503, ścianą 2, na wysokość 3,0 m, w rejonie na zachód od ul. Celnej i Konstytucji do ul. Miechowskiej. Ściana ta prowadzona była jednocześnie w filarze szlaku PKP Bytom – Tarnowskie Góry.

Eksplorację prowadzono z zawałem stropu z doszczelnianiem zrobów pyłami dymnicowymi. Według pomiarów geodezyjnych prowadzonych w okresach półrocznych teren dzielnicy (w okresie listopad 2007 r.- listopad 2008 r.) obniżył się następująco:

□ rejon ul. Św. Marka	166 cm,
□ budynek Szkoły Podstawowej Nr 21	140 cm – 152 cm,
□ skrzyżowanie ul. Młodzieżowej z ul. Celną	135 cm,
□ ul. Łanowa	123 cm,
□ skrzyżowanie ul. Falistej z ul. Konstytucji	73 cm,
□ skrzyżowanie ul. Miechowskiej z ul. Konstytucji	27 cm,
□ budynek kościoła Dobrego Pasterza	1 cm

Wartości odształceń poziomych na podstawie pomiarów długościowych mieszczą się w wartościach I kategorii terenu górniczego w południowej części dzielnicy (na południe od ul. Miechowskiej) oraz w granicach II i III kategorii terenu górniczego w północnej części dzielnicy.

Miechowice

W filarze ochronnym dzielnicy Miechowice w 2008 r. eksploatowano:

- warstwę przyspagową pokładu 509, ścianą 99a, na wysokość 2,0 m pomiędzy ul. Dzierżonia i Frenzla (rejon stadionu „Silesia”),
- warstwę przyspagową pokładu 507, ścianą 72a, na wysokość 2,0 m, w rejonie ul. Matki Ewy i Styczyńskiego (eksploatację rozpoczęto w IV kwartale 2008r.).

Eksplorację prowadzono z zawałem stropu z doszczelnianiem zrobów pyłami dymnicowymi.

Pomiary wykonane w okresach półrocznych stwierdziły wystąpienie na powierzchni terenu od listopada 2007 r. do listopada 2008 r. następujące deformacje:

□ rejon skrzyżowania ul. Matki Ewy i ul. Frenzla	22 cm,
□ stadion „Silesia” Miechowice	84 cm,
□ skrzyżowanie ul. Frenzla z ul. Racjonalizatorów	2 cm,
□ skrzyżowanie ul. Frenzla z ul. Warszawską	2 cm,
□ budynek kościoła Św. Krzyża	7 cm,
□ budynek kościoła Bożego Ciała	6 cm,
□ budynek kościoła Ewangelicko – Augsburskiego	27 cm,
□ Szkoła Podstawowa Nr 33	11 cm,
□ część terenu na wschód od ul. Wolnego i Andersa	1-2 cm.

Wartości odkształceń poziomych w rejonie prowadzonej eksploatacji mieściły się w granicach dopuszczalnych dla I kategorii terenu górniczego. Na pozostałym terenie dzielnicy wartości odkształceń również poniżej I kategorii.

Realizacja zadań związanych z usuwaniem szkód górniczych

KW S.A Oddział KWK „Bobrek - Centrum” prowadziła remont w 123 obiektach, w tym awaryjnie w 26 obiektach. Remont zakończono w 100 obiektach z czego 19 to obiekty, gdzie szkody usuwano w trybie awaryjnym. Szkody usunięto w 28 budynkach mieszkalnych będących własnością gminy i wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy.

Zakończono remonty:

- w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 3 przy ul. Powstańców Śląskich,
- Przedszkolu Nr 29 przy ul. Czarneckiego 2,
- Przedszkolu Nr 37 przy ul. Falistej 2a,
- Przedszkolu Nr 43 przy ul. Stolarzowskiej 12.

Ponadto prowadzono roboty remontowe w trybie awaryjnym w budynkach Szkoły Podstawowej Nr 21 przy ul. Raclawickiej. Roboty te są kontynuowane.

Współfinansowano utrzymanie przepompowni ścieków oraz wód opadowych z niecek bezodpływowych.

Wystąpiło 10 awarii gazowych – 3 w śródmieściu i 7 w dzielnicy Karb oraz 5 awarii wodno-kanalizacyjnych w Karbiu, które usunięto na koszt kopalni.

Nakłady na usuwanie szkód, spowodowanych ruchem zakładu górniczego KWK „Bobrek – Centrum”, wynosiły 6,13 mln. zł.

BSRK Sp. z o.o. na usuwanie szkód górniczych w obiektach miasta wydatkowała dotację z budżetu państwa w wysokości 6 757 900 zł.

Środki te przeznaczone na:

- zwrot poniesionych nakładów na realizację 16 mieszkań po 50 m² w ramach budownictwa zastępczego na terenie miasta za kwotę 2 631 tys. zł., które to środki przeznaczone na remonty lokali socjalnych,
- naprawę budynku Sądu Rejonowego przy ul. Piekarskiej,
- naprawę budynku kościoła św. Trójcy przy ul. Piekarskiej,
- naprawę ul. Strzelców Bytomskich na odcinku od nr 40 do nr 50e,
- aktualizację dokumentacji dot. budownictwa zastępczego - wiadukt ul. Wrocławskiej,
- remont 6 budynków mieszkalnych oraz wypłatę zasądzonej kwoty za naprawę 2 budynków mieszkalnych,
- remont budynku Szkoły Podstawowej Nr 33 przy ul. Matki Ewy 9,
- naprawę budynku internatu przy ul. Smolenia 35,
- współfinansowanie utrzymania przepompowni ścieków oraz wód opadowych z niecek bezodpływowych.

5.3 Bytomski Park Przemysłowy

Fot. nr 34: Obiekty Bytomskiego Parku Przemysłowego

Bytomski Park Przemysłowy powstał we wschodniej części miasta, przy ulicy Siemianowickiej 98, na terenach po zrestrukturyzowanym przedsiębiorstwie państwowym - Zakładach Górniczo-Hutniczych Orzeł-Biały.

Projekt uzyskał dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach SPO-WKP, tj. Sektorowego Programu Operacyjnego - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006, Działanie 1.3: "Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm" w 75%, z budżetu Państwa w 12,5% oraz Gminy Bytom w 12,5 %. Całkowity koszt projektu wynosił 28,4 mln zł, w tym udział Gminy Bytom – 2,78 mln zł.

Bytomski Park Przemysłowy oddany do użytku 25 stycznia 2008 r. zajmuje obszar 4,6374 ha i obejmuje:

- ❑ 4 hale produkcyjno-magazynowe w systemie modułowym o łącznej powierzchni 10 186 m²,
- ❑ budynek zaplecza administracyjnego o pow. użytkowej ok. 368 m² (portiernia, sala konferencyjna),
- ❑ uzbrojenie terenu w sieci wraz z przyłączami: wodociągową, kanalizację sanitarną i deszczową, sieć ciepłowniczą, linie energetyczne N.N. oraz sieci teletechniczne,
- ❑ drogi wewnętrzne,
- ❑ place utwardzone i parkingi: 9 679 m²,
- ❑ grunty niezabudowane pod inwestycje: 15 000 m².

Na terenie BPP wg stanu na dzień 31.12.2008 r. wynajętych zostało 75 % powierzchni.

Do wynajęcia pozostała hala produkcyjna o powierzchni 2.601 m² podzielona na 3 moduły:

- ❑ pow. 865,83 m²,
- ❑ 872,23 m²,
- ❑ 863,60 m².

W każdym module znajduje się zaplecze socjalno – biurowe o pow. 93,37 m².

Działalność gospodarczą w BPP prowadzą 4 firmy, które zatrudniają 51 osób.

Spółką Zarządzającą BPP jest Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. w Katowicach.

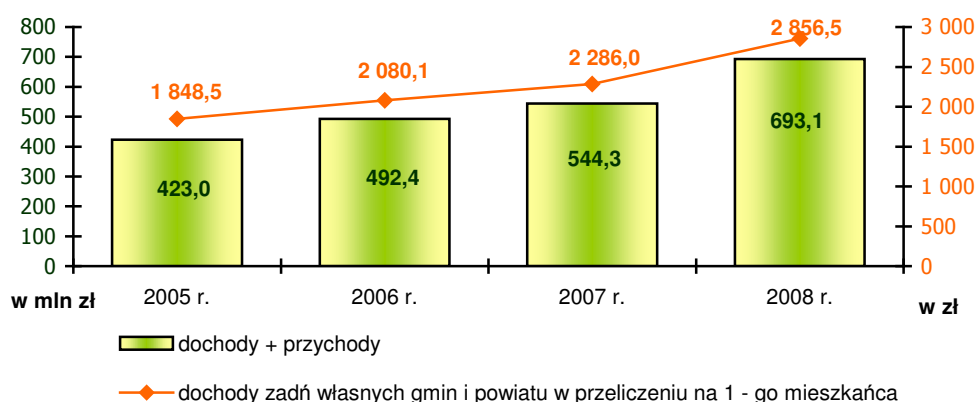
6. FINANSE MIASTA

6.1 Budżet miasta

6.1.1 Dochody i przychody budżetu miasta

Dochody i przychody budżetu miasta w 2008 r. wynosiły łącznie 693 132 tys. zł i były wyższe o 63,8 % od uzyskanych w 2005 r.

Wykres nr 39: Kształtowanie się dochodów i przychodów miasta w latach 2005 – 2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

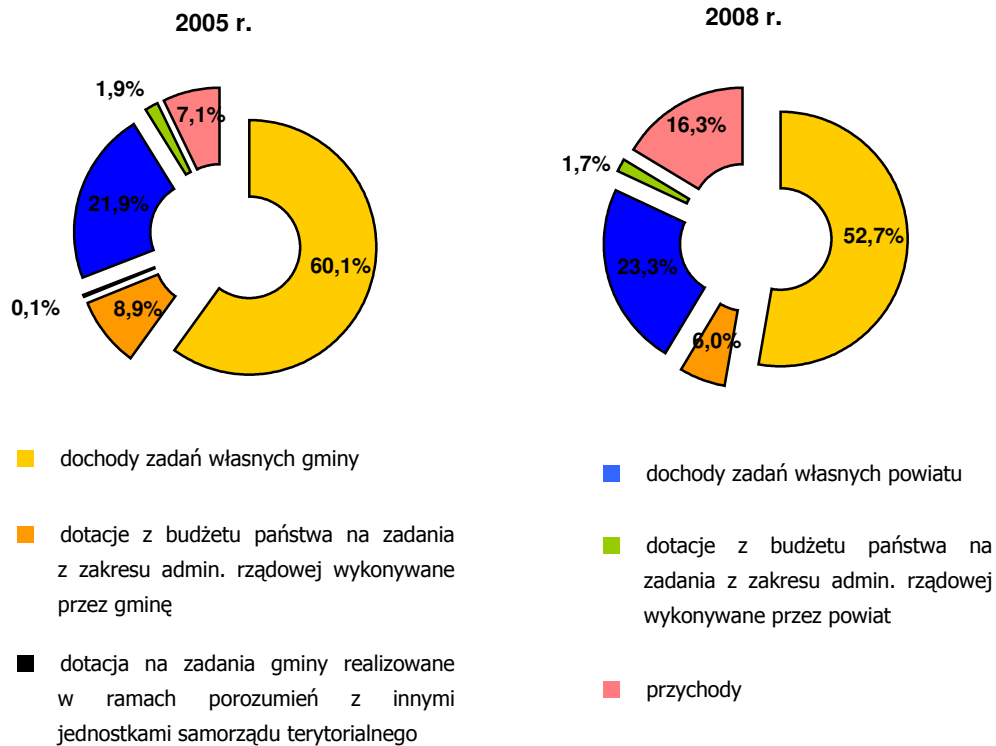
W przeliczeniu na 1-go mieszkańca dochody zadań własnych gminy i powiatu wynosiły w 2008 r. 2 856,50 zł i były wyższe o 1 008,00 zł tj. 54,5 % w porównaniu do 2005 r.

Tabela nr 42: Zestawienie dochodów i przychodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
I. Dochody ogółem, w tym:	393,12	437,44	477,50	580,21
dochody zadań gminy	292,53	324,89	340,38	406,66
dochody zadań własnych	254,22	283,09	296,53	364,93
dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	37,81	41,75	43,77	41,30
dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,18	0,03	0,03	0,38
dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,32	0,02	0,05	0,05
dochody zadań powiatu	100,59	112,55	137,12	173,55
dochody zadań własnych	92,55	104,11	128,19	161,60
dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	7,94	8,30	8,83	11,85
dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,06	0,08	0,02	0,10
dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,04	0,06	0,08	0
II. Przychody	29,91	55,01	66,76	112,92
OGÓŁEM DOCHODY I PRZYCHODY	423,03	492,45	544,26	693,13

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

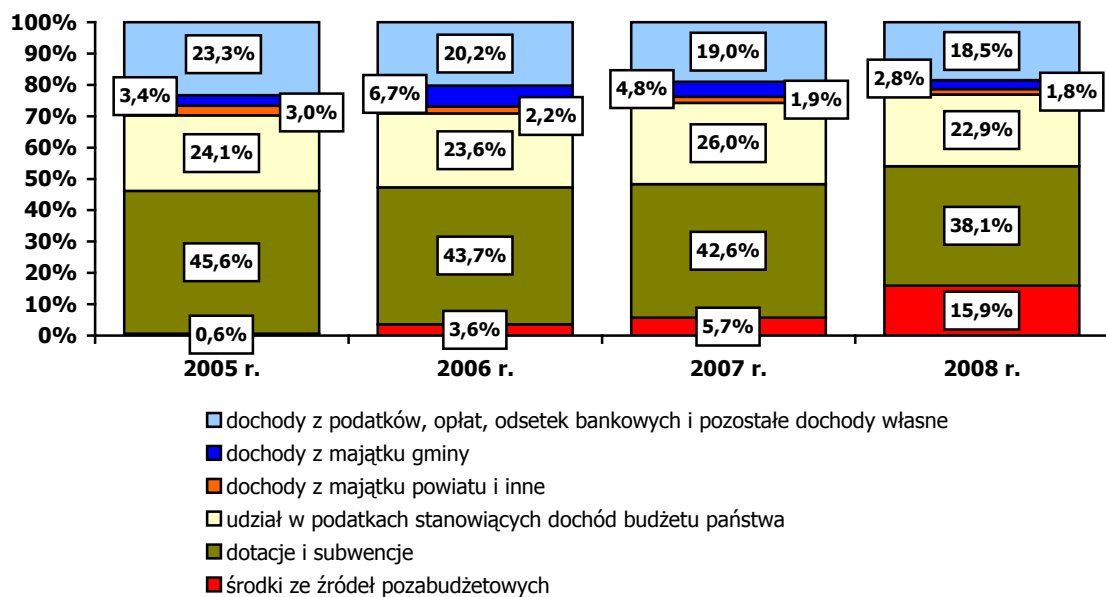
Wykres nr 40: Struktura dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W okresie 2005 –2008 struktura dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju uległa zmianom, najbardziej widoczny jest spadek udziału dochodów zadań własnych gminy o 7,4 % i zwiększenie udziału przychodów o 9,2 %.

Wykres nr 41: Struktura dochodów budżetu miasta według źródeł pochodzenia

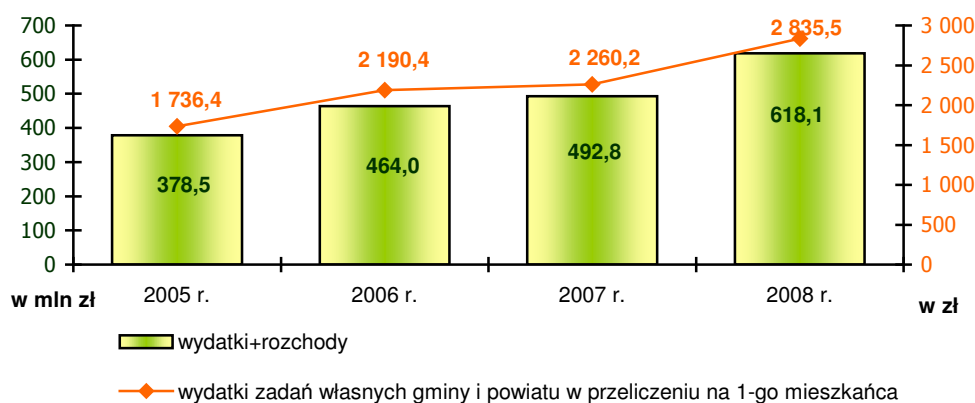
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W roku 2008 podobnie jak w latach poprzednich dotacje i subwencje stanowiły największy udział w dochodach budżetu ogółem. Drugi pod względem wielkości był udział w podatkach stanowiących dochód państwa. Jednak w porównaniu do 2005 r. udziały w dochodach z wymienionych wyżej źródeł zmniejszyły się odpowiednio o 7,5 % i 1,2%. Wzrósł natomiast udział środków ze źródeł pozabudżetowych z 0,6 % w 2005 r. do 15,9 % w 2008 r., tj. o 15,3 %.

6.1.2 Wydatki i rozchody budżetu miasta

Wydatki i rozchody budżetu miasta wynosiły ogółem 618 138 tys. zł i były o 63,3% wyższe w odniesieniu do 2005 r.

Wykres nr 42: Kształtowanie się wydatków i rozchodów miasta w latach 2005 – 2008

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

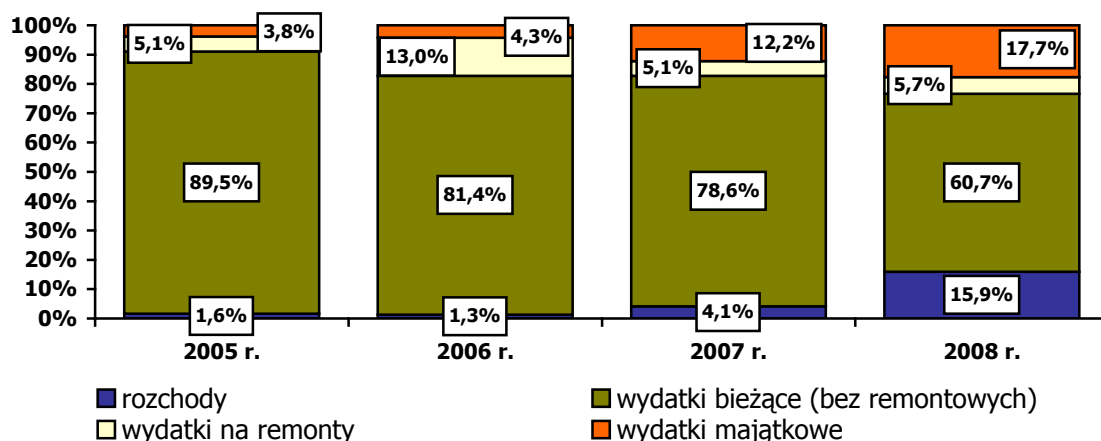
W przeliczeniu na jednego mieszkańca Bytomia wydatki zadań własnych gminy i powiatu wynosiły łącznie 2 835,53 zł i w porównaniu z 2005 r. były o 63,3% wyższe.

Tabela nr 43: Zestawienie dochodów i przychodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
I. Wydatki ogółem, w tym:	372,52	457,97	472,70	576,29
wydatki zadań gminy	271,38	317,88	320,37	400,50
wydatki zadań własnych	233,38	276,10	276,55	358,82
wydatki zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	37,82	41,75	43,77	41,30
wydatki zadań administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień	0,18	0,03	0,05	0,38
wydatki zadań powiatu	101,14	140,09	152,33	175,79
wydatki zadań własnych	93,14	131,72	143,42	163,85
wydatki zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	7,94	8,30	8,83	11,85
wydatki zadań administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień	0,06	0,07	0,08	0,09
II. Rozchody	6,00	6,00	20,05	41,85
OGÓŁEM WYDATKI I ROZCHODY	378,52	463,97	492,75	618,14

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

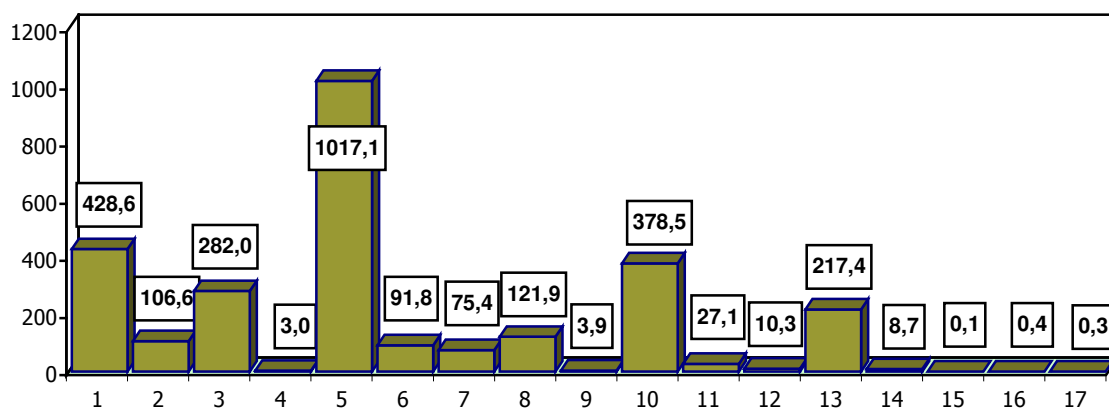
Wykres nr 43: Struktura wydatków budżetu miasta według rodzajów wydatków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W strukturze wydatków budżetu według rodzaju w okresie ostatnich czterech lat obserwujemy zmiany w kierunku budżetu proinwestycyjnego. Udział wydatków majątkowych wzrósł o 13,9 % w porównaniu do roku 2005, wydatki remontowe wzrosły o 0,6 punkta procentowego, przy czym zauważyć należy, że największy udział wydatków remontowych w wydatkach ogółem był w 2006 r. Wzrósł znacznie udział rozchodów z 1,6 % do 15,9 % tj. o 14,3 %, natomiast udział wydatków bieżących zmniejszył się o 28,8%.

Wykres nr 44: Wykonanie wydatków budżetowych zadań własnych gminy i powiatu na 1 mieszkańca Bytomia (w złotych) według działów klasyfikacji budżetowej

1 – Transport i łączność	10 – Pomoc społeczna
2 – Gospodarka mieszkaniowa	11 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
3 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 – Działalność usługowa
4 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona ppoż.	13 – Administracja publiczna
5 – Oświata i wychowanie	14 – Obsługa długu publicznego
6 – Edukacyjna opieka wychowawcza	15 – Różne rozliczenia
7 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	16 – Turystyka
8 – Kultura fizyczna i sport	17 – Dochody od osób prawnych, osób fizycznych(...) i wydatki związane z ich poborem
9 – Ochrona zdrowia	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W rozbiciu na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej największe kwoty przeznaczone są na oświatę i wychowanie, transport i łączność oraz pomoc społeczną.

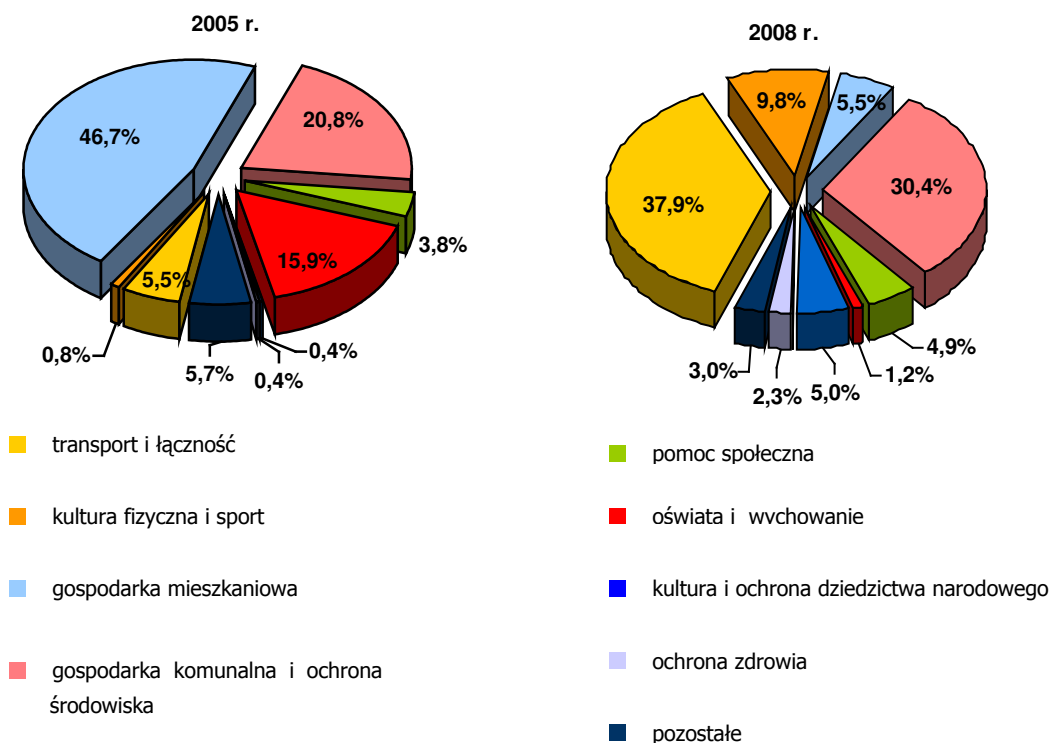
Tabela nr 44: Zestawienie zadań i zakupów inwestycyjnych (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Wydatki i zakupy inwestycyjne ogółem, w tym:	14 856	20 527	59 995	112 640
środki budżetowe własne oraz zlecone gminy i powiatu, w tym: - wydatki finansowane ze środków unijnych	12 325 0	19 992 9 399	59 879 29 922	109 823 62 688
środki budżetowe w ramach zawartych przez gminę porozumień	504	0	0	0
fundusze pomocowe	1 600	0	0	0
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	265	137	106	2 209
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	150	130	0	432
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	0	146	0	20
dochody własne jednostek	12	122	10	156

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W okresie 2005–2008 systematycznie wzrastają kwoty ponoszone na wydatki i zakupy inwestycyjne z 14 856 tys. zł w 2005 r. do 112 640 tys. zł w roku 2008.

Wykres nr 45: Struktura wydatków majątkowych finansowanych ze środków budżetu miasta według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej

Struktura wydatków inwestycyjnych w okresie 2005 – 2008 uległa zmianie. Największe zmiany obserwujemy we wzroście udziału wydatków w dziale „transport i łączność” o 32,4%, oraz spadku udziału wydatków w dziale „gospodarka mieszkaniowa” o 41,2% i „oświata i wychowanie” o 14,7 %.

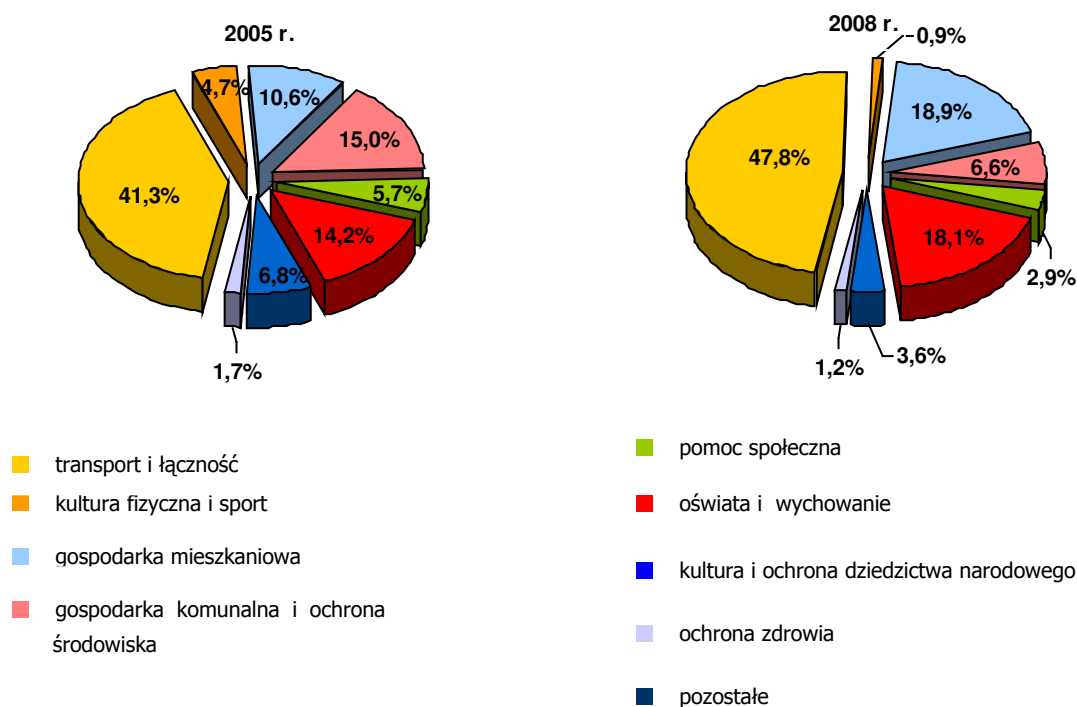
W latach 2005 – 2008 na remonty wydankowano odpowiednio:

- ❑ 2005 r. – 20 872 tys. zł,
- ❑ 2006 r. – 61 784 tys. zł,
- ❑ 2007 r. – 25 367 tys. zł,
- ❑ 2008 r. – 35 546 tys. zł.

Działalność remontowa w minionym roku finansowana była ze środków:

- ❑ budżetu miasta w kwocie - 35 114 tys. zł,
- ❑ Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjno-Kartograficznym w kwocie 14 tys. zł,
- ❑ środków na rachunkach dochodów własnych w kwocie 418 tys. zł.

Wykres nr 46: Struktura wydatków na działalność remontową według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Główne wydatki na działalność remontową dotyczyły zadań zaliczanych zgodnie z klasyfikacją budżetową do działów: „Transport i łączność”, „Gospodarka mieszkaniowa”, „Oświata i wychowanie”.

6.2 Środki pomocowe

W minionym roku Gmina pozyskała dofinansowanie ze środków unijnych dla 16 projektów, w ramach następujących programów:

Tabela nr 45: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
Budowa bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej – etap III	RPO WSL 2007-2013, 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowej	110 984 000,66	65 680 331,59
Wspomaganie zarządzania kryzysowego zasobem mapowym miasta	RPO WSL 2007-2013, 2.2. Rozwój elektronicznych usług publicznych	1 467 560,00	1 247 426,00

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

Tabela nr 46: Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
Dzielnice punkty wsparcia psychologiczno - pedagogicznego dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym i ich rodzin na terenie Bytomia	PO KL 2007-2013, 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	553 960,00	553 960,00
Twórczy przedszkolak w Europie. Program upowszechniania edukacji przedszkolnej dla dzieci 4-5 letnich, które nie zostały zapisane do przedszkoli i ich rodziców	PO KL 2007-2013, 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej	1 171 954,61	1 154 373,61
Uczeń zawsze obecny w szkole. Program uzupełniania kompetencji kluczowych z nauk przyrodniczo – matematycznych dla uczniów z Bytomia z trudnościami w nauce z wykorzystaniem techniki wideokonferencyjnej	PO KL 2007-2013, Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa wyższego	168 671,98	147 166,30
Mechatronika, jako wiedza i technologia umożliwiająca osiągnięcie sukcesów na rynku pracy – specjalistyczne zajęcia z mechatroniki dla uczniów szkół technicznych z Bytomia	PO KL 2007-2013, Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa wyższego	173 700,00	151 553,25
Systemowy Projekt Aktywizacji – SPA w Bytomiu	PO KL 2007-2013, 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej	2 867 117,00	2 566 069,71
Nowa droga	PO KL 2007-2013, 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	82 001,50	82 001,50
Gotowi do pracy	PO KL 2007-2013, 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.	4 013 098,52	4 000 000,00
Stawiamy na profesjonalność	PO KL 2007-2013, 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów Pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie	231 001,00	196 350,85

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

Tabela nr 47: Inne programy Unii Europejskiej

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
LUMASEC – Land Use Management for Sustainable European Cities	URBACT	zależy od wydatków poszczególnych partnerów	9 820,00 euro = ok. 37 316,00 zł
Uczenie się przez całe życie – projekty szkolne	Uczenie się przez całe życie – Comenius – Partnerskie projekty szkół	173 759,00	173 759,00
Uczenie się przez całe życie – projekty szkolne	Uczenie się przez całe życie – Leonardo da Vinci - staże	88 587,00	88 587,00
Uczenie się przez całe życie – projekty szkolne	Uczenie się przez całe życie – wizyty przygotowawcze	8 189,00	8 189,00
Projekt wymian młodzieży	Młodzież w działaniu, akcja 1.1 wymiana młodzieży	30 102,00	30 102,00
Pracownie komputerowe dla szkół	Europejski Fundusz Społeczny	82 812,24	82 812,24

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Referatu Współpracy z Zagranicą UM

Pozyskano także dla Gminy Bytom i jednostek podległych dotacje z innych źródeł:

- ❑ w ramach programu Ministerstwa Sportu i Turystyki na projekt pod nazwą:
 - "Moje Boisko – Orlik 2012" na budowę boiska „Orlik” przy SP 42 – kwota dofinansowania 666 000,00 zł,
 - " Chodzi mi po głowie, że sport to zdrowie" – kwota dofinansowania 90 000,00 zł,
- ❑ z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej :

- na projekt promocji gminnej świetlicy socjoterapeutycznej – kwota dofinansowania 10 000,00 zł,
- dotacje celowe na:
 - finansowe wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem w ramach projektów pn.:
 - „Być dorosłym! Jak to zrobić?” – warsztaty dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych – kwota dofinansowania 6 000,00 zł,
 - „Dzieci osamotnione i porzucone wychowujemy w profesjonalnych rodzinach zastępczych” – kwota dofinansowania 13 000,00 zł,
 - „Róbmy to razem” – warsztaty dla członków zespołów interdyscyplinarnych – kwota dofinansowania 8 600,00 zł,
 - finansowe wsparcie projektów z zakresu organizacji i funkcjonowania oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane w mieszkaniach chronionych – kwota dofinansowania 50 000,00 zł,
- z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego:
 - w ramach programu operacyjnego „Promocja czytelnictwa”:
 - na zakup nowości bibliotecznych – kwota dofinansowania 76 000,00 zł,
 - na projekt pn. „Komiksowo czeka na śląskie legendy” – kwota dofinansowania 6 000,00 zł,
 - na festiwal dokumentu i reportażu pn. „Naprawdę” – kwota dofinansowania 11 807,00 zł,
- z Ministerstwa Gospodarki pozyskano dotację celową na opracowanie analiz przedrealizacyjnych projektu pn. „Zintegrowane połączenie Aglomeracji Górnośląskiej z Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach – wartość dotacji 250 000,00 zł,
- z rezerwy celowej budżetu państwa:
 - w ramach konkursu ogłoszonego przez Kuratorium Oświaty w Katowicach na monitoring wizyjny w szkołach i placówkach – kwota dofinansowania 139 747,00 zł,
 - w ramach projektu na utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej na dofinansowanie sieci ośrodków interwencji kryzysowej, związane m.in. z realizacją zadań wynikających z Krajowego Programu Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi na lata 2007-2008 – kwota dofinansowania 74 230,00 zł,
- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:
 - na zakup mikrobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych ze stanowiskami dla wózków inwalidzkich – kwota dofinansowania 91 000,00 zł,
 - na zakup, dostawę i montaż dźwigu szpitalnego hydraulicznego z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych – blok 1, ul. Żeromskiego 7 – kwota dofinansowania 145 000,00 zł,
- z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na projekt zdjęcie acekolu oraz termoizolacji elewacji budynku i wymiany okien oraz termoizolacji dachu budynku głównego Domu Pomocy Społecznej „Kombatant” – kwota dofinansowania 80 242,00 zł,
- z Fundacji Przyjaciółka i Fundacji Polsat Rodzina – w ramach projektu „Dom Budowany Miłością” na rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem na terenie Bytomia – kwota dofinansowania 435 000,00 zł,
- z Fundacji „Powiatowe dzieci” na dożywianie uczniów – kwota dofinansowania 7 000,00 zł,
- w ramach współpracy Młodzieży Polsko – Niemieckiej na projekt pn. „Poznajemy systemy parlamentarne Polski i Niemiec” – wizyta uczniów z Recklinghausen w Bytomiu w grudniu 2008 r. – kwota dofinansowania 3 032,00 zł,
- w ramach Polskiej Akcji Humanitarnej na program dożywiania dzieci w szkołach pn. „Akcja pajacyk” – kwota dofinansowania 5 340,00 zł,
- na Raport Kroniki: Centrum Sztuki Współczesnej Kronika 2005-2008 – kwota dofinansowania 5 000,00 zł z Urzędu Marszałkowskiego i 31 000,00 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

Fot. nr 35: Zajęcia dla dzieci w ramach projektu „Komiksowo czeka na śląskie legendy”

- ❑ na projekt pn. „Alfabet Kroniki na 5 Berlin Biennale” – prezentacja Centrum Sztuki Współczesnej Kronika w Bytomiu – kwota dofinansowania 18 000,00 zł z Urzędu Marszałkowskiego i 40 000,00 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- ❑ na X festiwal teatralny TEATROMANIA – kwota dofinansowania 20 000,00 zł z Urzędu Marszałkowskiego i 50 000,00 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Kulturowego.

Do dofinansowania **zgłoszono** następujące projekty:

- ❑ w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, działanie 8.2 Infrastruktura placówek oświatowych:
 - Nadbudowa sali baletowej w Ogólnokształcącej Szkole Baletowej w Bytomiu przy ul. Jagiellońskiej 23,
 - Budowa szkolnej hali widowiskowo – sportowej przy Szkole Podstawowej nr 43 w Bytomiu, ul. Suchogórska 98,
 - Przebudowa basenu szkolnego przy Szkole Podstawowej nr 28 w Bytomiu, ul. Armii Krajowej 40,
 - Przebudowa boiska szkolnego wielofunkcyjnego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Bytomiu przy ul. Powstańców Śląskich nr 2,
 - Budowa szkolnej hali widowiskowo – sportowej przy Zespole Szkół nr 3 w Bytomiu, ul. Konstytucji 20.
- ❑ w ramach Programu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rzecz społeczności romskiej w Polsce:
 - „Jesteśmy razem” – wystawienie spektaklu,
 - „Jesteśmy razem” – Akademia internetowa,
 - „Jesteśmy razem” – Akademia malarstwa,
 - „Jesteśmy razem” – Akademia muzyczna,
 - „Jesteśmy razem” – Akademia tańca.

Ponadto w ramach **Programu Rozwoju Subregionu Centralnego** Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013 wstępnie zakwalifikowano do dofinansowania następujące projekty:

- ❑ Silesia Net – budowa społeczeństwa informacyjnego w subregionie centralnym województwa śląskiego,
- ❑ Trasy rowerowe nr 6 i 20 na terenie Bytomia,
- ❑ Rekultywacja rozlewiska przy Kolonii Zgorzelec na cele przyrodnicze,
- ❑ Rekultywacja zdegradowanych rozlewisk wodnych w Bytomiu,
- ❑ Kompleksowa likwidacja dzikich składowisk odpadów w Bytomiu – etap I,
- ❑ Adaptacja budynku na Centrum Inicjatyw Społecznych na terenie miasta Bytom. Aktualnie przygotowywana jest dokumentacja. Wnioski należy złożyć do końca 2009 r.

Fot. nr 36: Plakat promocyjny X festiwalu teatralnego TEATROMANIA

7. ZARZĄDZANIE MIASTEM

7.1 Planowanie rozwoju miasta

7.1.1 Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Bytomia na lata 2001-2015 do roku 2020.

W kwietniu 2008 r. przystąpiono do prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Bytomia na lata 2001-2015 do roku 2020. Strategia wyznacza kierunki działań podejmowanych w najistotniejszych dziedzinach funkcjonowania miasta. W ciągu 7 lat, jakie upłynęły od przyjęcia obecnie obowiązującego dokumentu odnotowano wielokrotne odnoszenie się do jego zapisów jako uzasadnienia podejmowanych przedsięwzięć. Z drugiej strony od 2001 roku w mieście i jego otoczeniu zaszły istotne zmiany. Nasiliły się skutki restrukturyzacji przemysłów górniczego i hutniczego, m.in. zmniejszyła się liczba miejsc pracy, wzrosło bezrobocie, a na mapie miasta pojawiły się puste przestrzenie poprzemysłowe. Zmieniają się oczekiwania i aspiracje mieszkańców, środowisk samorządowych i społecznych, naukowych oraz bytomskich przedsiębiorców. Zrodziła się więc konieczność szukania nowych rozwiązań. Równie ważne stały się takie czynniki jak wysoka jakość warunków zamieszkania, możliwości kształcenia, różnorodność oferty spędzania wolnego czasu, a także długofalowe perspektywy rozwoju miasta.

Jedną z istotniejszych zmian, jakie zaszły w omawianym okresie, to wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. Dla Bytomia otworzyły się całkiem nowe możliwości finansowania przedsięwzięć rozwojowych. Jak pokazują doświadczenia krajów członkowskich polityka rozwoju ewoluuje, starając się wykorzystać pojawiające się nowe szanse. W nowym okresie programowania Unii Europejskiej na lata 2007-2013 nastąpiło znaczne, w odniesieniu do poprzedniego okresu, zwiększenie regionalnego komponentu funduszy strukturalnych, a tym samym pojawiły się większe możliwości wsparcia bytomskich zamierzeń rozwojowych.

Prace nad aktualizacją były nadzorowane i moderowane przez zespół ekspertów Pracowni F.I.S., panów dr Bogumiła Szczupaka oraz dr Jerzego Binińskiego. Na potrzeby aktualizacji powołano:

- Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi Prezydent Miasta, jego zastępcy oraz przewodniczący: Rady Miejskiej i komisji Rady Miejskiej. Do zadań KS należy przyjęcie trybu prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Bytomia, przyjmowanie wyników poszczególnych etapów prac oraz przyjęcie dokumentu końcowego i jego skierowanie pod obrady Rady Miejskiej w Bytomiu.
- Zespół Zadaniowy, w skład którego wchodzi powołani zarządzeniem Prezydenta Miasta przedstawiciele wydziałów oraz pozostałych jednostek miejskich. W ramach Zespołu utworzono grupy analityczno-diagnostyczne, odpowiadające pięciu zatwierdzonym przez KS priorytetom rozwoju Bytomia.
- Zespół Programujący, w skład którego Prezydent zaprosił przedstawicieli różnych środowisk miejskich, tj. sektora publicznego, biznesowego oraz obywatelskiego. Zespół Programujący zebrał się dwukrotnie podczas warsztatów strategicznych (1 kwietnia oraz 24 września 2008 r.), gdzie pod kierunkiem ekspertów pracował nad wykreowaniem celów strategicznych, kierunków działań i przedsięwzięć.

Fot. nr 37: Warsztaty Zespołu Programującego

7.1.2 Program Rozwoju Subregionu Centralnego

Program Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (PRSC) jest dokumentem, na podstawie którego jednostki samorządu terytorialnego wskazanego obszaru polityki rozwoju będą miały możliwość absorpcji środków finansowych pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007-2013. Podstawowym elementem PRSC jest uzgodniona lista projektów, które zostały uznane za szczególnie istotne dla rozwoju subregionu, a ich realizacja przyniesie poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocni jego wizerunek

oraz przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym. Projekty objęte PRSC, spełniające wymogi formalne i merytoryczno-techniczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, uzyskują dofinansowanie z pominięciem procedury konkursowej. Na liście podstawowej PRSC znajduje się 6 bytomskich projektów:

Program Rozwoju Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego
na lata 2007-2013

Fot. nr 38: Program Rozwoju Subregionu Centralnego

- ❑ Adaptacja budynku na Centrum Inicjatyw Społecznych na terenie miasta Bytom,
- ❑ Trasy rowerowe nr 6 i 20 na terenie miasta Bytom,
- ❑ Likwidacja dzikiego składowiska odpadów wraz z rekultywacją terenu zalewowego przy Kolonii Zgorzelec w Bytomiu,
- ❑ Rekultywacja zdegradowanych zalewisk wodnych w Bytomiu,
- ❑ Kompleksowa likwidacja dzikich składowisk odpadów w Bytomiu – Etap I,
- ❑ SilesiaNet – budowa społeczeństwa informacyjnego w subregionie centralnym województwa śląskiego: Miasto Bytom.

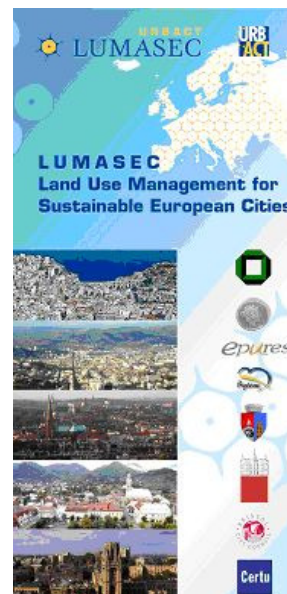
Obecnie trwają prace nad dokumentacją projektową, niezbędną dla opracowania wniosku o dofinansowanie. W dniu 20 maja 2008r. Zarząd Województwa Śląskiego podjął uchwałę o dofinansowaniu Programów Rozwoju Subregionów, w tym Centralnego.

7.1.3 Udział miasta Bytomia w projekcie LUMASEC, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego URBACT II

URBACT II to jeden z programów celu trzeciego polityki spójności („Europejska Współpraca Terytorialna”). Program służy ułatwianiu i finansowaniu wymiany doświadczeń i wzajemnemu uczeniu się przez miasta europejskie poprzez organizowanie sieci tematycznych lub grup roboczych. W ramach programu URBACT II nie otrzymuje się pieniędzy na inwestycje a jedynie zwrot kosztów udziału w projektach – są to tzw. projekty „miękkie”. Program skierowany jest do 27 krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz do Norwegii i Szwajcarii, istnieje możliwość udziału w projektach partnerów spoza tego obszaru, jednak jedynie na własny koszt.

Wybór projektów w ramach pierwszego naboru wniosków na tworzenie projektów URBACT II zakończył się w dniu 18 kwietnia 2008 r. Komitet Monitorujący program URBACT II zatwierdził 24 sieci tematyczne oraz 7 grup roboczych, które uzyskały najwyższe oceny. Polskie miasta ubiegające się o uczestnictwo w projektach programu URBACT II stanowiły jedną z liczniejszych grup. Wśród partnerów zatwierdzonych projektów URBACT II znalazło się 11 polskich miast, w tym Bytom w ramach grupy roboczej LUMASEC¹⁷ (Zarządzanie Użytkowaniem Terenu dla Zrównoważonych Miast Europejskich). Oprócz Bytomia w projekcie uczestniczą m.in. Uniwersytet w Karlsruhe, pełniący funkcję partnera wiodącego, przedstawiciele międzynarodowych środowisk naukowo-badawczych, takich jak ośrodek CERTU, EPURES, Uniwersytet w Lublanie oraz miast europejskich – Kawała (Grecja), Bristol (Wielka Brytania), Saint-Entie (Francja) i Baia Mare (Rumunia).

Rezultatem projektu będzie Lokalny Plan Działania dla wybranego obszaru miejskiego, wypracowany przy współpracy powołanej Lokalnej Grupy Wsparcia, partnerów projektu oraz zaproszonych ekspertów. W okresie od kwietnia do sierpnia 2008 r. realizowana była I Faza projektu (rozwojowa), polegająca na jego końcowym przygotowaniu, a więc: finalizacji partnerstwa, podpisaniu umów z partnerami oraz Instytucją Zarządzającą URBACT II, uzgodnieniu szczegółowego planu prac, zaplanowaniu audytu projektu, utworzeniu Lokalnej Grupy Wsparcia

Fot. nr 39: Ulotka informacyjna o projekcie LUMASEC

¹⁷ Land Use Management for Sustainable European Cities.

i wypełnieniu ostatecznego wniosku o dopuszczenie do realizacji. Po zatwierdzeniu projektu przez Sekretariat URBACT II, partnerzy LUMASEC przystąpili w październiku 2008 r. do realizacji II Fazy – wdrożeniowej. Odbłyły się pierwsze spotkania LGW, podczas których uzgodniono obszar będący przedmiotem projektu oraz listę członków LGW. Jednym z ważniejszych wydarzeń w 2008 r. była 3-dniowa konferencja projektu LUMASEC, która odbyła się w Bytomiu w dniach 19-21 listopada 2008 r. Pierwszy dzień konferencji był połączony z organizowanym po raz pierwszy przez Urząd Miejski Dzień Systemów Informacji Geograficznej „GIS DAY”. Podczas wystąpień partnerzy projektu mogli przybliżyć założenia i cele projektu LUMASEC. Drugi dzień poświęcono szczegółowym prezentacjom zamierzeń każdego z partnerów oraz jego oczekiwań co do rezultatów, natomiast podczas ostatniego dnia dokonywano ustaleń co do dalszych etapów projektu oraz zasad jego rozliczenia. Realizacja II Fazy projektu ma się zakończyć w maju 2010 r.

7.2 Doskonalenie systemu obsługi klientów

Od czasu wdrożenia w 2002 r. Systemu Zarządzania Jakością, funkcjonowanie Urzędu Miejskiego podlega procedurom ściśle określonym przez normę ISO 9001:2000. Celem systemu zarządzania jakością jest poprawa jakości świadczonych usług oraz poprawa obsługi klientów. Podejście procesowe stosowane podczas opracowywania, wdrażania i doskonalenia systemu zarządzania jakością usprawnia obieg informacji i dokumentów oraz wprowadza dokładny podział zadań, uprawnień i odpowiedzialności dla wszystkich pracowników. Uzyskujemy w ten sposób efekt zwiększenia zadowolenia klientów poprzez dokładne spełnienie ich wymagań i oczekiwań.

W czerwcu 2008 r. odbył się audit odnowieniowy, w wyniku którego utrzymany został przyznany Urzędowi certyfikat nr NC-54 nadany przez Polski Rejestr Statków. Potwierdziło to, że Urząd spełnia określone standardy i wymogi jakościowe zawarte w normie ISO 9001:2000. Certyfikat jest ważny do 26.06.2011 r. i obejmuje realizację zadań własnych gminy, zadań własnych powiatu, zadań z zakresu administracji rządowej oraz zadań ustawowo zleconych.

17 marca 2008 r. zarządzeniem Prezydenta Bytomia wprowadzono Misję Urzędu Miejskiego w Bytomiu podkreślającą pomocnicze nastawienie roli Urzędu wobec mieszkańców, której treść brzmi: „Misją Urzędu Miejskiego w Bytomiu jest zaspokajanie potrzeb i rozwiązywanie problemów bytomian poprzez realizację zadań publicznych ukierunkowanych na wszechstronny rozwój miasta”.

Fot. nr 40: Wirtualny Urząd Miejski

W 2008 r. przeprowadzono 80 auditów wewnętrznych.

Ponadto realizowane były działania mające na celu poprawę jakości i warunków obsługi klientów, w tym m.in.:

- ❑ zapoczątkowano comiesięczne spotkania Prezydenta Bytomia z mieszkańcami, które stanowią duże źródło informacji na temat funkcjonowania pracy Urzędu i podległych mu jednostek,
- ❑ wdrożono działanie elektronicznej skrzynki podawczej, która umożliwia klientom wysyłanie wniosków i podań w postaci elektronicznej. Wnioski takie muszą być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym,
- ❑ rozszerzono zakres informacji publikowanych na stronie internetowej Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej,
- ❑ zakończono kolejny etap wdrażania programu Mdok, funkcjonującego w sieci komputerowej, do którego mają dostęp wszyscy pracownicy Urzędu i który wspomaga proces komunikacji wewnętrznej.

W Urzędzie prowadzone były również badania jakości obsługi klientów. Badania obejmowały: prowadzenie strony BIP, obsługę Klientów przez internet, obsługę Klientów przez telefon, obsługę Klientów w Urzędzie – w tym m.in. orientacja na potrzeby Klienta, estetykę pomieszczeń oraz badania opinii Klientów o świadczonych Usługach. Badania prowadzone były w formie rozmów, metodą „cichego klienta” oraz poprzez badania ankietowe. Na podstawie raportu z badań zostały określone obszary wymagające doskonalenia.

7.3 Przynależność Bytomia do organizacji krajowych

Miasto Bytom należy do Związku Miast Polskich, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Związku Powiatów Polskich oraz Górnośląskiego Związku Metropolitalnego.

Związek Miast Polskich ma na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju miast polskich.

Bytom w ZMP reprezentowany jest przez Przewodniczącą Rady Miejskiej.

W ramach Związku realizowany był cykl badań z zakresu kultury, transportu, pomocy społecznej oraz komunalnej gospodarki mieszkaniowej, w którym uczestniczyło nasze miasto.

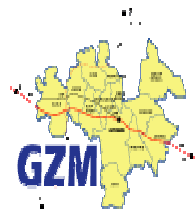

Związek Powiatów Polskich jest stowarzyszeniem powiatów mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego, obrony wspólnych interesów powiatów oraz dążenie do społeczno-gospodarczego rozwoju polskich powiatów. Ma również za zadanie wspieranie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, kulturalnej - w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz ochrony środowiska. Ponadto wspiera także inicjatywy społeczne na rzecz ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów. ZPP prowadzi coroczny ranking

powiatów, miast na prawach powiatu i gmin, w ramach którego przyznawane są punkty. Są one naliczane w zależności od spełniania poszczególnych warunków, takich jak: promocja jednostki, wspieranie rozwoju społeczeństwa informatycznego, poprawa jakości obsługi mieszkańca, rozwój systemu informacyjnego oraz promocja rozwiązań elektroenergetycznych i proekologicznych. Bytom znajduje się w czołówce wyżej wymienionego rankingu.

Śląski Związek Gmin i Powiatów to stowarzyszenie, którego misją jest służba na rzecz społeczności lokalnych i samorządów terytorialnych województwa śląskiego. Miasto Bytom w Związku reprezentuje Prezydent Miasta Bytomia, który jest również członkiem Zarządu Związku. Przedstawiciele miasta w ciągu roku uczestniczyli w pracach komisji problemowych, działających w strukturach Związku oraz w szeregu spotkań tematycznych.

Górnośląski Związek Metropolitalny to dobrowolny związek międzygminny skupiający 14 miast na prawach powiatu. To wyjątkowy w skali kraju i Europy wielkomiejski ośrodek o ogromnym potencjale. Nowoczesna gospodarka, edukacja i kultura czynią z Metropolii znakomite miejsce do pracy i życia. Bytom w GZM jest reprezentowany przez Prezydenta Miasta oraz I Zastępcę. Ponadto Prezydent Miasta Bytomia jest również członkiem Komisji Rewizyjnej Związku.

7.4 Promocja miasta i współpraca z zagranicą

7.4.1 Promocja miasta

Działania promocyjne na rzecz Bytomia w 2008 r. polegały przede wszystkim na utrwalaniu i rozwijaniu pozytywnego wizerunku miasta zarówno wśród jego mieszkańców, jak i w jego otoczeniu zewnętrznym poprzez wystawy, imprezy oraz wydawnictwa.

Stałym elementem promocji Bytomia stało się wydawanie bezpłatnego kulturalnego miesięcznika informacyjnego „Rynek 7”, redagowanego przez Biuro Promocji Miasta. Publikacja jest wydawana w wygodnym formacie, zawiera aktualne informacje o wydarzeniach kulturalnych w mieście, a jej nakład wynosi 2 tysiące egzemplarzy.

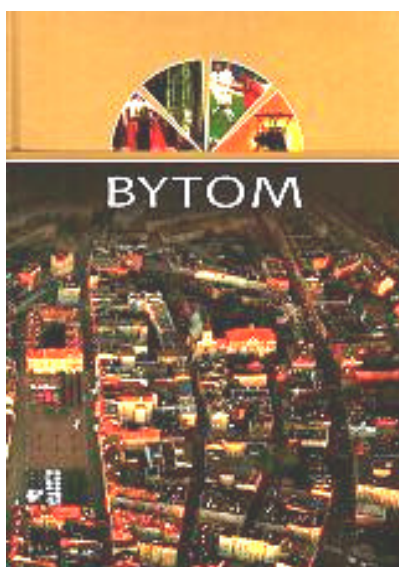
W ramach promocji wewnętrznej rozpoczęto wydawanie dwutygodnika „Bytomska Gazeta Miejska” w nakładzie 13 tysięcy egzemplarzy. Pismo liczy 8 stron i przekazuje wiadomości o wydarzeniach miejskich. Gazeta jest bezpłatna, jej dystrybucja odbywa się na terenie całego miasta.

Do celów promocji turystycznej wykorzystano krótki film promujący Bytom, emitowany na monitorach Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach oraz na monitorze zamontowanym w holu Urzędu Miejskiego.

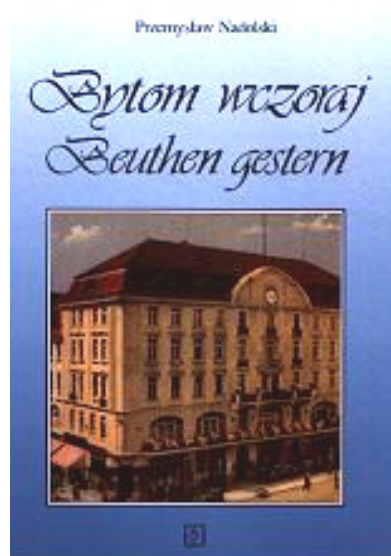
Przeprowadzono kampanię reklamową miasta z wykorzystaniem mediów ogólnopolskich. W sierpniu w telewizji TVN 24 trwała tygodniowa kampania telewizyjna prezentująca prognozy pogody transmitowane z różnych okolic Bytomia, natomiast wieczorami emitowano spoty reklamowe miasta. Kolejnym wydarzeniem promocyjnym z udziałem mediów ogólnopolskich były wyścigi uliczne pod patronatem medialnym telewizji TVN Turbo zorganizowane z okazji otwarcia części obwodnicy Bytomia oraz Przebojowe Lato i Śląski Piknik z Radiem Zet organizowane wspólnie z Radiem Zet, Telewizją Polsat i Tygodnikiem „Naj”.

Śród ważniejszych publikacji i wydawnictw, które ukazały się w 2008 r. wymienić należy:

- ❑ album „Bytom”, wydany w 3 wersjach językowych: polskiej, angielskiej i niemieckiej,
- ❑ „Bytom wczoraj” autorstwa Przemysława Nadolskiego,
- ❑ „Srebrne miasto, czyli bytomskie legendy i podania”,
- ❑ „Bytom – Warszawa. O lwach na dwa głosy” autorstwa Piotra Jeleśniańskiego, Anny Syskiej, Agnieszki Woźniakowskiej oraz Krzysztofa Jaszczyńskiego,

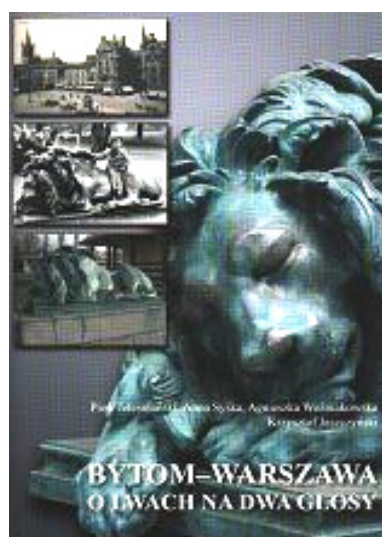
Fot nr 41: Okładka albumu „Bytom”

Fot. nr 42: Okładka książki „Bytom wczoraj”

Fot. nr 43: Okładka książki „Srebrne miasto, czyli bytomskie legendy i podania”

Fot. nr 44: Okładka książki „Bytom – Warszawa. O lwach na dwa głosy”

Promocja miasta została wzbogacona również o wydanie folderów o bytomskich walorach:

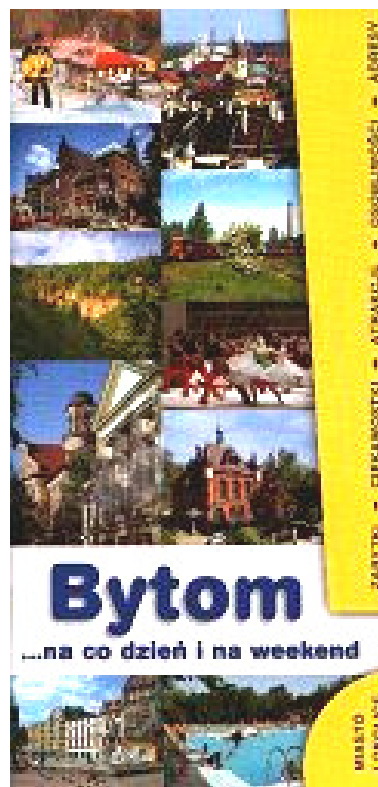
- ❑ „Bytom Kulturalny 2008”,
- ❑ „Bytom Taneczny 2008”,
- ❑ „Bytom... na co dzień i na weekend” (w 3 wersjach językowych: polskiej, angielskiej i niemieckiej),
- ❑ „Dom życia”,
- ❑ „Obwodnica Bytomia”.

Fot. nr 45 : Okładka folderu „Bytom kulturalny 2008”

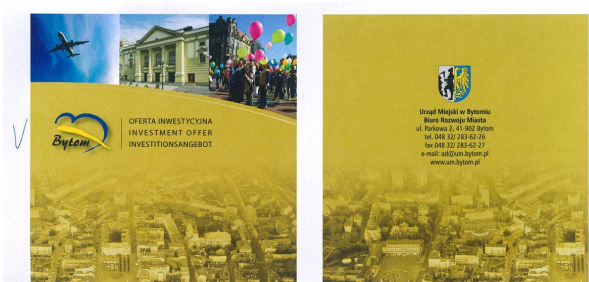

Fot. nr 46: Okładka folderu „Bytom taneczny 2008”

Fot. nr 47: Okładka folderu „Bytom ...na co dzień i w weekend”

7.4.2 Promocja ofert inwestycyjnych miasta

Fot. nr 48: Okładka wydawnictwa „Oferta inwestycyjna”

W celu wzbogacenia promocji bytomskich nieruchomości wydano płytę CD zatytułowaną „Oferta inwestycyjna”. Płyta zawiera informacje o mieście oraz wykaz aktualnych ofert inwestycyjnych znajdujących się na terenie Gminy Bytom. Prezentacja jest wykonana w 3 wersjach językowych: polskiej, angielskiej i niemieckiej.

Prowadzono intensywną dystrybucję katalogu ofert inwestycyjnych Bytomia w nowej szacie graficznej zarówno w formie papierowej, jak i formie elektronicznej. Bytomskie oferty inwestycyjne tradycyjnie prezentowane były również na stronie internetowej bytomskiego Urzędu www.bytom.pl.

Gmina Bytom promowała również oferty inwestycyjne podczas V Środkowoeuropejskich Targów Nieruchomości i Inwestycji CEPIF w Warszawie w dniach 14-15 maja 2008 r.

Kolejnym miejscem promocji bytomskich ofert inwestycyjnych były portale internetowe skierowane do inwestorów tj.:

- ❑ Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych <http://paiz.gov.pl>,
- ❑ Śląskie Centrum Obsługi Inwestora www.invest.silesia-region.pl,
- ❑ Regionalne Centrum Obsługi Inwestora www.rcoi.pl,
- ❑ Szukam inwestora www.szukam-inwestora.com,
- ❑ Serwis Investing <http://investing.pl>,
- ❑ Portal Gminy <http://gminy.pl>.

Gmina Bytom w celu szerszej promocji terenów inwestycyjnych zamieściła również wybrane nieruchomości z katalogu ofert inwestycyjnych w magazynach branżowych tj.:

- ❑ Polska Giełda Nieruchomości – Property Jurnal;
- ❑ Rynek Nieruchomości;
- ❑ Katalog Ofert Inwestycyjnych Polskich Miast i Gmin;
- ❑ Polish Business Magazine.

W 2008 r. w skład katalogu ofert inwestycyjnych weszło 20 nieruchomości gruntowych i zabudowanych, których różnorodność pod względem wielkości oraz przeznaczenia stała się interesującym elementem promocji miasta wśród potencjalnych inwestorów z kraju i zagranicy. Pośród nich znalazły się:

Nieruchomości gruntowe:

- ❑ **ul. Strzelców Bytomskich** - teren po byłej KWK Powstańców Śląskich - nieruchomość gruntowa, niezabudowana, zlokalizowana na terenie przemysłowym, w kształcie wielokąta. Na tym terenie istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych, logistycznych. Powierzchnia nieruchomości to 29,80 ha.
- ❑ **ul. Hajdy** - nieruchomość gruntowa położona peryferyjnie, na obrzeżu strefy Śródmiejskiej, w nieznaczącej odległości od skrzyżowania ul. Dworskiej, ul. Nowy Dwór z ulicą Hajdy, około 2-3 km od centrum Bytomia. Teren płaski o wydłużonym kształcie. Niniejsza nieruchomość przeznaczona jest na wytwórczość, usługi oraz obsługę komunikacji. Powierzchnia nieruchomości to 1,76 ha.
- ❑ **ul. Kędzierzyńska i Al. Jana Pawła II** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana z dogodnym dojazdem do centrum Bytomia. Teren w przeważającej części płaski, częściowo pofałdowany i zakrzewiony. Teren w trakcie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powierzchnia nieruchomości to 1,24 ha.
- ❑ **Al. Jana Pawła i ul. Kędzierzyńska** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana z dogodnym dojazdem do centrum Bytomia. Teren w przeważającej części płaski, częściowo pofałdowany i zakrzewiony. Teren w trakcie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powierzchnia nieruchomości to 1,5 ha.
- ❑ **ul. Zabrzeńska 112** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren w kształcie wielokąta, częściowo ogrodzony. Dojazd do nieruchomości dobry, drogą utwardzoną o nawierzchni asfaltowej. Istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych i niektórych usługowych. Powierzchnia nieruchomości to 21,9 ha.
- ❑ **ul. Gutenberga** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, położona na obrzeżach miasta w dzielnicy Górniki. Na tym terenie istnieje możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,8 ha.
- ❑ **ul. Józefczaka** - nieruchomość gruntowa, położona w centrum miasta. W bezpośrednim otoczeniu nieruchomości znajduje się zabudowa wielorodzinna oraz obiekty handlowo-usługowe. Teren ten przeznaczony jest pod zabudowę usługowo-mieszkaniową oraz realizację parkingu wielopoziomowego. Powierzchnia nieruchomości: 0,13 ha.
- ❑ **ul. Strzelców Bytomskich** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, położona bezpośrednio przy ul. Strzelców Bytomskich. Teren ten przeznaczony jest na obsługę urządzeń komunikacji. Powierzchnia terenu wynosi 0,19 ha.

Nieruchomości zabudowane:

- ❑ **ul. Szyb Zachodni 1** – nieruchomość zabudowana budynkiem użytkowym, położonym w dzielnicy Miechowice. Budynek mieszkalno-użytkowy, 3-kondygnacyjny, o konstrukcji

tradycyjnej, dach kryty dachówką. W tym obszarze istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych. Powierzchnia działki 1,4 ha.

- ❑ **ul. Strzelców Bytomskich i Magdaleny** - nieruchomość w części zabudowana szkieletem hali żelbetowej wykonanej w konstrukcji słupowej. Pozostała część to teren byłego KS „Start” wraz z boiskiem. Ma nieregularny kształt, jest porośnięta różnego typu roślinnością. Nieruchomość posiada korzystną lokalizację z dobrą komunikacją zarówno w stronę Bytomia jak i Tarnowskich Gór. Na tym obszarze istnieje możliwość lokalizacji obiektów usługowych. Powierzchnia nieruchomości to 4,6 ha.
- ❑ **ul. Kwietniewskiego 3-5** - nieruchomość zabudowana dwoma budynkami mieszkalnymi. Budynki są 3-kondygnacyjne, podpiwniczone. Budynki zostały wybudowane w 1850 r. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługowo-mieszkaniową z wykluczeniem funkcji uciążliwych. Powierzchnia nieruchomości to 0,15 ha.
- ❑ **ul. Gliwicka 18** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym wraz z oficyną, wybudowany ok. 1887 r. Jest to budynek 4-kondygnacyjny, niepodpiwniczony. Budynek ma charakter mieszkalno-użytkowy. Przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,03 ha.
- ❑ **ul. Gliwicka 23** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym wraz z oficyną, wybudowany w. 1871 r. Jest to budynek 2-kondygnacyjny, podpiwniczony. Budynek ma charakter mieszkalno-użytkowy. Przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,03 ha.
- ❑ **ul. Gliwicka 25** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym wraz z oficyną, wybudowanym w 1908 r. Jest to budynek 3-kondygnacyjny, podpiwniczony. Budynek ma charakter mieszkalno-użytkowy. Przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,03 ha.
- ❑ **ul. Krakowska 12** – nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym, 3-kondygnacyjnym, podpiwniczonym. Położona jest w centrum miasta. Budynek został wybudowany w 1899 r., przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, z wykluczeniem funkcji uciążliwych. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,03 ha.

Nieruchomości zabudowane innych podmiotów położone w Bytomiu:

- ❑ **ul. Szyby Rycerskie** – przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość zabudowana 6 obiektami, 2 silosami betonowymi oraz osadnikiem ścieków i wód deszczowych, a także nieczynną oczyszczalnią typu „Bioblok”. Na niniejszej nieruchomości istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych. Powierzchnia nieruchomości to 4,15 ha. Właściciel – CONBELTS Bytom S. A.
- ❑ **ul. Dąbrowa Miejska i ul. Przy Kopalni Bytom** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana, teren jest zadrzewiony i zakrzewiony. W tym obszarze istnieje możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej. Powierzchnia nieruchomości to 1,25 ha. Właściciel – Kompania Węgłowa S.A.

Wśród nieruchomości katalogu ofert inwestycyjnych znalazły się również nieruchomości przeznaczone pod zabudowę hotelową:

- ❑ **ul. Batorego 2** - nieruchomość położona w centrum miasta, w części zabudowana budynkiem – willą wybudowaną na początku XX wieku, rozbudowana w latach międzywojennych. Budynek jest podpiwniczony, czterokondygnacyjny. Otoczenie stanowią tereny zielone. Powierzchnia nieruchomości to 0,23 ha.
- ❑ **ul. Krzyżowa** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana o kształcie nieregularnym, położona w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 79 (ul. Chorzowska). Otoczenie nieruchomości stanowią tereny niezabudowane. Powierzchnia nieruchomości to 7,98 ha.
- ❑ **ul. Zabrzeńska 112** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren w kształcie wielokąta, częściowo ogrodzony. Dojazd do nieruchomości dobry, drogą utwardzoną o nawierzchni asfaltowej. Istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych i niektórych usługowych. Powierzchnia nieruchomości to 21,9 ha.
- ❑ **ul. Tarnogórska 2** - nieruchomość położona w centrum miasta na terenie Parku Miejskiego, założonego ok. 1840r. na obszarze 43 ha, jako park krajobrazowy. Przedmiotowa nieruchomość zabudowana jest budynkami. Powierzchnia nieruchomości to 2,57 ha.

Na koniec 2008 r. katalog ofert inwestycyjnych składał się z 18 nieruchomości.

W porównaniu do lat ubiegłych znacznie zwiększyło się zainteresowanie ofertą inwestycyjną Gminy Bytom, z 8 inwestorów w 2006 r. do 35 inwestorów w 2007 r. Zaś w 2008 roku Gmina Bytom prowadziła rozmowy z 71 inwestorami. Największe zainteresowanie wzbudzały tereny przeznaczone pod działalność logistyczną oraz nieruchomości zabudowane zlokalizowane w centrum Bytomia przeznaczone pod działalność usługowo-mieszkaniową.

7.4.3 Współpraca z zagranicą

W 2008 roku miasto Bytom kontynuowało współpracę międzynarodową w ramach umów partnerskich z następującymi miastami:

Vsetín (Czechy) – umowę partnerską miasta podpisały 11 listopada 2003 r. w Bytomiu. Współpraca miast w 2008 r. wyglądała następująco:

- udział władz Bytomia w balu z okazji 700-lecia Vsetina,
- udział władz Vsetina w spotkaniu roboczym dotyczącym możliwości współpracy w ramach Funduszu Wyszehradzkiego miast z Polski, Czech

i Słowacji oraz w koncercie finałowym III Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Dawnej,

- wizyta w Bytomiu grupy uczniów z Vsetina – udział w Europejskiej Majówce, spotkania w szkołach, wyjazd na Paradę Schumana do Warszawy wraz z młodzieżą z bytomskich szkół,
- udział przedstawicieli Bytomia w Dniach Vsetina,
- udział przedstawiciela Vsetina w konferencji *Gis Day 2008* w Bytomiu.

Ponadto szkoła z Vsetina współpracuje ze Szkołą Podstawową nr 4 w Bytomiu – współpraca jest organizowana na poziomie szkół.

Dmitrov (Rosja) – umowę o współpracy podpisano w dniu 5 kwietnia 2005 roku w Dmitrowie oraz 11 lipca 2005 roku w Bytomiu. Współpraca Bytomia z Dmitrowem polegała na wizycie przedstawicieli Bytomia w Dmitrowie oraz udziale w spotkaniach i imprezach z okazji Dni Dmitrova.

Recklinghausen (Niemcy) - umowę partnerską pomiędzy Bytomiem i Recklinghausen podpisano 15 grudnia 2000 roku w Bytomiu, a następnie 13 marca 2001 roku w Recklinghausen. Współpraca miast w 2008 r. wyglądała następująco:

- konkurs *Wiersze sławnych niemieckich poetów* pod patronatem Miasta Recklinghausen,
- wizyta delegacji Recklinghausen w Bytomiu, omówienie przygotowań do wystawy *Dziecko w obiektywie historii* w Recklinghausen,
- Europejska Majówka, wręczenie Bytomskiej Nagrody Europejskiej panu Johannesowi Gaydzie z Recklinghausen,
- udział przedstawicieli Bytomia w seminarium przygotowawczym w Recklinghausen organizowanym przez Ruhrfestspielhaus dotyczącym projektów *Ruhr Nation - TWINS 2010* i *Mitten am Rand*,
- udział delegacji z Bytomia oraz grupy uczniów z Gimnazjum nr 1 z Bytomia w otwarciu wystawy *Dziecko w obiektywie historii* w Recklinghausen,
- udział grupy młodzieży ze Śląskiej Szkoły Tańca Dariusza Kurzeji w projekcie *Ruhr Nation - TWINS 2010* w Recklinghausen,
- udział grupy młodzieży z bytomskich szkół w projekcie *Ruhr Nation - Mitten Am Rand* w Recklinghausen,
- udział grupy rockowej z MDK z Bytomia w koncercie *Rock przeciwko rasizmowi* w Recklinghausen,
- koncerty orkiestry akordeonowej z Recklinghausen podczas Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Bytomiu,
- realizacja projektu *Poznajemy systemy parlamentarne Polski i Niemiec*; wizyta Bytomskiej delegacji w Bundestagu; spotkanie z posłem Frankiem Schwabe,
- X Bytomskie Spotkanie Europejskie z udziałem grupy uczniów z Theodor-Heuss Gimnazjum z Recklinghausen,
- podsumowanie projektu *Poznajemy systemy parlamentarne Polski i Niemiec*.

Miasto Bytom podjęło również współpracę z Hrabstwem Blaenau Gwent w Walii poprzez udział delegacji z Blaenau Gwent w Europejskiej Majówce 2008.

Pozostała współpraca

- ❑ **Izrael**
Władze Bytomia wzięły udział w wyjeździe studyjnym do Izraela organizowanym przez Związek Miast Polskich. Ponadto szkoły z terenu Bytomia brały w projekcie *Zachować pamięć. Historia i kultura dwóch narodów* realizowanym we współpracy z Ministerstwem Edukacji, Kultury i Sportu Izraela, Instytutem Polskim w Tel Avivie oraz Instytutem Yad Vashem, a także w projekcie upamiętniającym dzieci, ofiary holokaustu polegającym na zbiorce szklanych kulek,
- ❑ **Czechy**
wizyta delegacji ze Žilina w Elektrociepłowni Szombierki oraz udział w spotkaniu roboczym nt. możliwości współpracy w ramach Funduszu Wyszehradzkiego miast z Polski, Czech i Słowacji z przedstawicielami Bytomia, Chorzowa i Vsetina,
- ❑ **Ukraina**
wizyta delegacji z Bytomia w Boryslawiu na zaproszenie władz lokalnych,
- ❑ **Dania**
nawiązanie kontaktów z duńskim miastem Odense, wystosowanie zaproszenia do władz miasta na 2009 rok,
- ❑ **Niemcy**
udział grupy uczniów z Heubach z Niemiec w projekcie *Pamięć, odpowiedzialność i przyszłość: Ślady kultury - Żydzi na Górnym Śląsku* z okazji obchodów rocznicy Nocy Kryształowej w Bytomiu.

Również w 2008 roku po raz kolejny przyznano **Bytomskie Nagrody Europejskie** za osiągnięcia i zasługi w zakresie działalności pro europejskiej, działań na rzecz pokoju, współpracy i jedności między mieszkańcami Europy oraz za działania w zakresie rozwoju gospodarczego miasta w ramach współpracy z partnerami i instytucjami europejskimi. Laureatem nagrody w 2008 roku został Johannes Gayda z Recklinghausen.

8. SPIS MAP

Mapa nr 1: Powierzchnia i granice miasta Bytomia.....	5
Mapa nr 2: Koncepcja przebiegu Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej	11
Mapa nr 3: Układ drogowy Bytomia	30

9. SPIS TABEL

Tabela nr 1: Struktura mieszkańców Bytomia wg grup ekonomicznych	7
Tabela nr 2: Wybrane wskaźniki demograficzne dot. mieszkańców Bytomia	8
Tabela nr 3: Ruch naturalny i wędrowniczy mieszkańców Bytomia	9
Tabela nr 4: Sprzedaż nieruchomości będących własnością Gminy i Skarbu Państwa	12
Tabela nr 5: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy	13
Tabela nr 6: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy	13
Tabela nr 7: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu	15
Tabela nr 8: Liczba przedsiębiorców z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia w 2008 r.	17
Tabela nr 9: Poziom i struktura bezrobocia rejestrowanego w Bytomiu	20
Tabela nr 10: Bezrobotni nowo rejestrowani i wyłączani z ewidencji PUP	20
Tabela nr 11: Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych	23
Tabela nr 12: Zawody najczęściej występujące w ofertach pracy	23
Tabela nr 13: Wybrane dane dotyczące gospodarki wodociągowej w Bytomiu	25
Tabela nr 14: Wybrane dane dotyczące gospodarki ściekowej w Bytomiu	25
Tabela nr 15: Podstawowe dane dot. infrastruktury ciepłej PEC Sp. z o.o.	28
Tabela nr 16: Dane na temat linii tramwajowych, autobusowych oraz przystanków na terenie Bytomia	33
Tabela nr 17: Zasoby mieszkaniowe w Bytomiu	40
Tabela nr 18: Komunalne zasoby mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2005-2008	40
Tabela nr 19: Wspólnoty Mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2005-2008	42
Tabela nr 20: Stopień wyposażenia technicznego lokali mieszkalnych	43
Tabela nr 21: Typy i liczba bytomskich szkół publicznych w roku 2008	45
Tabela nr 22: Liczba szkół, oddziałów, uczniów i absolwentów	45
Tabela nr 23: Obiekty sportowe w bytomskich szkołach publicznych	46
Tabela nr 24: Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych	47
Tabela nr 25: Działalność bytomskich placówek wychowania pozaszkolnego	49
Tabela nr 26: Niepubliczne placówki oświatowe	53
Tabela nr 27: Wybrane dane dot. funkcjonowania placówek lecznictwa zamkniętego w Bytomiu	54
Tabela nr 28: Dane w zakresie funkcjonowania publicznych zakładów opieki zdrowotnej	56
Tabela nr 29: Dane dotyczące zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne oraz liczby osób hospitalizowanych w latach 2005-2008	56
Tabela nr 30: Kontrole przeprowadzone na terenie Bytomia	62
Tabela nr 31: Liczba osób oraz ilość wypłaconych świadczeń w ramach pomocy społecznej	62
Tabela nr 32: Świadczenia rodzinne wypłacone w Bytomiu w latach 2005-2008	65
Tabela nr 33: Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych	66
Tabela nr 34: Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2005-2008	66
Tabela nr 35: Porównanie ilości spektakli i widzów w Operze Śląskiej w latach 2005-2008	67
Tabela nr 36: Porównanie frekwencji zwiedzających Muzeum Górnośląskie w latach 2005-2008	68
Tabela nr 37: Statystyki wypożyczeń i księgozbiorów Biblioteki Śląskiej w latach 2005-2008	71
Tabela nr 38: Ilość obiektów objętych wpisem do rejestru zabytków w latach 2005-2008	74
Tabela nr 39: Obiekty sportowe, na których prowadzona była aktywność sportowo-rekreacyjna	76
Tabela nr 40: Liczba odnotowanych przestępstw na terenie Bytomia w 2008 r.	78
Tabela nr 41: Struktura interwencji Straży Pożarnej na terenie miasta	79
Tabela nr 42: Zestawienie dochodów i przychodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)	91
Tabela nr 43: Zestawienie dochodów i przychodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)	93
Tabela nr 44: Zestawienie zadań i zakupów inwestycyjnych (w tys. zł)	95
Tabela nr 45: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013	96
Tabela nr 46: Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013	97
Tabela nr 47: Inne programy Unii Europejskiej	97

10. SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1: Struktura i powierzchnia gruntów według sposobu użytkowania	6
Wykres nr 2: Struktura gruntów według form własności	6
Wykres nr 3: Mieszkańcy Bytomia według płci i wieku w I półroczu 2008 r.	7
Wykres nr 4: Mieszkańcy Bytomia wg grup ekonomicznych	8
Wykres nr 5: Struktura nieruchomości zbytych	12
Wykres nr 6: Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu w latach 2006-2008	15
Wykres nr 7: Spółki z udziałem kapitału krajowego oraz z udziałem kapitału zagranicznego według prowadzonej działalności w 2008 r.	17
Wykres nr 8: Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu i stopa bezrobocia	20
Wykres nr 9: Średnioroczny współczynnik rynku pracy	21
Wykres nr 10: Bezrobotni według wieku	21
Wykres nr 11: Bezrobotni według poziomów wykształcenia	22
Wykres nr 12: Bezrobotnych według czasu pozostawiania bez pracy	22
Wykres nr 13: Zużycie wody w mieście	25
Wykres nr 14: Długość miejskiej sieci kanalizacyjnej	26
Wykres nr 15: Struktura odpadów przyjętych na składowisko	27
Wykres nr 16: Struktura odbiorców PEC Sp. z o.o. według zamówionej mocy cieplnej	28
Wykres nr 17: Struktura dróg w Bytomiu	31
Wykres nr 18: Struktura pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu	32
Wykres nr 19: Struktura wiekowa budynków komunalnych w Bytomiu	41
Wykres nr 20: Wyposażenie mieszkań komunalnych (bez wspólnot mieszkaniowych)	41
Wykres nr 21: Struktura budynków Wspólnot Mieszkaniowych w 2008 r.	42
Wykres nr 22: Liczba przydzielonych lokali mieszkalnych w latach 2005-2008	43
Wykres nr 23: Liczba uczniów kształcących się w bytomskich szkołach publicznych	46
Wykres nr 24: Liczba nauczycieli zatrudnionych w bytomskich szkołach publicznych i placówkach oświatowych na przestrzeni lat 2005- 2008	48
Wykres nr 25: Liczba uczestników zajęć stałych prowadzonych przez bytomskie placówki wychowania pozaszkolnego na przestrzeni lat 2005- 2008	50
Wykres nr 26: Ilość niepublicznych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Bytomia na przestrzeni lat 2005-2008	52
Wykres nr 27: Liczba studentów kształcących się w szkołach wyższych na terenie Bytomia na przestrzeni lat 2005-2008	54
Wykres nr 28: Wydatki w ramach pomocy społecznej w Bytomiu – zadania własne gminy,	63
Wykres nr 29: Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2005-2008	66
Wykres nr 30: Ilość przestępstw stwierdzonych na przestrzeni lat 2005-2008	77
Wykres nr 31: Ilość przestępstw kryminalnych stwierdzonych na przestrzeni lat 2005-2008	77
Wykres nr 32: Zmiany wskaźnika wykrywalności przestępstw na przestrzeni lat 2005-2008	78
Wykres nr 33: Ilość odnotowanych wypadków drogowych na przestrzeni lat 2005-2008	79
Wykres nr 34: Ilość interwencji Straży Pożarnej na przestrzeni lat 2005-2008	80
Wykres nr 35: Ilość kontroli Straży Miejskiej na przestrzeni lat 2005-2008	81
Wykres nr 36: Ilość lokali mieszkalnych, w których refinansowano modernizację systemów ogrzewania na przestrzeni lat 2005-2008	83
Wykres nr 37: Ilość obiektów w których przeprowadzono termomodernizację lub termorenowację dzięki środkom GFOŚiGW lub PFOŚiGW na przestrzeni lat 2005-2008	84
Wykres nr 38: Obniżenia wybranych obiektów na przestrzeni lat 2005-2008	88
Wykres nr 39: Kształtowanie się dochodów i przychodów miasta w latach 2005 – 2008	91
Wykres nr 40: Struktura dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju	92
Wykres nr 41: Struktura dochodów budżetu miasta według źródeł pochodzenia	92
Wykres nr 42: Kształtowanie się wydatków i rozchodów miasta w latach 2005 – 2008	93
Wykres nr 43: Struktura wydatków budżetu miasta według rodzajów wydatków	94
Wykres nr 44: Wykonanie wydatków budżetowych zadań własnych gminy i powiatu	94
Wykres nr 45: Struktura wydatków majątkowych finansowanych ze środków budżetu miasta według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej	95

Wykres nr 46: Struktura wydatków na działalność remontową według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej	96
---	----

11. SPIS FOTOGRAFII

Fotografia nr 1:	Śródmieście Bytomia z lotu ptaka	10
Fotografia nr 2:	Model 3D Śródmieścia Bytomia	13
Fotografia nr 3:	Siedziba BPK Sp. z o.o.	24
Fotografia nr 4:	Aleja Jana Pawła II – droga wojewódzka nr 911	29
Fotografia nr 5:	Zabytkowy tramwaj linii nr 38	33
Fotografia nr 6:	Górnośląska Kolej Wąskotorowa	34
Fotografia nr 7:	Bytomski odcinek Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej	36
Fotografia nr 8:	Gmach Miejskiej Biblioteki Publicznej po remoncie	36
Fotografia nr 9:	Nowe boisko przy SP 28	37
Fotografia nr 10:	Boisko „Orlika” przy ul. Chorzowskiej	38
Fotografia nr 11:	Wizualizacja projektu budynków TBS przy ul. Karpackiej	44
Fotografia nr 12:	Wręczenie indeksów na Uniwersytecie Trzeciego Wieku	51
Fotografia nr 13:	Uroczystość otwarcia wyremontowanej sali gimnastycznej w SP nr 23	51
Fotografia nr 14:	Siedziba PWST- Wydział Teatru Tańca	53
Fotografia nr 15:	Szpital Specjalistyczny nr 2	57
Fotografia nr 16:	Nowoczesny stół operacyjny okulisty w Szpitalu Specjalistycznym nr 4	58
Fotografia nr 17:	„Carmina Burana” w Operze Śląskiej	67
Fotografia nr 18:	Fragment wystawy „Kultura Cucuteni – sztuka i religia w Muzeum Górnośląskim	68
Fotografia nr 19:	Fragment spektaklu pt.: „Klimakterium” w BCK	69
Fotografia nr 20:	Fragment spektaklu pt.: „Przelotnie” prezentowanego na deskach ŚTT	70
Fotografia nr 21:	Impreza pn.: „Indiańskie Lato” w MBP	71
Fotografia nr 22:	Zajęcia artystyczne dla dzieci „Świetlica sztuki” w CSW „Kronika”	72
Fotografia nr 23:	Uroczystość wręczenie Medali Miasta Bytomia	73
Fotografia nr 24:	Gala Verdiego w EC Szombierki	74
Fotografia nr 25:	Zabytkowy kościół św. Jacka	74
Fotografia nr 26:	Rozgrywki o „Puchar Niepodległości”	75
Fotografia nr 27:	Zawody łucznicze na stadionie w Szombierkach	75
Fotografia nr 28:	Sportowe Laury Bytomia	76
Fotografia nr 29:	Święto Straży Miejskiej na bytomskim Rynku	81
Fotografia nr 30:	Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego	82
Fotografia nr 31:	Suchogórski Labirynt Skalny	84
Fotografia nr 32:	Okładka biuletynu Ekologicznego „Eko-Składak”	85
Fotografia nr 33:	Hałda na ul. Piłkarskiej	86
Fotografia nr 34:	Obiekty Bytomskiego Parku Przemysłowego	90
Fotografia nr 35:	Zajęcia dla dzieci w ramach projektu „Komiksowo czeka na śląskie legendy”	98
Fotografia nr 36:	Plakat promocyjny X festiwalu teatralnego TEATROMANIA	99
Fotografia nr 37:	Warsztaty Zespołu Programującego	100
Fotografia nr 38:	Program Rozwoju Subregionu Centralnego	101
Fotografia nr 39:	Ulotka informacyjna o projekcie LUMASEC	101
Fotografia nr 40:	Wirtualny Urząd Miejski	102
Fotografia nr 41:	Okładka albumu „Bytom”	104
Fotografia nr 42:	Okładka książki „Bytom wczoraj”	104
Fotografia nr 43:	Okładka książki „Srebrne miasto czyli bytomskie legendy i podania”	104
Fotografia nr 44:	Okładka książki „Bytom – Warszawa. O lwach na dwa głosy”	104
Fotografia nr 45:	Okładka folderu „Bytom kulturalny 2008”	105
Fotografia nr 46:	Okładka folderu „Bytom taneczny 2008”	105
Fotografia nr 47:	Okładka folderu „Bytom...na co dzień i w weekend”	105
Fotografia nr 48:	Okładka wydawnictwa „Oferta inwestycyjna”	105